

Årsrapport 2022

Det humanistiske fakultet
NTNU
april 2023

Innholdsfortegnelse

ÅRSRAPPORT 2022	0
INNHOLDSFORTEGNELSE	1
INNLEDNING	3
DEN KOLLEKTIVE UNDERVISNINGSKULTUREN OG STUDIEPORTEFØLJEN	4
DEN KOLLEKTIVE UNDERVISNINGSKULTUREN	4
FREMTIDENS STUDIEPORTEFØLJE VED HF	4
SØKER- OG OPPTAKSTALL	6
Søkertall	6
Møtte studenter	8
STUDIEPOENGPRODUKSJON	13
STRYKPROSENT	16
INTERNASJONALISERING OG UTVEKSLING	16
NORSKKURS	19
VIDEREUTDANNING	21
KANDIDATPRODUKSJON	22
STUDIEBAROMETERET	23
Overordnet tilfredshet, tidsbruk og hovedindekser	23
STUDENTENES PSYKOSOSIALE LÆRINGSMILJØ	26
DEN KOLLEKTIVE FORSKNINGSKULTUREN	27
PUBLISERING	27
DEN KOLLEKTIVE KULTUREN FOR UTØVENDE KUNST	29
PH.D.-PROGRAMMET I KUNSTNERISK UTVIKLING SARBEID	29
SYNLIGGJØRING AV KUNSTNERISK VIRKSOMHET	29
DEN KOLLEKTIVE ADMINISTRASJONSKULTUREN	30
NYSKAPING	30
DOKTORGRADSUTDANNING	31
INNGÅTTE AVTALER	31
DISPUTASER	32
GJENNOMFØRING	33
FRAMDRIFTSRAPPORTER	37
BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT AKTIVITET (BOA)	41
NORGES FORSKNINGSRÅD (NFR)	41
EU	41
ANDRE BIDRAG	42
SØKNADS AKTIVITET OG TILSLAGSANDEL	43
NFR	43
EU	45
HK-dir og Erasmus Plus	46
ØKONOMI	46
BEVILGNINGSØKONOMI	46
Lønnsandel	47
AVSETNINGSNIVÅ	48
HR OG HMS	48
BEMANNING	48
Midlertidig ansatte	49

Rekrutteringsstillinger	51
REKRUTTERING	52
LIKESTILLING OG MANGFOLD.....	52
Kjønnsbalanse	52
HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)	55
Sykefravær	55
Arbeidsmiljø	55
Systematisk HMS	56
Inkluderende arbeidsliv (IA)	56
LEDEROPPLÆRING INNENFOR HR/HMS	56
BEREDSKAP OG SIKKERHET.....	57
ALLMENNRETTET FORMIDLING OG KOMMUNIKASJONSARBEID	57
REGISTRERT FORMIDLINGSAKTIVITET OG KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID	57
SATSINGSOMRÅDER OG HOVEDPRIORITERINGER FOR KOMMUNIKASJONSARBEIDET	58
INTERN KOMMUNIKASJON	58
UTADRETTET KOMMUNIKASJON	58
Mediestatistikk	58
Pitche-dagen	59
Sosiale medier	59
VEDLEGG:	60

Innledning

Denne årsrapporten bør leses i lys av fakultetets årsplan for 2022, der både mål, delmål og tiltak er beskrevet. Årsplanen er lagt ved årsrapporten. Den sentrale føringen i årsplanen, og dermed for det strategiske arbeidet ved HF i 2022, kan summeres opp i begrepet **kollektiv kultur**. Målsettingene var å:

- styrke den kollektive undervisningskulturen med særlig vekt på studieprogrammet som en samlende enhet for ansatte og studenter samt videreutvikle studieporteføljen
- styrke den kollektive forskningskulturen og særlig satse på forskningsnettverk og -grupper
- styrke den kollektive kulturen for utøvende kunst
- styrke den kollektive administrasjonskulturen

I tillegg var mer nyskaping og gode og miljøvennlige rammebetingelser overordnede prioriteringer.

Hovedhensikten med denne årsrapporten er å gi et bilde av hvor langt vi har kommet med å realisere årsplanmålene. Det må understrekes at kulturendringene som dette innebærer, vanskelig lar seg måle direkte. Dessuten er dette langsiktige mål som ikke lar seg nå i løpet av et år. Vi håper likevel at årsrapporten kan bidra til å vise hvordan vi har utmeislet ulike tiltak, og dermed startet opp arbeidet med å endre kulturen.

Når vi ser tilbake på året 2022, kommer vi ikke utenom to viktige forhold. For det første ble pandemiltakene (herunder NTNUs midlertidige forskrift til NTNUs studieforskrift) opphevet fra 15. januar 2022. Alle begrensninger på fysisk undervisning ble fjernet, sammen med forskriften for hjemmekontor. Under pandemien opplevde HF økning både i søkertall og avlagte studiepoeng. Dette snudde, som vi skal se, da vi kom over i en normalsituasjon. For det andre gikk Russland til en folkerettsstridig angrepskrig mot Ukraina 24. februar 2022, med tragiske konsekvenser for befolkningen i landet. Internasjonalt fikk det store konsekvenser med bl.a. stigende energipriser og inflasjon som påvirket det økonomiske handlingsrommet også i store deler av universitetssektoren. Samtidig mottok Norge mange flyktninger fra Ukraina, og det ble raskt behov for norsk kurs for disse. NTNU mottok ekstra midler til dette og norskseksjonen ved Institutt for språk og litteratur greide på kort tid å få opp et tilbud.

I NTNUs strategi Kunnskap for en bedre verden, skisseres et målbilde for NTNU 2025, der opplevelsen av å være ett NTNU vektlegges. HF har vært involvert i flere av prosessene som er skritt på vegen mot dette målet i løpet av 2022, men både hastigheten og omfanget på dette arbeidet har økt i løpet av de første månedene i 2023. Det vil derfor bli omtalt i neste årsrapport.

Den kollektive undervisningskulturen og studieporteføljen

Den kollektive undervisningskulturen

For å nå målet om å styrke den kollektive undervisningskulturen, med særlig vekt på studieprogrammet som en samlende enhet, samt for å utvikle studieporteføljen, skulle HF iverksette tiltakene nedenfor i 2022. *Vi kommenterer graden av måloppnåelse i kursiv bak det enkelte tiltaket.*

Erfaringsdeling og kompetanseheving av HFs undervisere med vekt på utdanningsfaglig kompetanse. *HF har ventet på igangsetting og koordinering av kompetanseutviklingsprogrammet og de fakultetsspesifikke modulene i regi av nivå 1 som er forsinket i arbeidet. HF har imidlertid brukt utdanningsutvalget (HF-UU) til erfaringsdeling av undervisnings-, veilednings- og vurderingspraksiser og vil følge opp dette våren 2023 både i HF-UU og studieprogramlederforum.*

- Sette sammen ressurspakker om arbeidslivsrelevans og utdanningskvalitet. *Igangsetting og koordinering av kompetanseutviklingsprogrammet og de fakultetsspesifikke modulene i regi av nivå 1, som HF har ventet på, er forsinket i arbeidet. Endringene i planer skyldes til dels kapasitetsutfordringer politisk på ledersiden og administrativt i både planlegging og gjennomføring, samt at en rekke studieprogram ved HF gjennomførte periodiske evalueringer i 2021 og 2022, noe som gir oss et godt kunnskapsgrunnlag for å jobbe videre med arbeidslivsrelevans ved fakultetet som helhet og målrettet inn mot det enkelte studietilbud.*
- Seminar for undervisere om merittering. *Arbeidet ble ikke igangsatt av kapasitetsgrunner i 2022. I 2023 blir det et tilbud i regi av sentralnivået ved NTNU rettet mot hele NTNU («Ett NTNU»).*
- Videreutvikle utdanningene gjennom å sette søkelys på samfunnsutfordringer, arbeidslivsrelevans, digitalisering og tverrfaglig samhandlingskompetanse. *Dette langsiktige arbeidet er en del av den kontinuerlige kvalitets- og studieplanarbeidet og videreføres dermed i 2023.*

Fremtidens studieportefølje ved HF

[Sluttrapporten til prosjektet Fremtidens HUMSAM-studier \(FHS\)](#) ble ferdigstilt i januar 2022. Sluttfasen av FHS-prosjektet ble igjen preget av koronapandemien, da avslutningsseminaret som var planlagt som et fysisk arrangement ble utsatt til 22. april 2022 grunnet smittesituasjonen.

Et fellesprodukt fra FHS-prosjektet er et samarbeid mellom HF, SU- og ØK-fakultetet: «**Rapport fra arbeidsgruppe om overførbare ferdigheter ph.d.**» som ble levert i juni. Utgangspunktet var arbeidslivsrelevans for ph.d. med utgangspunkt i at stipendiateres fremtidige arbeidsliv både er innenfor og utenfor universitetet.

I tillegg til drift av selve prosjektet, ble det i 2022 brukt mye ressurser på piloter og prosesser som sprang ut av prosjektet, spesielt på pilotordningen for **tverrfaglige profiler (TFP)** som ble utviklet i samgang med *Fremtidens teknologistudier (FTS)*. TFP-ordningen ble videreutviklet våren 2022 med oppstart høsten 2022 for studenter ved HF, IE-, SU- og ØK-fakultetene. Profilene består av emner fra både teknologi- og HUMSAM-området, og vil totalt utgjøre 30 studiepoeng. Kombinasjonen av emner vil gi studentene samhandlingskompetanse og faglig kunnskap som er relevant for de store samfunnsutfordringene. De tre profilene har følgende titler: Digital innovasjon; digital transformasjon, kultur og samfunn; bærekraft.

HF tok hovedansvar for utvikling og drift av piloten innen bærekraft. Institutt for tverrfaglige kulturstudier (KULT) utviklet profilen, deriblant et spesialdesignet profilemne, i samarbeid med Institutt for energi- og prosesssteknikk (EPT) ved IV-fakultetet.

Et annet område fakultetet la ressurser i, var utviklingen av **kompetanseprofiler** for HUMSAM-studiene. Forslaget til kompetanseprofiler er ment å være et verktøy som kan brukes av både studenter og ansatte for å bedre kommunisere den kompetansen kandidatene våre oppnår etter fullført utdanning.

Det videre arbeidet vil ta utgangspunkt i en rekke anbefalinger som er presentert i prosjektets sluttrapport. Anbefalingene retter seg på den ene siden innover i organisasjonen: til fakultet, institutt og studieprogram, og på den andre siden oppover i organisasjonen: til prosjekteier prorektor for utdanning. Kort oppsummert er det seks utviklingsområder som utgjør prosjektets prioritering og retningsangivelse:

- De store samfunnsutfordringene
- Tverrfaglighet
- Arbeidslivsrelevans
- Kommunikasjon
- Utdanningsfaglig kompetanse, læring og undervisning
- Rammer for fremtidig porteføljeutvikling – gradsstruktur, økonomi og ressursstyring

Dekanen ba instituttlederne drøfte rapportens anbefalinger med fagmiljøene på eget institutt med henblikk på fremtidens studieportefølje. Instituttene jobbet i 2. og 3. tertial med å beskrive hvilke endringer de har gjort og planlegger å gjøre for å følge opp anbefalingene fra HUMSAM-prosjektet med særlig vekt på hvordan kompetanseprofilen for HUMSAM er fulgt opp i programmenes overordnede læringsutbyttebeskrivelser. Anbefalingene fra FHS-rapporten ble dessuten implementert i høstens studieplanbestilling til instituttene. En oppsummering av instituttenes rapportering til fakultetet om hvordan de har fulgt opp anbefalingene fra HUMSAM-sluttrapporten ligger ved denne årsrapporten. Instituttenes tilbakemeldinger i studieporteføljeprosessen følges opp fra første kvartal 2023.

I tillegg til oppfølging av sluttrapporten fra HUMSAM-prosjektet, har HF jobbet med følgende tiltak i 2022 hvor egenvurdering av måloppnåelsen står i kursiv.

- Styrke bevisstheten i fagmiljøene om lektorutdanningen (gjelder både fag 1 og fag 2) gjennom dialog med universitetsskolen og seminarer på instituttene
Instituttene som tilbyr lektorutdanning som fag 1, har i 2022 gjennomført felles seminarer mellom fagmiljøene og universitetsskolen. Den viktige dialogen mellom fagmiljøene og universitetsskolen fortsetter i 2023 og fremover.
- Styrke samarbeidet med arbeidslivet, særlig innen disiplinfagene. Dette inkluderer også utvikling av nye EVU-tilbud
I 2022 ble en studieretning i bærekraft opprettet som del av det erfaringsbaserte masterprogrammet i organisasjon og ledelse og første kull studenter tas opp til høsten 2023.

Høsten 2022 satte fakultetet **fremtidens studieportefølje ved HF** på agendaen i ledermøter og fakultetet jobber med videreutvikling i 2023. Følgende målbilde for HFs studieportefølje med virkning fra 2025/2026 ble forankret i dekanens ledergruppe – herunder instituttlederne – i desember 2022: *HF har en attraktiv studieportefølje med høy faglig kvalitet der studieplasser fylles opp, og som er økonomisk bærekraftig.* Prosjektet innebærer en gjennomgang av innhold, struktur og sammensetning i dagens studietilbud. For å sikre måloppnåelse vil vi kategorisere programmene slik innledningsvis i første tertial i 2023:

- Studieprogram som fyller studieplasser og har god gjennomstrømning (lite frafall og kandidatene fullfører på normert tid)
- Studieprogram som fyller studieplassene, men har stort frafall
- Studieprogram som ikke fyller studieplassene og har stort frafall

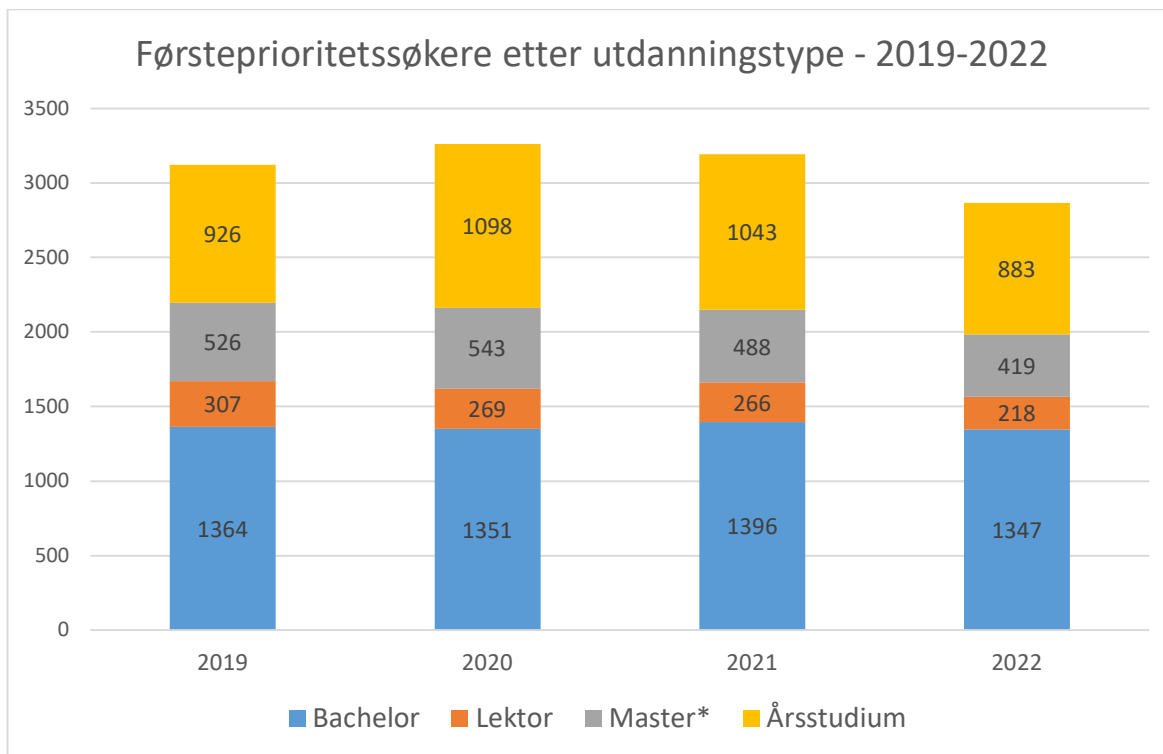
- Studieprogram som over tid ikke fyller studieplassene

Se vedlagte dokument med tittel «Fremtidens studieportefølje ved HF – forankring av målbylde».

Søker- og opptakstill

Søkertall

Diagrammet under viser utvikling i antall førsteprioritetssøkere siste tre år fordelt på utdanningstype:

Kilde: FS/Samordna opptak.

* Diagrammet inkluderer kun nordisk kvote til toårig master. Se påfølgende tabell for internasjonale søkere.

Som diagrammet viser, går det totale antallet førsteprioritetssøkere til studietilbud ved HF noe ned i 2022 sammenlignet med tidligere år. Noe av nedgangen sammenlignet med 2020 og 2021 kan forklares ved at vi har sett en generell økning i antallet søkere til høyere utdanning under koronapandemien, som igjen har sammenheng med at mulige søkere nok har opplevd færre muligheter til arbeid og studier i utlandet i denne perioden.

Vi ser en klar nedgang i antallet førsteprioritetssøkere til årsstudier, nordiske søkere til toårig master og lektorprogrammer. Dette har til dels sammenheng med nasjonale trender, hvor blant annet antallet førstevalgssøkere til språkfag går ned hele 21,9 prosent på nasjonalt nivå.¹ Nedgangen i antall førsteprioritetssøkere er kanskje mest bekymringsverdig for lektorprogrammene, i og med at nedgangen her er langt større for lektorprogrammene ved HF enn tallene nasjonalt (ned 18 prosent for

¹ Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir): *Søking om opptak til høyere utdanning ved universiteter og høyskoler*, 2022, s. 41 <https://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/sokertall-2022/faktanotat-uhg-sokertall-2022.pdf>

lektorprogrammer ved HF, mot en nasjonal nedgang på 7,2 prosent)² Fakultetet ser behov for å kartlegge nærmere årsaker til dette.

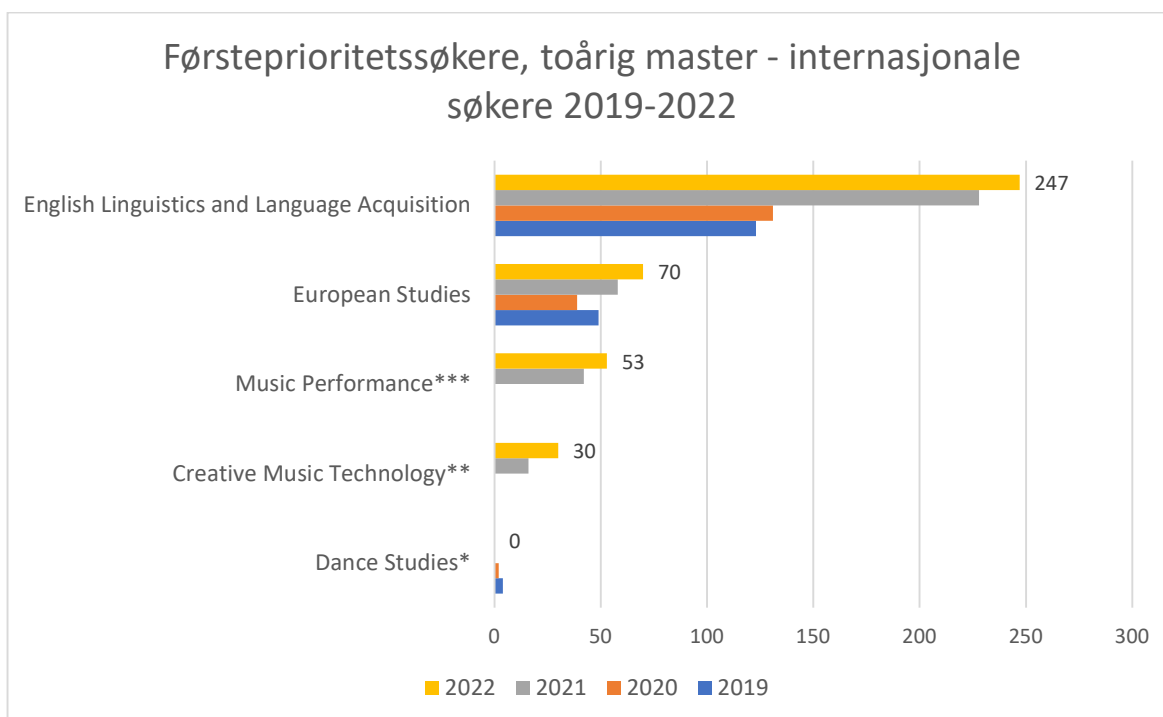
Antallet førsteprioritetssøkere til bachelorprogrammer ligger imidlertid på omtrent samme nivå som før pandemien (2019). Det er viktig for fakultetet å opprettholde gode søkertall til bachelorstudiene våre, både med tanke på antall studiepoeng studentene avlegger gjennom et studieløp, og med tanke på gjennomføring og rekruttering til master. Det er derfor positivt at de overordnede søkertallene til bachelorstudier ved HF holder seg noenlunde stabile, selv om det her naturlig nok er store variasjoner fra program til program.

Blant bachelorstudier i Samordna Opptak hadde HF i 2022 flest søkere til bachelor i film- og videoproduksjon og bachelor i musikkteknologi. Bachelorprogrammene i arkeologi og historie opprettholder også relativt høye søkertall, mens bachelor i medievitenskap har en stor økning i antallet førsteprioritetssøkere fra i fjor (fra 66 i 2021, til 86 i 2022). Bachelorprogrammene i utøvende musikk (tre- og fireårig), som har lokalt opptak, tiltrekker seg også mange primærsøkere.

Lektorprogrammet i historie opprettholder relativt gode søkertall på tross av en generell nedgang i antall søkere til lektorstudier, med 105 førsteprioritetssøkere til 40 studieplasser. Årsstudiene i drama og teater, engelsk, musikkvitenskap og tegnspråk opprettholder også gode søkertall i 2022, hvor alle disse tilbudene har mer enn 2,5 førsteprioritetssøkere per studieplass.

På masternivå ser vi en betydelig nedgang i antallet norske/nordiske primærsøkere. Noe av nedgangen kan skyldes en generell økning i søkertallene under pandemien, noe vi også ser i de nasjonale søkertallene. Søkertallene går imidlertid også ned sammenlignet med tallene fra før pandemien (2019). Film- og videoproduksjon, nordisk språk og litteratur og religionsvitenskap er blant masterprogrammene som har størst prosentvis nedgang i antall førsteprioritetssøkere sammenlignet med 2021. Antall nordiske førsteprioritetssøkere til Creative Music Technology og English Linguistics and Language Acquisition er også en god del lavere enn i fjor. Master in European Studies utgjør her et gledelig unntak fra den generelle nedgangstrenden, med en økning fra 21 til 39 førsteprioritetssøkere i norsk/nordisk kvote.

² HK-dir 2022 s. 28.

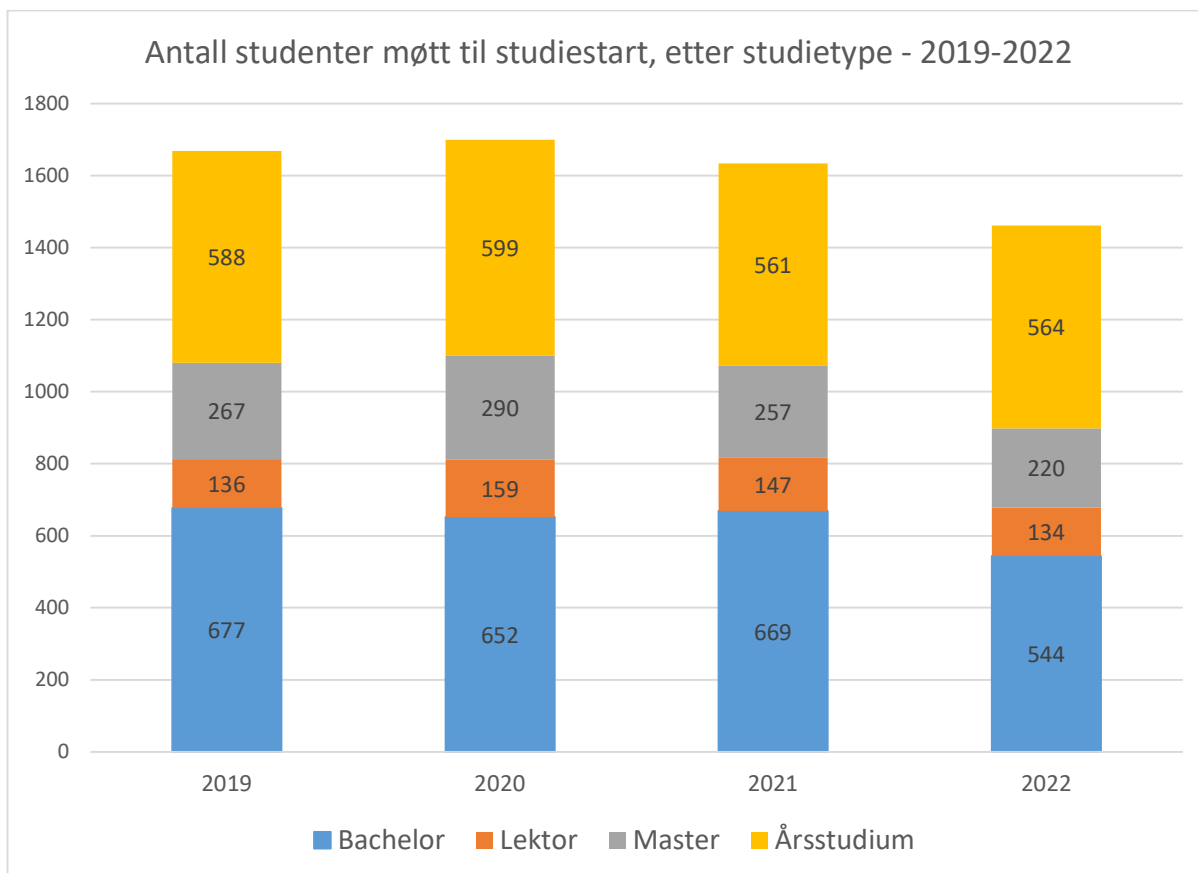

* Siste opptak høsten 2020. Studieprogrammet er nedlagt.

Antallet internasjonale søkere til de engelskspråklige mastertilbudene ved HF holder seg stabilt høyt, og øker også noe sammenlignet med 2021. Her må vi imidlertid ta forbehold om at det erfaringsmessig vil være en relativt høy andel av disse søkerne som ikke vil være kvalifisert for masterprogrammet de har søkt opptak til. Vi forventer også at antallet søkere fra utenfor EU/EØS/Sveits vil gå ned en god del i fremtidige opptak, dersom regjeringens forslag om innføring av studieavgift for studenter fra utenfor EU/EØS-området blir endelig vedtatt i Stortinget.

Møtte studenter

Illustrasjonen under viser antall studenter som har møtt til studiestart ved studieprogrammer ved HF i perioden 2019–2022.

Kilde: FS/Samordna opptak

Det totale antallet studenter som møtte til studiestart ved HF går en god del ned fra 2021 til 2022 (fra 1634 studenter i 2021 til 1462 i 2022). Universiteter og høyskoler har riktignok opplevd svært høye søkertall til høyere utdanning under pandemien, men antallet møtte studenter i 2022 er også en god del lavere enn tallene fra før pandemien (2019). Nedgangen i antall møtte studenter ser ut til å være en del av en større nasjonal trend. Andelen søkere med tilbud som møtte til studiestart i 2022 er kun 54 prosent, en av de laveste registrerte møttandelene i Samordna opptaks historie.³

Antallet møtt til årsstudier og lektorprogrammer ligger på et sammenlignbart nivå som tidligere år. Den største nedgangen i møtte studenter kommer på bachelornivå, hvor HF totalt sett har omtrent 100 færre møtte studenter enn vi har hatt i perioden 2019–2021. Dette har nok en viss sammenheng med søkertrendene nasjonalt, hvor vi ser en stor nedgang i antall førstevalgssøkere spesielt til språkfag, men også til mediefag og historie. Antallet møtte søkere innenfor disse fagområdene går også noe ned sammenlignet med 2021.⁴

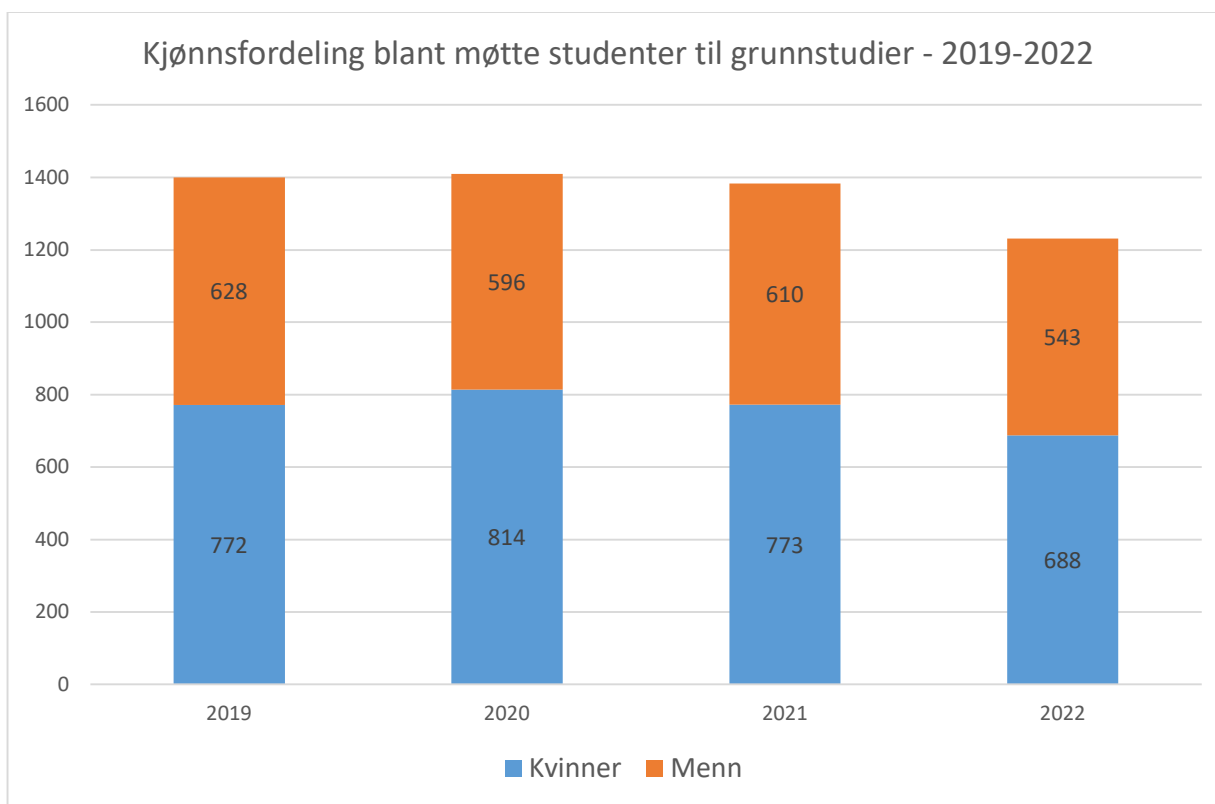
Som tidligere år er forskjellen mellom årsstudier og bachelorprogram atskillig mindre når det gjelder møtt-tall enn hva tilfellet er med primærsøkere. Det kan blant annet skyldes at nåløyet er trangt for å komme inn på enkelte av bachelorprogrammene med god søknad (for eksempel film- og videoproduksjon og musikkteknologi).

³ HK-DIR: Søker- og opptaksstatistikk 2022: Opptak til grunnstudier ved universiteter og høyskoler, s. 4. <https://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/sokertall-2022/sluttstatistikk-uhg-2022.pdf>

⁴ HK-DIR 2022 s. 24. Antallet møtte studenter til historie- og språkfag går ned med henholdsvis 14,9 og 14,0 prosent sammenlignet med 2021, mens nedgangen på mediefag er noe mindre (-2,9 prosent).

Antallet møtt til toårig master går noe ned sammenlignet med tidligere år. Antallet møtt på master har riktignok vært relativt høyt i pandemiårene, i tråd med trendene vi ser nasjonalt. Møtt-tallene går imidlertid også ned sammenlignet med møtt-tallene fra før pandemien (2019). Her er det imidlertid stor variasjon fra program til program. Spesielt de to masterprogrammene ved KULT, samt arkeologi og European Studies ved IHK, opprettholder relativt høye antall møtte studenter på tross av en generell nedgang i antall møtt ved masterprogrammene ved HF.

Illustrasjonen nedenfor viser studenter møtt til grunnstudier fordelt på kjønn i perioden 2019-2022.

Kilde: FS/Samordna opptak

Kvinneandel tilbud nasjonalt: 60,5. Kvinneandel møtt nasjonalt: 59,4 prosent.⁵

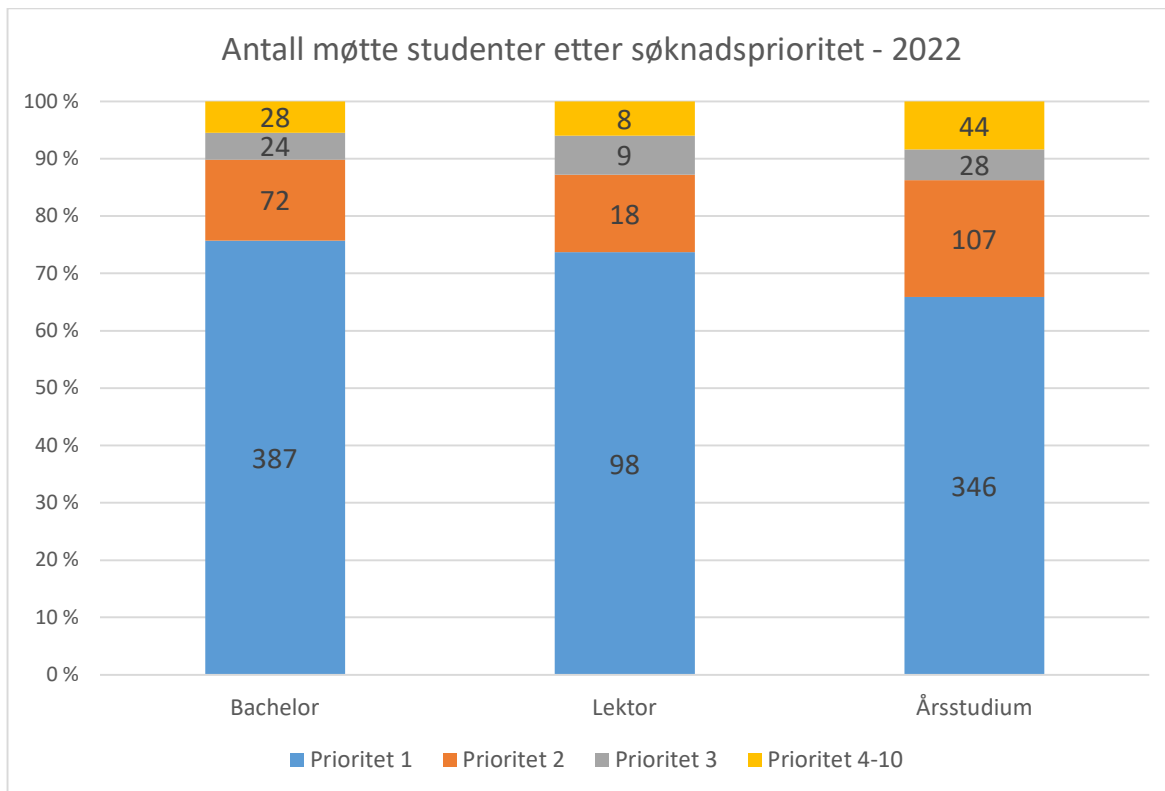
Som illustrasjonen viser, er kjønnfordelingen mellom studenter som begynner på grunnstudier ved HF nokså jevn, med en liten overvekt av kvinner. Kvinneandelen totalt har ligget relativt stabilt på mellom 55 og 58 prosent de siste årene, og ligger i år på 55,9 prosent. På nasjonalt nivå er kvinneandelen møtt til grunnstudier på 59,4 prosent.

Hvis vi går nærmere inn i tallene, kan vi se at kjønnfordelingen varierer mye mellom ulike studier. Mens kjønnfordelingen på for eksempel bachelor i medievitenskap, film- og videoproduksjon eller arkeologi er ganske jevn, har vi andre program der studentmassen har skjev kjønns sammensetning. Ytterpunktene i 2022 var på den ene siden bachelorprogrammene i europastudier – studieretning spansk, bachelor i nordisk språk og litteratur og bachelor i tysk med 100 prosent kvinner, og på den

⁵ HK-DIR 2022 s. 17.

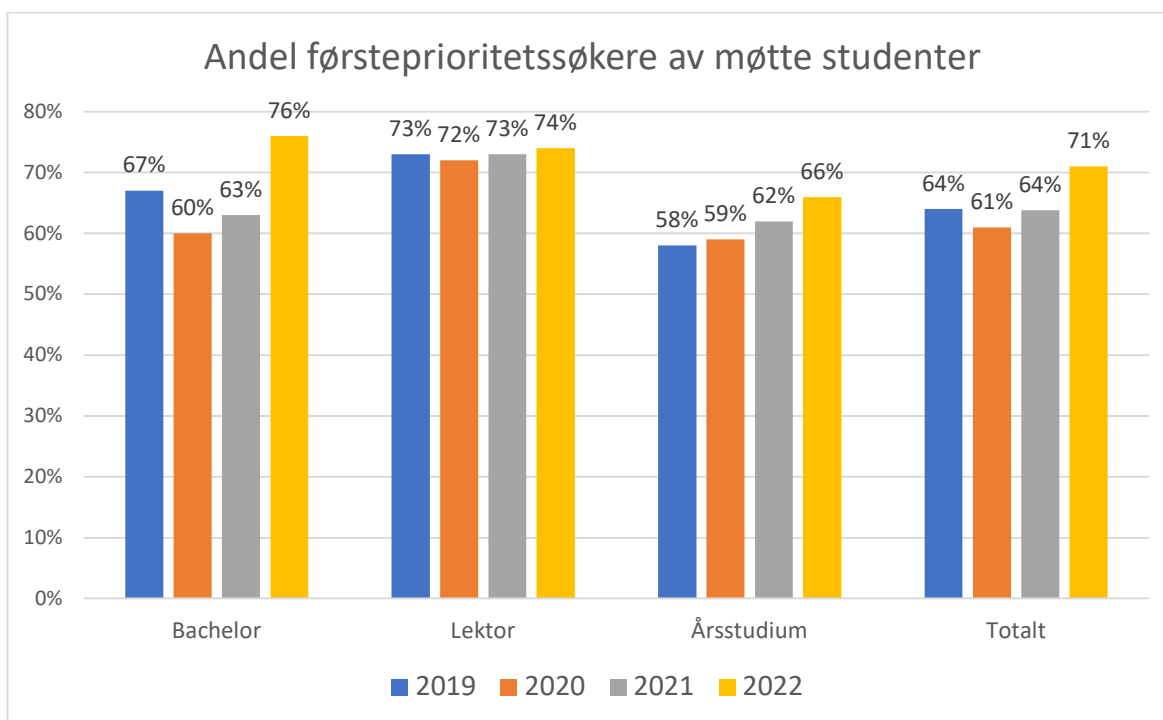
andre siden bachelor i musikkteknologi med 84 prosent menn og bachelor i filmvitenskap med 83,3 prosent menn.

Studenter møtt til studietilbud i 2022 fordelt på prioritet og studietype fordelte seg som vist nedenfor.

Kilde: FS/Samordna opptak

Andel førsteprioritetssøkere blant møtte studenter 2019-2022 er vist nedenfor.

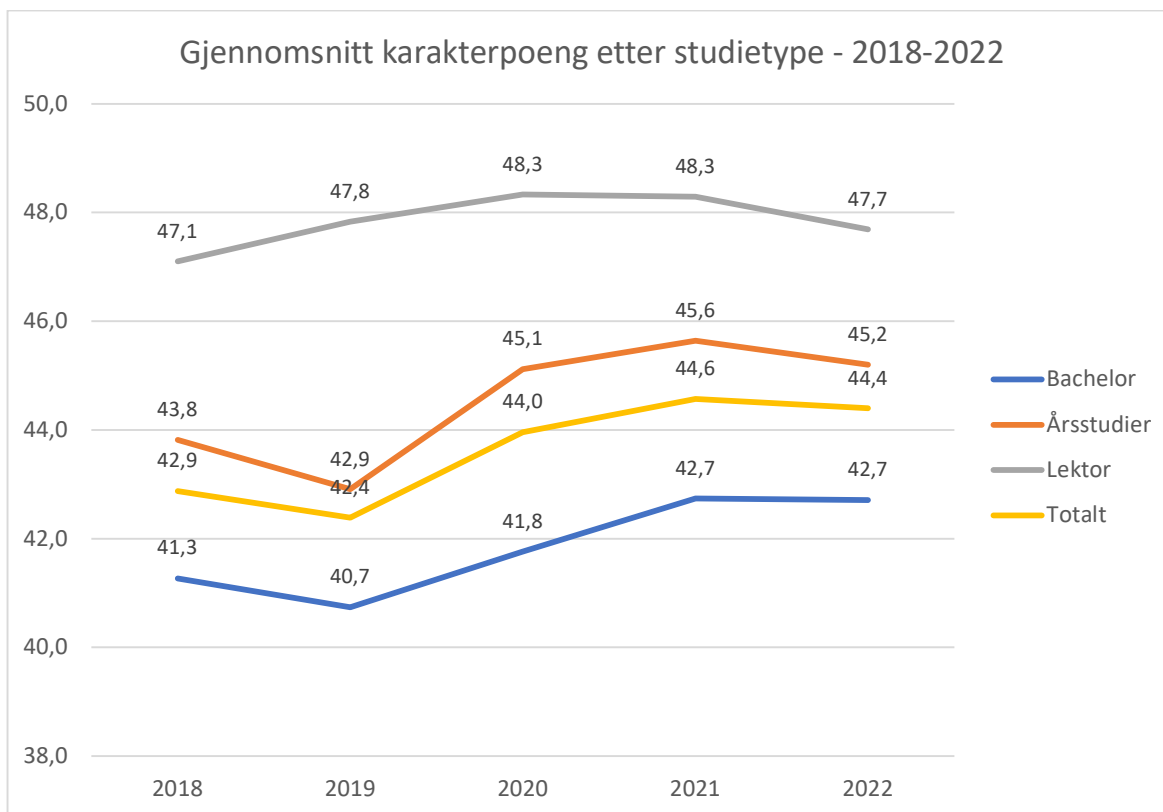
Kilde: FS/Samordna opptak

Det øverste diagrammet på forrige side viser hvordan møtte studenter hadde prioritert studiet de begynte på i 2022 på søknadsskjemaet hos Samordna opptak, mens diagrammet under viser utviklingen fra 2019 til 2022 i andel møtte studenter som kom inn på førstevalget sitt. I 2022 ser vi en stor økning i andelen møtte studenter som hadde det aktuelle studietilbudet som sin førsteprioritet i søknaden, selv om det her naturlig nok er store forskjeller mellom de ulike studieprogrammene.

Totalt sett øker HF fra 64 prosent førsteprioritetssøkere av møtte studenter i 2021 til 71 prosent i 2022. Økningen er spesielt stor på bachelornivå, som går fra 63 prosent førsteprioritetssøkere blant møtte studenter i 2021, til hele 76 prosent i 2022. Dette er en positiv utvikling for HF's del. Det vil bli interessant å følge med på om denne utviklingen gir utslag i lavere frafall for det aktuelle studentkullet på lengre sikt, da tidligere undersøkelser tyder på at terskelen for å slutte på et studietilbud er lavere for studenter som i utgangspunktet ikke har kommet inn på førstevalget sitt.

Gjennomsnittskarakter⁶ for møtte studenter i perioden 2017–2021, fordelt på nivå, var som følger:

⁶ Karakterpoeng = gjennomsnitt av karakterer i opptaksgrunnlaget multiplisert med ti. Tilleggspoeng regnes ikke inn. Studier i tegnspråk og tolking er kun regnet med for 2018–2021.

Kilde: STAR Tableau

I tillegg til prioritet på søknadsskjemaet, er karaktersnitt fra videregående skole en viktig faktor for hvor sannsynlig det er at studenter gjennomfører et studium. Vi ser at forholdet mellom de ulike studietypene er nokså likt fra år til år: Studenter på lektor har gjennomgående bedre karaktersnitt fra videregående skole enn studenter på årsstudier og – i enda større grad – bachelor. For bachelorprogrammer og årsstudier går gjennomsnittlig karakterpoeng noe tilbake i 2022, etter å ha gått kraftig opp i 2020 og delvis også i 2021. Gjennomsnittlig karakterpoeng for møtte studenter ved lektorprogrammene går også ned til omtrent samme nivå som i 2019, mens gjennomsnittet for bachelorprogrammene ligger på samme nivå som i 2022.

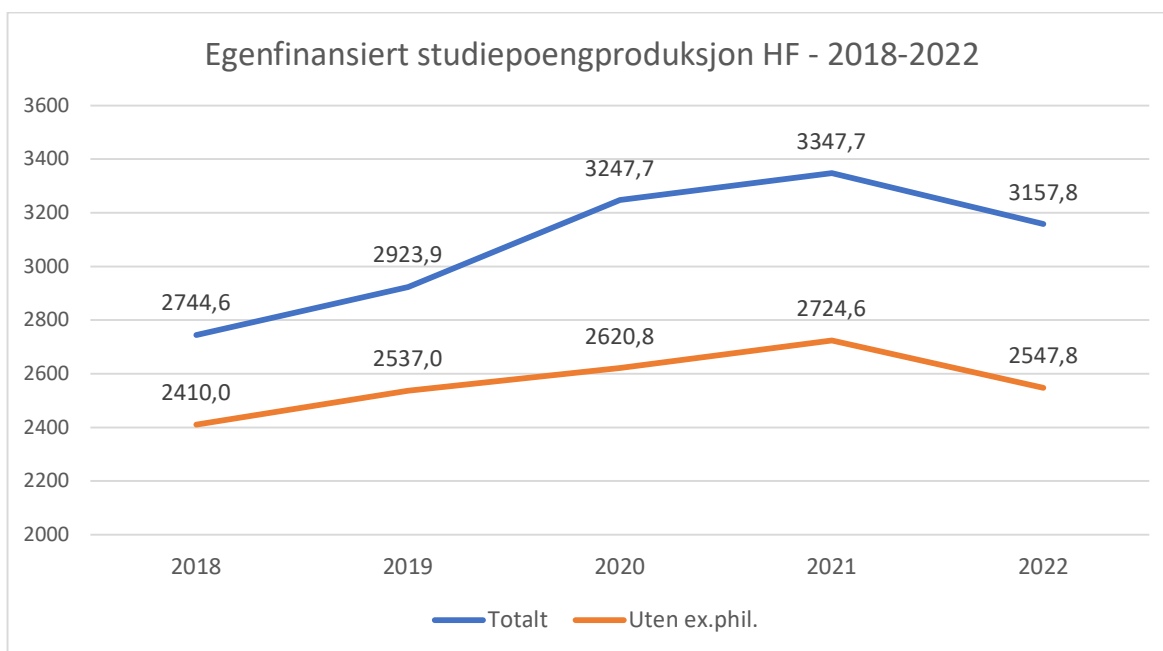
Endringene i gjennomsnittlig karakterpoeng ved opptak må imidlertid ses i sammenheng med den nasjonale utviklingen i standpunktkarakterer for elever i videregående skole. Også nasjonalt ser det ut til at gjennomsnittlige standpunktkarakterer går noe ned i 2021-2022 etter å ha gått kraftig opp i de to foregående studieårene, hvor økningen nok i stor grad skyldtes avlyste eksamener og endret vurderingspraksis ved videregående skoler.⁷ Vi må derfor være forsiktige med å legge for mye vekt på tallene her: Høyere snitt blant nye studenter betyr ikke nødvendigvis at studentene har høyere faglig nivå og dermed høyere sjanse for å fullføre studiet.

Studiepoengproduksjon

Den samlede studiepoengproduksjonen for HF i perioden 2018–2022⁸ er illustrert under.

⁷ Ifølge Udir fortsetter utviklingen fra de siste årene der de gjennomsnittlige standpunktkarakterene øker. Økningen i hvert enkelt fag er ikke nødvendigvis så stor, men det er uvanlig at økningen slår inn i så mange fag samtidig. For mer informasjon, se <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-videregaende-skole/analyser/karakterer-i-videregaende/>

⁸ Egenfinansiert studiepoengproduksjon i 60-poengsenheter.

Kilde: DBH

Diagrammet gir oversikt over utvikling i studiepoengproduksjon ved HF de siste fem årene. Den blå linja viser produksjonen totalt, mens den oransje linja viser produksjon uten ex.phil. Grunnen til at det er relevant å sammenligne uten ex.phil., er at HF/Institutt for filosofi og religionsvitenskap (IFR) i de siste årene gradvis har utvidet kapasiteten mye ved å tilby emnet i de aller fleste bachelorprogram på NTNU, og at sammenligning fra år til år derfor foreløpig ikke gir et helt riktig bilde. Studieproduksjonen i ex.phil.-emner for 2022 ligger imidlertid på omtrent samme nivå som i 2021 (610 årsheter i 2022 mot 623 årsheter i 2021)

Som den oransje linja i diagrammet viser, gikk studiepoengproduksjonen uten ex.phil ned med omtrent 6,5 prosent fra 2021 til 2022.

Hvis vi bryter studiepoengproduksjonen ned på institutt, får vi bildet nedenfor for perioden 2018–2022⁹

Institutt	2018	2019	2020	2021	2022
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	502,8	552,9	797,3	779,5	752,0
Institutt for historie og klassiske studier			434,8	442,8	435,8
Institutt for historiske studier	517,0	526,0			
Institutt for kunst- og medievitenskap	296,0	324,9	370,7	419,4	350,6
Institutt for moderne samfunnshistorie			149,0	160,0	151,6
Institutt for musikk	267,5	278,3	253,1	292,0	280,4
Institutt for språk og litteratur	967,0	1009,1	1006,7	1016,9	949,5
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	194,3	232,7	236,1	237,1	237,9
Totalt	2744,6	2923,9	3247,7	3347,7	3157,8

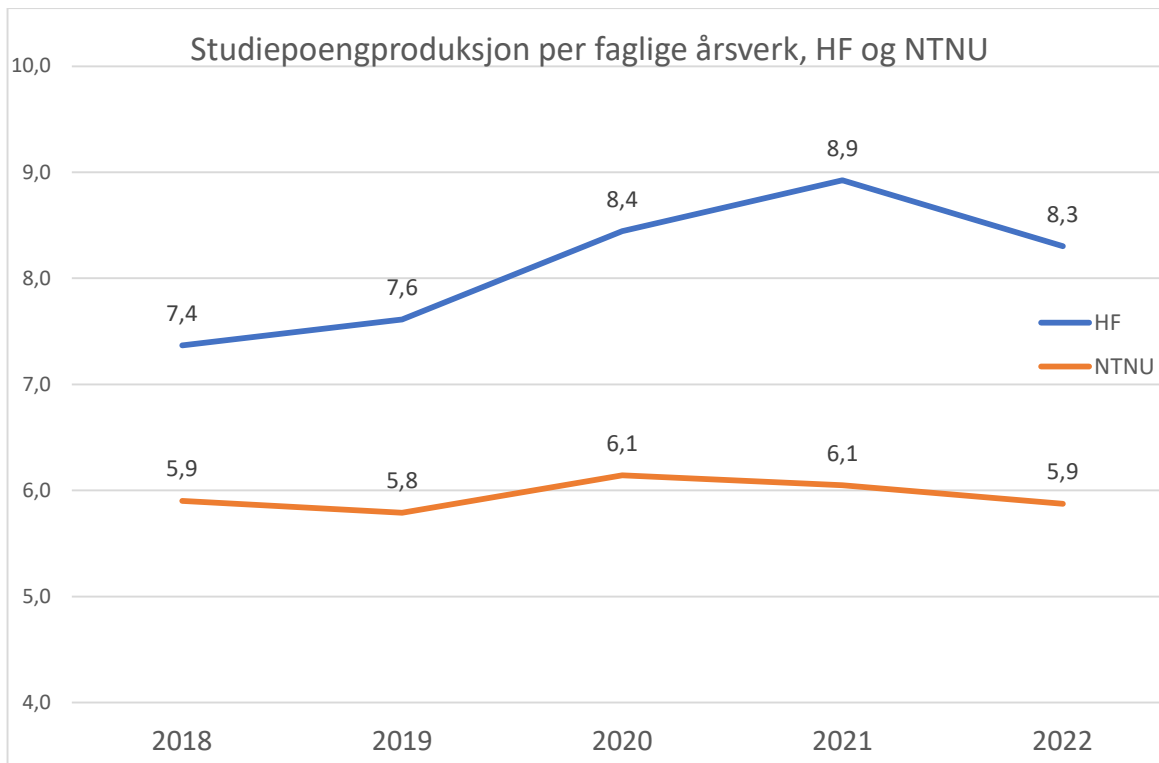
Kilde: BEVISST/DBH

⁹ All produksjon tilknyttet historieprogrammene i 2020, 2021 og 2022 er her fordelt 60/40 mellom henholdsvis Institutt for historiske og klassiske studier og Institutt for moderne samfunnshistorie – i tråd med hvordan resultatmidlene fordeles.

Som nevnt over gir utvidelsen av ex.phil.-tilbudet relativt stort utslag for IFR. Hvis vi trekker fra produksjon tilknyttet ex.phil., ser tallene slik ut for IFR (fra 2018 til 2022): 168, 166, 170, 156, 142.

Som tabellen viser, går den totale studiepoengproduksjonen ved HF noe ned i 2022 sammenlignet med 2021. Nedgangen er størst ved IKM, ISL og IFR (uten ex.phil.). IKM har en relativt stor nedgang sammenlignet med 2021, men hadde svært høy produksjon i 2021 og har høyere produksjon i 2022 enn tilsvarende tall fra før pandemien (2019). Studiepoengproduksjonen ved ISL er tilbake på omtrent samme nivå som i 2018, etter tre år med noe høyere produksjon.

Det kan også være interessant å se på oversikten over studiepoengproduksjon *per faglige årsverk* (UFF-stillinger) for perioden 2018–2022:

Kilde: DBH

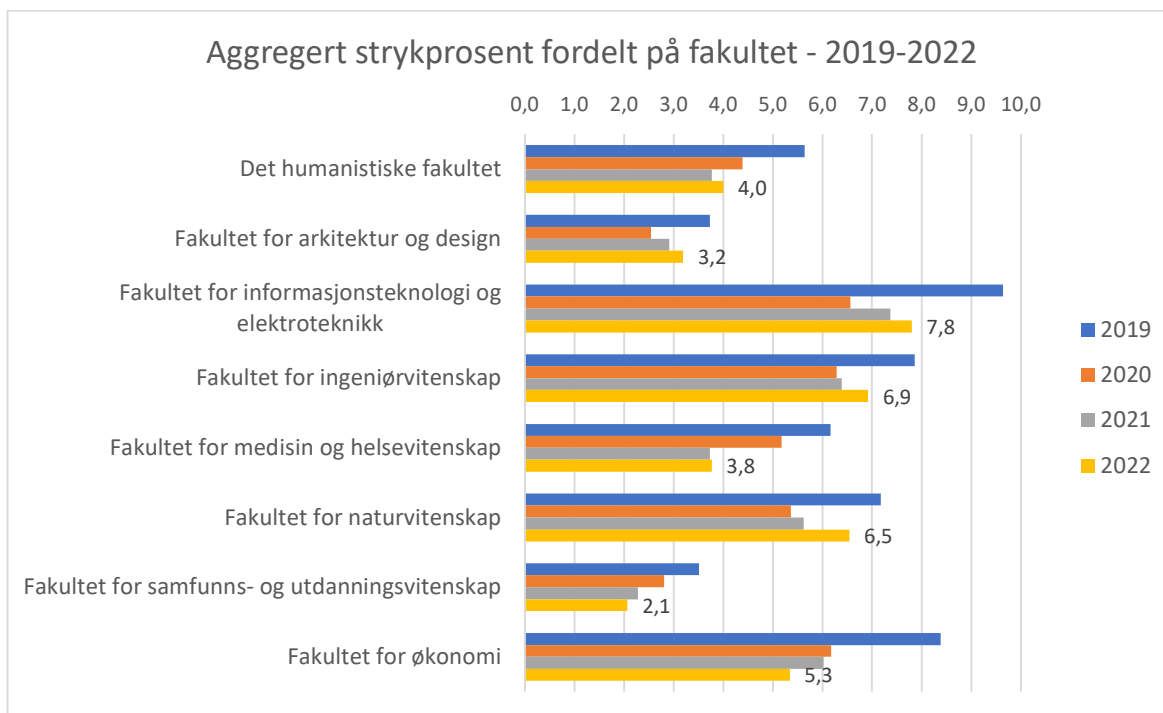
Diagrammet viser antall 60-studiepoengsenheter per faglige årsverk for HF og NTNU totalt fra 2018 til 2022. Faglige årsverk (UFF-stillinger) inkluderer alle undervisnings- og forskningsstillinger – både faste og midlertidige – inkludert professor II og rekrutteringsstillinger. UFF-stillingene inkluderer altså førstestillinger pluss universitetslektor, amanuensis og stipendiat.

For HF totalt sett går studiepoengproduksjon per faglige årsverk noe ned fra 2021 til 2022, etter å ha økt i de foregående årene. Økningene i 2020 og 2021 skyldes primært implementering av ex.phil. over hele NTNU, og økt studiepoengproduksjon som en følge av dette. Antall faglige årsverk ved HF ligger stabilt på omtrent samme nivå (rundt 380 årsverk) – nedgangen i 2022 skyldes altså primært nedgangen i studiepoengproduksjon fra 2021 til 2022. I tallene ligger det imidlertid store forskjeller mellom instituttene: Eksempelvis genererer ex.phil. med store forelesninger mange studiepoeng per faglig årsverk ved IFR, mens andre studieprogram med mye individuell ferdighetstrening vil trekke ned snittet i studiepoeng per faglig årsverk. Det hører også med i dette bildet at resultatinntektene av studiepoengproduksjonen avhenger av hvilken finansieringskategori studieprogrammet er innenfor. Det betyr at *inntektene* studiepoengproduksjonen gir per faglige årsverk, vil variere mellom enhetene.

Vi må også understreke at studiepoengproduksjon per faglig årsverk på ingen måte gir et fullstendig bilde av virksomheten. Eksempelvis vil økning i antall midlertidige UFF-årsverk som følge av flere nye eksternfinansierte (BOA) forskningsprosjekter (ph.d.- og postdoktorstillinger) ikke primært gi utslag i studiepoengproduksjon, men i forskningsindikatorer. Økt aktivitet på BOA på utdanningsiden vil også kunne gi utslag i form av økt midlertidighet (frikjøp av undervisningsaktiviteter for å kunne utarbeide prosjektsøknader samt gjennomføre prosjektene), men vil på den andre siden kunne gi økning i studiepoeng- og kandidatproduksjon.

Strykprosent

Strykprosenten i perioden 2019–2022 fremgår av følgende diagram:

Kilde: DBH

Den overordnede strykprosenten ved HF går noe opp i 2022 sammenlignet med 2021, etter å ha gått ned en god del i de foregående årene. Dette samsvarer med utviklingen vi også ser ved de andre fakultetene ved NTNU, og nasjonalt.¹⁰ I og med at vi ser at strykprosenten øker kraftig også nasjonalt, er det sannsynlig at økningen har sammenheng med at mange emner vil ha endret vurderingsform tilbake til skriftlig eksamen med tilsyn, etter pandemiårene med en høy andel hjemmeeksamen.

Internasjonalisering og utveksling

Etter flere år med koronapandemi kunne vi etter hvert jobbe mer tilsvarende normalt med internasjonalisering og utveksling ut over 2022. I starten av året kom NTNUs internasjonale utviklingsplan for 2022 – 2025, med ambisiøse mål både for utveksling og internasjonalisering hjemme. NTNU har mål om at minst 50 prosent av NTNUs studenter har et studie- eller praksisopphold i utlandet og at NTNUs studieprogrammer skal ha internasjonal profil, slik at også studenter som ikke reiser på

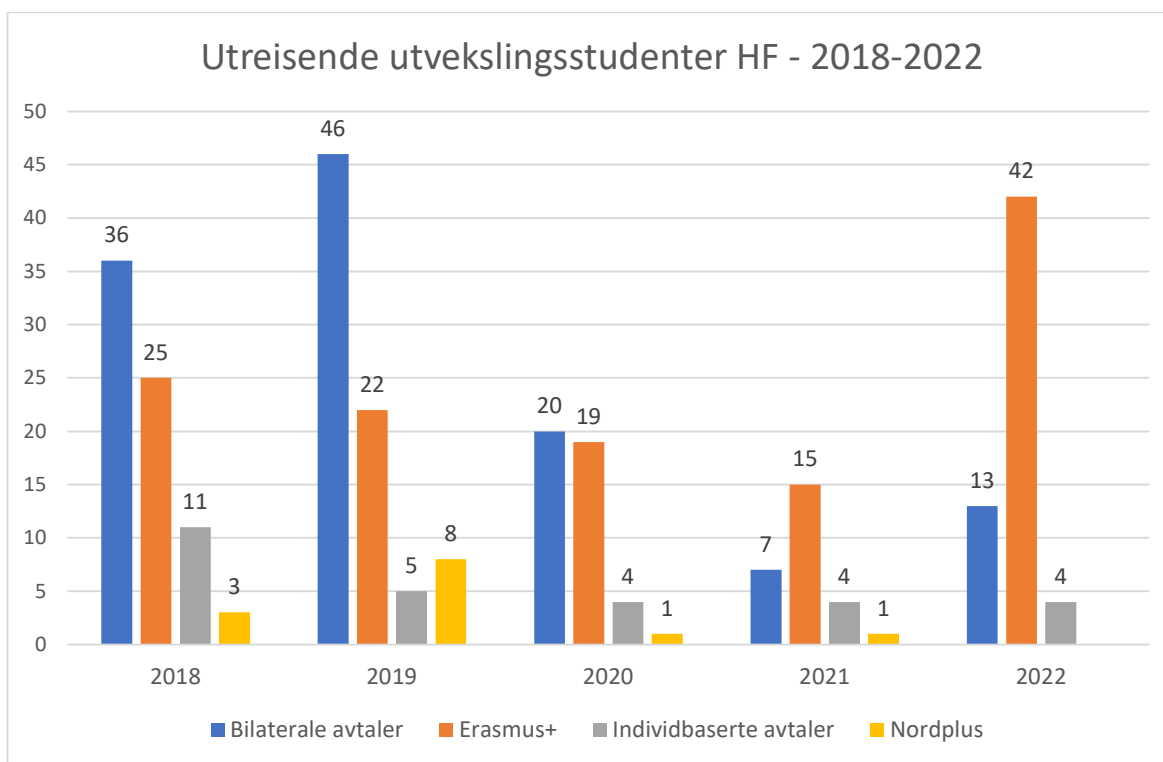
¹⁰ Totalt ved norske læresteder gikk strykprosenten opp fra 5,77 i 2021 til 7,11 i 2022. Se [DBH](#) for mer informasjon.

utvekslingsopphold tilegner seg internasjonal kompetanse gjennom sine studier og for å ivareta kompetansen som internasjonale studenter og ansatte bringer inn.

[NTNUs utviklingsplan for internasjonalisering](#) vektlegger utvikling av kvalitetssikrede utvekslingsavtaler gjerne knyttet til allerede eksisterende faglig samarbeid. Som et ledd i dette arbeidet har HF i 2022 jobbet med å få på plass en samarbeidsavtale på fakultetsnivå med University of Durham, Storbritannia. University of Durham er et lærested som det allerede var opprettet faglig kontakt med og som har en fagportefølje som går godt sammen med våre fag. I første omgang har det blitt utarbeidet en pilotavtale innenfor historie og klassiske fag, men planen er å utvide avtalen til å omfatte flere av HFs fagområder og bli et attraktivt lærested å sende våre studenter. Videre jobber flere av HFs institutter aktivt med sin avtaleportefølje for å få på plass kvalitetssikrede utvekslingsavtaler som vil være attraktive for deres studenter både med henblikk på faglig relevans og sosiale og praktiske rammer rundt utvekslingsoppholdet.

Våre institutter jobber kontinuerlig med å utvikle sterke fagmiljøer med internasjonal orientering for å styrke kvaliteten i utdanningen. Flere av våre fagmiljøer har i 2022 søkt prosjektmidler under Erasmus Plus og fått innvilget dette.

Utreisende studenter fra HF med utvekslingsopphold av minst tre måneders varighet i perioden 2018–2022, er nedenfor fordelt på type avtale.

Kilde: DBH

Studentutveksling har i 2022 blitt gjennomført med færre restriksjoner grunnet koronapandemien, men senest ved årsskiftet 2021/2022 var det fortsatt usikkert i hvilken grad det var mulig å gjennomføre fysiske utvekslingsopphold, særlig utenfor Europa. Statistikken viser at det har vært en dreining fra utreisende utveksling på bilaterale avtaler til at en større andel reiser på avtaler under EUs utdanningsprogram, Erasmus Plus.

Tidlig i 2022 brøt det ut krig i Europa, og i en urolig og uoversiktlig verdenssituasjon, med påfølgende trangere økonomi for de aller fleste, er det naturlig at studenter ønsker å utveksle til land nærmere Norge. Erasmus Plus har også gode stipendordninger for utvekslingsstudenter. Sett i et bærekrafts-/miljøperspektiv vil utveksling til nærområder som studenter kan reise til på en miljøvennlig måte være å foretrekke.

I 2022 har det igjen også blitt gjennomført korttidsmobilitet i form av korte opphold for eksempel ved de ulike språksentrene. I Caen i Frankrike deltok 25 studenter, i York i Storbritannia var det 40 deltakere og i Santiago de Compostela i Spania deltok 20 studenter. Dessverre ble oppholdet i Kiel i Tyskland kansellert grunnet et koronautbrudd i Kiel like før planlagt avreise. Det er likevel verdt å merke seg at totalt 85 studenter har benyttet seg av muligheten for å få språk-, kultur- og internasjonal erfaring gjennom kortere studieopphold ved studiesentrene i utlandet. Både faglærerne og studentene på studieprogrammet i fremmedspråk rapporterer om et godt faglig utbytte av studieopphold ved språksentrene. Utenlandsoppholdene bidrar i vesentlig grad til å styrke studentenes språkferdigheter i målspråkene og gir dem også økt selvtillit til å bruke språkene aktivt i undervisningssituasjoner. Samtidig bidrar studieoppholdene til at studentene blir bedre kjent med hverandre og styrker det psykososiale læringsmiljøet i studentgruppene som helhet.

Institutt for språk og litteratur sender også nordiskstudenter på kortere utvekslingsopphold hvert år gjennom NORDKURS, som er et samarbeid mellom læresteder i Norden. Også i 2022 sendte instituttet i underkant av 10 studenter på sommerkurs ved læresteder i andre nordiske land. Kursene gir 10 studiepoeng og innpasses normalt som tilsvarende fordypningsemner.

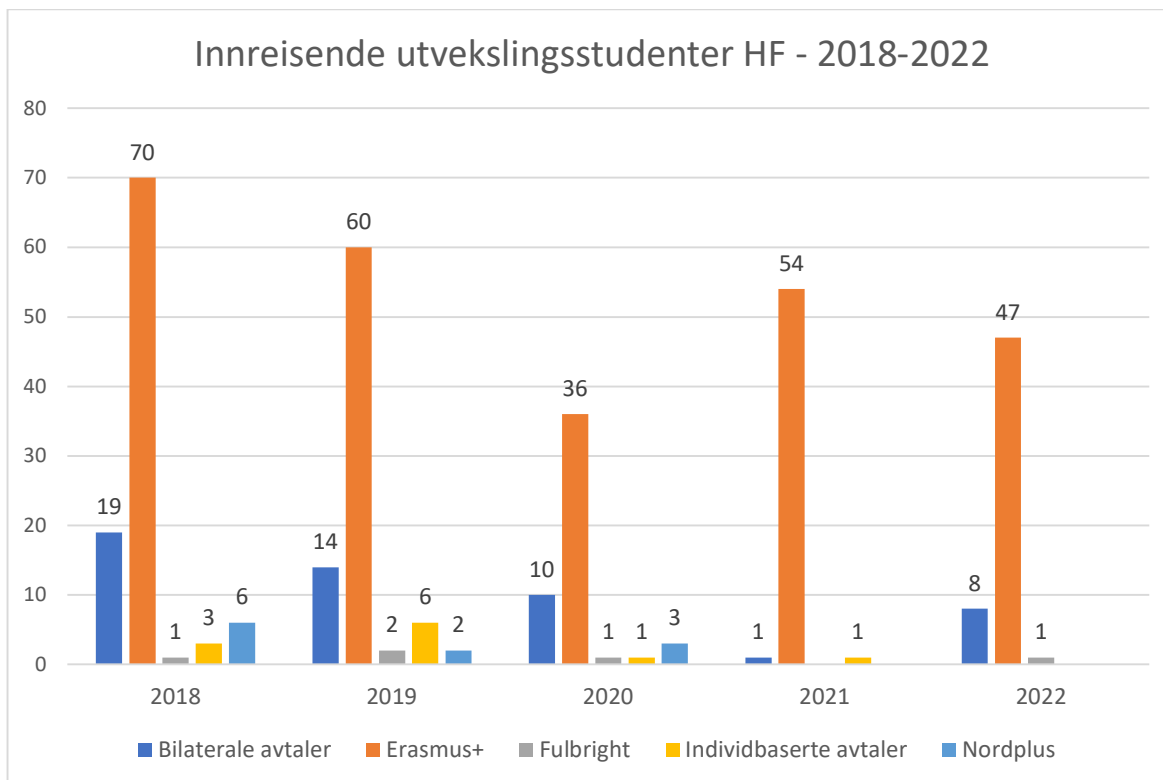
Det bør også nevnes at Institutt for moderne samfunnshistorie (IMS) arrangerte sommerskolen *Central European and Nordic WWII experience: national and personal narratives* i Praha i samarbeid med Institutt for skandinavistikk ved Charles University sommeren 2022. Dette som del av EØS-prosjekt med Charles University i Tsjekkia. Sommerskolen varte i 14 dager og 11 NTNU-studenter fra masterprogrammet og lektorprogrammet i historie deltok (i tillegg til tsjekkiske studenter i skandinavistikk). Studentene oppnådde 8 studiepoeng for oppholdet ved å gjennomføre læringsaktiviteter underveis i oppholdet og bestått hjemmeeksamen i etterkant. I siste halvdel av mai 2022 arrangerte IMS og Charles University vårskole for tsjekkiske skandinavistikkstudenter i 14 dager ved NTNU. Det kom 14 studenter og 4 undervisere fra Charles University til NTNU. Ansatte fra Institutt for moderne samfunnshistorie og Institutt for språk og litteratur bidro i undervisningen.

Institutt for tverrfaglige kulturstudier fikk i 2021 innvilget et utdannings samarbeidsprosjekt under UTFORSK, *Teaching Gender Equality and Diversity in Norway and Japan*, med Ochanomizu University som er et prestisjefyllt kvinneuniversitet i Tokyo, Japan. Som del av prosjektet vil det også være studentmobilitet. Japan åpnet først etter pandemien i oktober 2022, men instituttet vil sende studenter på utvekslingsopphold til Japan våren 2023. I 2022 har prosjektet gjennomført en rekke virtuelle samarbeidsaktiviteter, blant annet student research forum og webinar, og med grunnlag i denne aktiviteten, og som en integrert del av UTFORSK-prosjektet, vil de i 2023 søke om deltakelse i COIL-prosjekt for å utvikle collaborate online learning som en metode for digital internasjonalisering og virtuell mobilitet.

Innreisende studentutveksling til HF med utvekslingsopphold av minst tre måneders varighet i perioden 2018–2022, er fordelt på avtaletype nedenfor i tabellen nedenfor.

Avtaletype	2018	2019	2020	2021	2022
Bilaterale avtaler	19	14	10	1	8
Erasmus+	70	60	36	54	47

Fulbright	1	2	1	1	
Individbaserte avtaler	3	6	1	1	
Nordplus	6	2	3		
Totalt	99	84	51	56	56

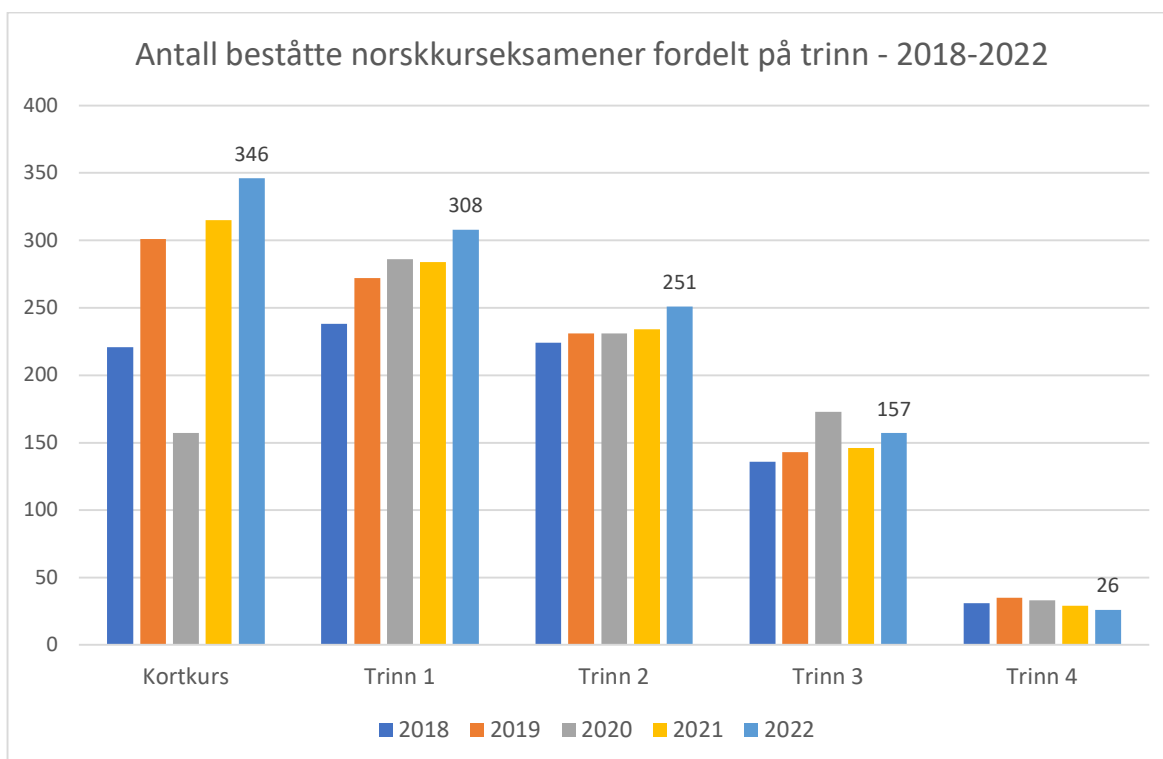
Kilde: DBH

HF har også i 2022 hatt et litt lavere antall innreisende studenter enn før pandemien, og antall innreisende studenter er det samme som i 2021. Selv om NTNU åpnet opp for utveksling fra de aller fleste land i 2022, var det for mange usikkert om de ville kunne få gjennomført utvekslingsoppholdet sitt ved NTNU på ordinær måte våren 2022. Vi forventer at tallet på innreisende studenter ved HF på sikt vil øke til nivået det var på før pandemien, så fremt verdenssituasjonen stabiliserer seg.

HF tilbyr noen emner tilrettelagt for innreisende utvekslingsstudenter. Her kan nevnes historie-emnet HFEL0010 Introduction to Norwegian History, KULT2207 Gender and Norwegian Culture: Paradoxes of Equality under likestilling og mangfold og FILM1104 Nordic Cinema og Television. Disse emnene har det norske/nordiske som felles innramming og tiltrekker seg dermed internasjonale studenter.

Norskkurs

HF/ISL tilbyr norskkurs på mange nivå og for mange studentgrupper. Diagrammet under viser antall beståtte eksamener fordelt på trinn siste fem år:

Kilde: FS

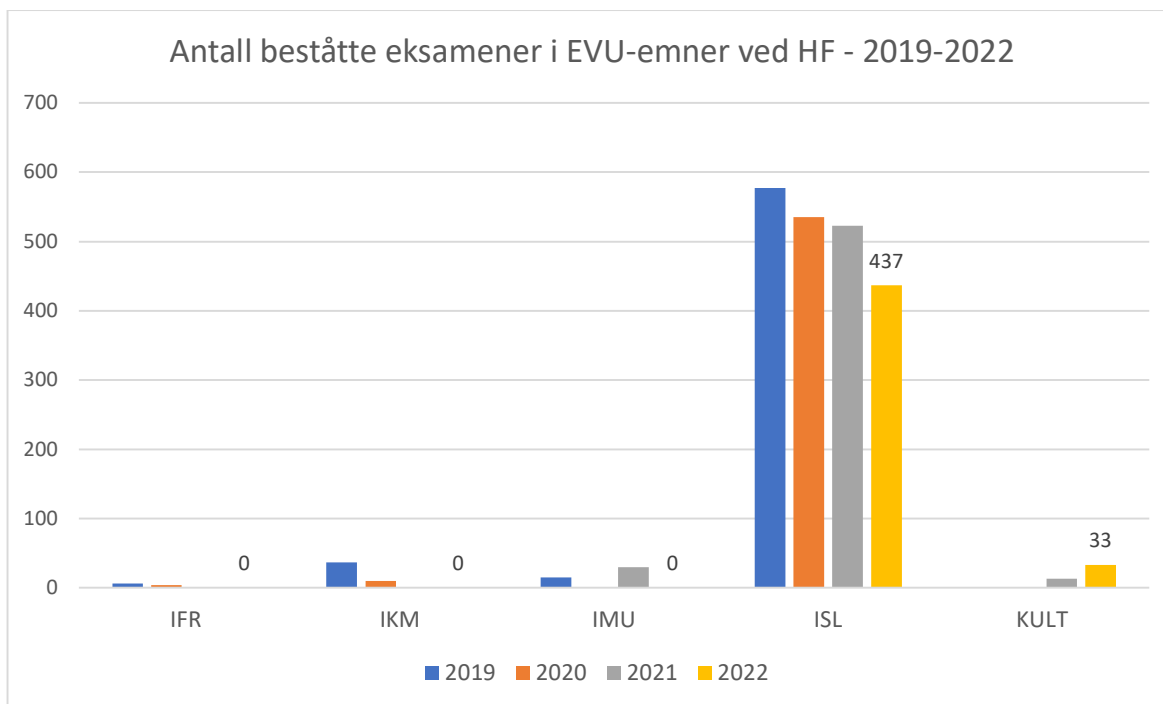
Norskkursene står for over 200 produserte 60-poengsenheter årlig, og utgjør dermed en betydelig andel av fakultetets studiepoengproduksjon. Fra 2021 til 2022 ser vi en økning i antall beståtte eksamener både for kortkurs samt norskkurs trinn 1-3, mens antall beståtte eksamener på trinn 4 går noe ned.

I 2022 tilbød HF nettbaserte norskkurs også for studenter ved campusene i Gjøvik og Ålesund, i tillegg til kursene som tilbys i Trondheim. Tilbudet ble finansiert gjennom strategiske tildelinger fra rektor, men HF er avhengig av et varig basistilskudd for å kunne ivareta forpliktelsene våre om et fullverdig norskkurstilbud til ansatte og studenter i alle tre studiebyer i ett NTNU.

I 2022 utgjorde studenter fra Gjøvik/Ålesund 42 av de totalt 346 beståtte eksamenene for kortkurs, 34 av 308 beståtte for Trinn 1 og 8 av 251 beståtte for trinn 2. Antallet norskkurseksamener bestått av studenter i Gjøvik/Ålesund vil trolig øke i 2023, da ISL nylig har fått tildelt midler til å øke kapasiteten og i større grad tilby lokale, fysiske norskkurs for denne søkergruppen studieåret 2023/2024. Dette kommer vi tilbake til i årsrapporteringen for 2023.

Videreutdanning

Tabellen under viser antall beståtte videreutdanningseksamener 2019–2022.

Kilde: FS

Tabellen inkluderer også emner som inngår i det erfaringsbaserte masterprogrammet i logopedi.

Som for tidligere år, er det ISL som står for majoriteten av videreutdanningsaktiviteten ved HF. Det er også her vi finner det aller meste av aktiviteten innenfor den statlig finansierte ordningen *Kompetanse for kvalitet*¹¹, hvor lærere tar videreutdanning innenfor skolefag. ISL har her tilbud i engelsk, nordisk språk og litteratur og tegnspråk, noe som bidrar vesentlig til instituttets samlede studiepoengproduksjon.

Antallet beståtte eksamener ved ISL går imidlertid noe ned sammenlignet med tidligere år. Her er det spesielt innenfor engelsk og logopedi at antallet eksamener går ned. Videreutdanningsemner i engelsk går fra 294 beståtte eksamener i 2021 til 216 i 2022, og videreutdanningsemner i logopedi går fra 118 i 2021 til 76 i 2022.

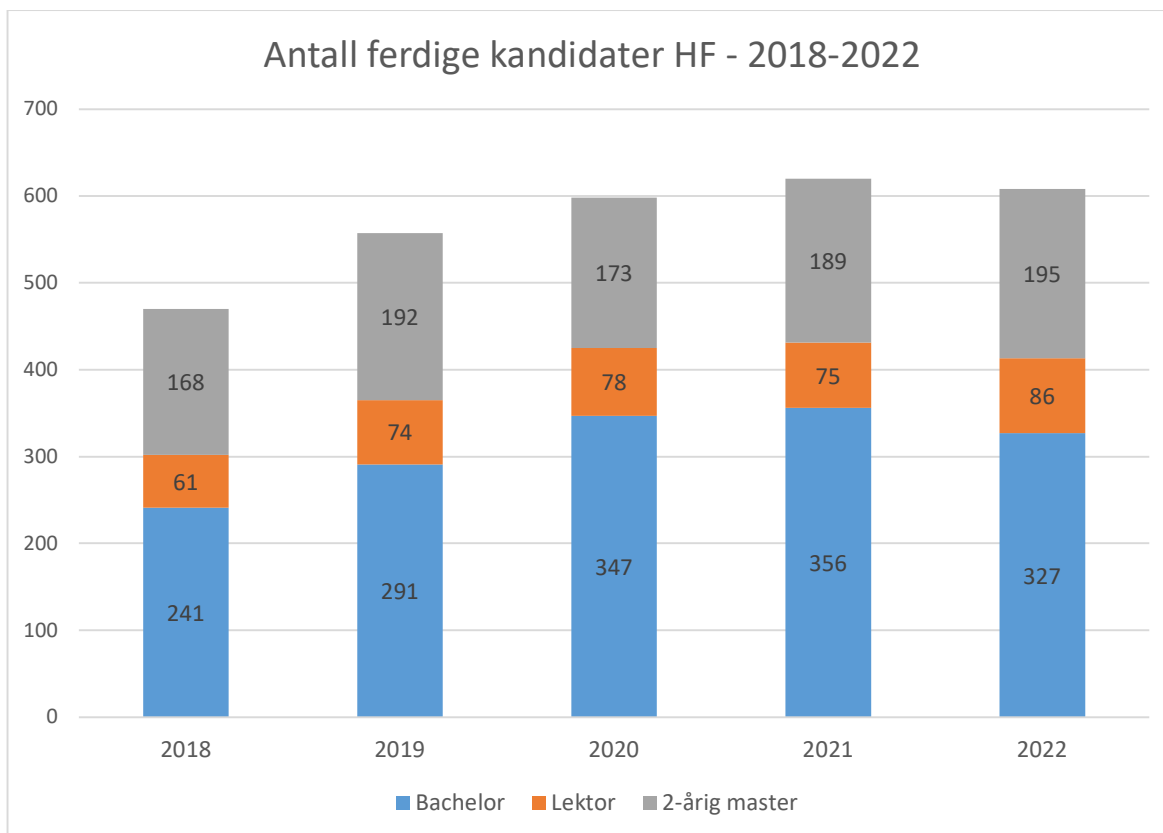
Ellers ser vi at antall beståtte eksamener i videreutdanningsemner ved KULT øker noe fra 2021 til 2022. Denne økningen forventes å fortsette i årene fremover, etter hvert som flere studenter tas opp til den nye studieretningen i bærekraft ved det erfaringsbaserte masterprogrammet i organisasjon og ledelse som koordineres av SU.

Den totale studiepoengproduksjonen innen EVU-emner ved HF i 2022 var omtrent 70 årsheter, hvor i overkant av 4 årsheter ble produsert ved KULT, mens den resterende produksjonen er tilknyttet ISL. Produksjonen i 2022 går noe ned sammenlignet med 2021, hvor den totale produksjonen endte på i overkant av 90 årsheter.

¹¹ www.udir.no/videreutdanning

Kandidatproduksjon

Fakultetets kandidatproduksjon i perioden 2018–2022 er nedenfor fordelt på gradsnivå.

Kilde: DBH

Som figuren viser, har vi registrert i alt 608 gradsgivende vitnemål i 2022. Dermed har den samlede kandidatproduksjonen holdt seg stabilt når vi sammenligner med 2021. Vi ser også at antall lektorstudenter og masterstudenter som har fullført grad har økt. Det er en positiv utvikling, særlig når vi også ser økning fra 2018.

Det er imidlertid viktig å understreke at registreringstidspunkt for utstedte vitnemål kan variere noe og dermed medføre unøyaktigheter i statistikken. Det vil bli interessant for fakultetet å se om antall fullførte grader fortsetter å øke. Det vil i så fall være en klart indikasjon på bedre gjennomstrømming. Beregning av gjennomstrømming og frafall er imidlertid komplisert og beheftet med mange usikkerhetsmomenter, og det byr på utfordringer å finne entydige sammenhenger.

Siden 1. juni 2022 produserer NTNU digitale vitnemål for bachelorprogrammer og norske masterprogrammer. Studenter på internasjonale masterprogrammer, fellesgrader og ph.d. får fortsatt vitnemålet i papirversjon. Alle kandidater som har fått utstedt et digitalt vitnemål kan bestille papirvitnemål i tillegg. Tilbakemeldingene på denne endringen har i all hovedsak vært veldig gode. At omstillingen fra papir til digitalt vitnemål anses som noe positivt, vises også i antall bestillinger av papirvitnemål: Kun 10 av de totalt 608 kandidatene ved HF har bestilt papirvitnemål i tillegg. De fleste bestillingene er begrunnet med at de skal søke studier og/eller jobb i utlandet.

Studiebarometeret

Studiebarometeret er en årlig undersøkelse som NOKUT gjennomfører blant andreårsstudenter på bachelor og toårig master, og andre- og femteårsstudenter på femårige masterprogram. I undersøkelsen får studentene en rekke spørsmål om sitt studieprogram for å måle hvordan studentene vurderer kvaliteten på studieprogrammet.¹²

Rapportene fra Studiebarometerundersøkelsen er et viktig kunnskapsgrunnlag i fakultetets, instituttens og studieprogrammens kvalitetsarbeid.

299 HF-studenter besvarte undersøkelsen i 2022 som gir en svarprosent på 32. Det er en nedgang fra 36 i 2021 og 44 i 2020. Det er gjort flere tiltak, både fra fakultetet og instituttene i tillegg til fra NOKUTs side for å øke svarprosenten som også nasjonalt ligger lavt på 39,5 prosent. Studentene mottar påminnelser på e-post og SMS, undervisere oppfordrer studentene til å svare, og enkelte setter også av tid til dette i undervisningen. Sistnevnte kan se ut til å ha en god effekt. NOKUT mener nedgangen i svarprosent kan skyldes en etter-effekt av pandemien, og at studentene kan være mett etter flere år med svært mange spørreundersøkelser.

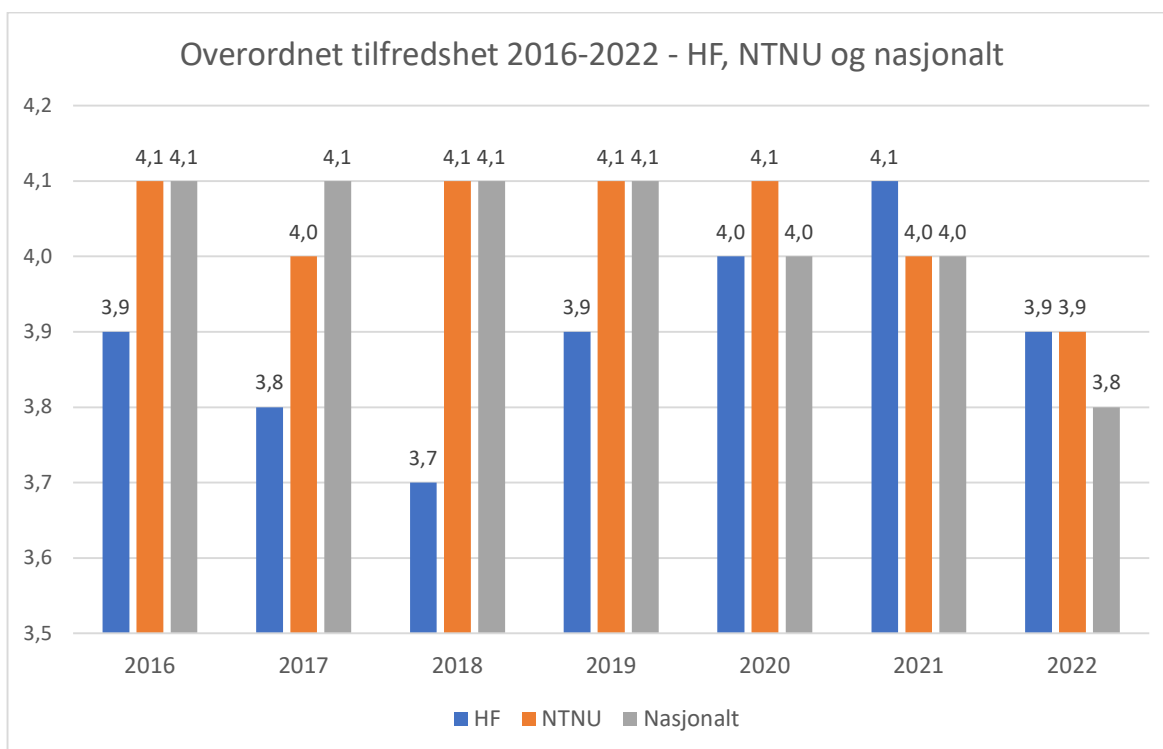
Studiebarometerrapportene viser ikke tall på studieprogram med færre enn seks respondenter. Kombinert med lav svarprosent og at HF har mange studieprogram med få studenter, betyr dette at vi i 2022 mangler rapporter for 21 programmer: 18 masterprogrammer og 3 bachelorprogrammer.

Bachelorstudentene som besvarer undersøkelsen, går i sitt tredje semester, noe som for de fleste av dem betyr at de svarer på spørsmålene mens de tar sitt fag 2, og dermed er mer frakoblet sitt fag 1/studieretningsvalg på studieprogrammet. Dette har vært problematisert av instituttene ved HF i flere år. I 2022 ble undersøkelsen for første gang også sendt ut til tredjeårsstudenter på bachelorgradsstudier på 13 institusjoner, inkludert NTNU i første omgang som en pilot. Dette ble gjort for å undersøke konsekvenser av en endring i målgruppe fra andre- til tredjeårsstudenter som ble foreslått i evalueringen av Studiebarometeret som ble ferdigstilt i juni 2022. Resultatene fra tredjeårsstudentene er ikke sammenfattet i fakultetsoversiktene, men det fins programvise rapporter med felles resultater for andre- og tredjeårsstudentene. Disse gir studieprogrammene potensielt et større datagrunnlag. Lav svarprosent (28 prosent) blant tredjeårsstudentene innebærer at svært mange studieprogrammer ikke oppnår terskelverdiene for visning av resultater. Ved HF er det derfor dessverre kun bachelorprogrammet i tegnspråk og tolking som har nok svarrespondenter blant tredjesemestersstudentene.

Overordnet tilfredshet, tidsbruk og hovedindekser

Ett av hovedspørsmålene studentene får, er om de alt i alt er tilfreds med studieprogrammet de går på. Studentene angir svar på en skala fra 1 til 5 om de er helt uenige (1) eller helt enige (5):

¹² Se www.studiebarometeret.no for resultater fra hvert enkelt studieprogram.

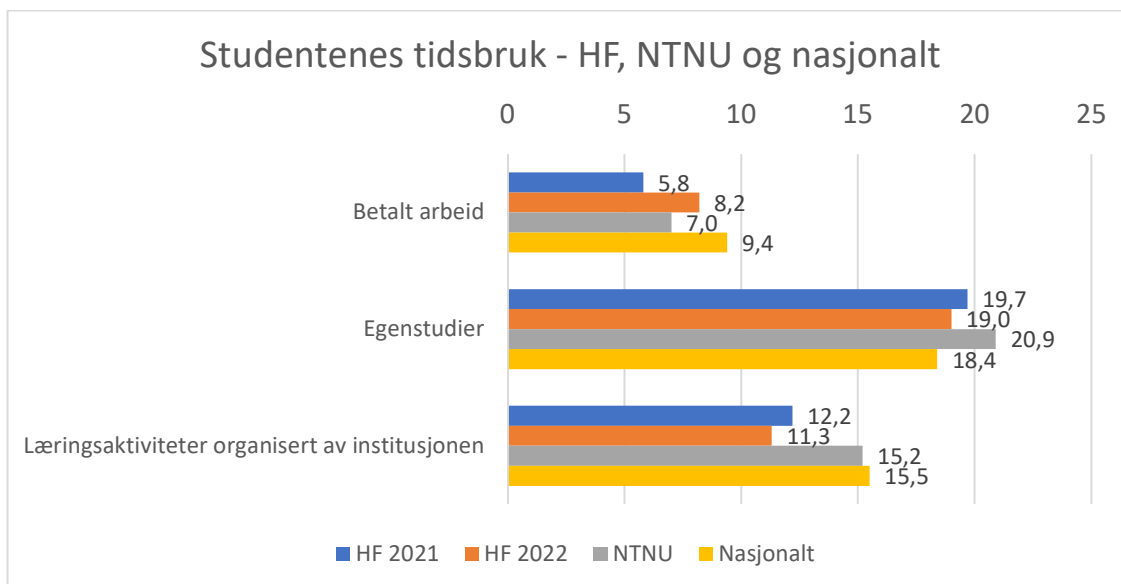
Kilde: STAR Tableau/Studiebarometeret

Som figuren viser, har den overordnede tilfredsheten hos HF-studenter vært stabil. Dessverre ser vi en liten nedgang ved HF, NTNU som helhet og nasjonalt fra 2021 til 2022. Det er noe overraskende at tilfredsheten synker i det første «normalåret» etter pandemien, hvor studentene er tilbake på campus. NOKUT peker i sin analyse på tre mulige årsaker til nedgangen i overordnet tilfredshet: At studentenes forventninger til studieprogrammene ikke er innfridd etter gjenåpning etter koronapandemien, en negativ økonomisk samfunnsutvikling som påvirker studentenes generelle tilfredshet og endringer i spørreskjemaet fra 2021 til 2022.

Den gjennomsnittlige overordnede tilfredsheten hos HF-studenter ligger på 3,9, men vi har studieprogram som skårer langt høyere: Ved bachelorprogrammet i utøvende musikk, studieretning i jazz, er skåren 4,5, og ved masterprogrammet i likestilling og mangfold er den på hele 4,8. Dette er svært gledelige tall, og vitner om et godt faglig og psykososialt læringsmiljø blant studentene og et vedvarende og langsiktig arbeid blant de ansatte for å bidra til dette.

Diagrammet under gir oversikt over hvor mye tid studentene selv oppgir at de bruker ukentlig¹³ på studiene, til organiserte aktiviteter og til egenstudier og til betalt arbeid:

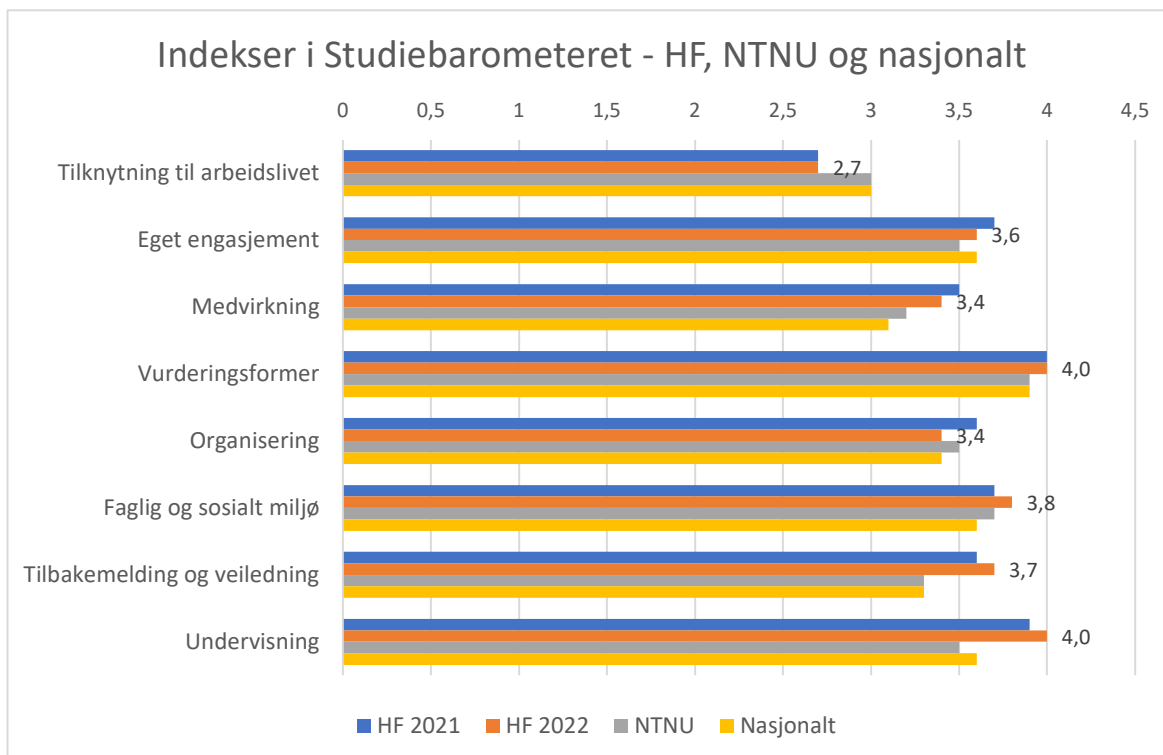
¹³ Studentene angir selv antall timer per uke, men det er ikke mulig å legge inn verdier høyere enn 80 for faglige aktiviteter eller verdier større enn 50 for betalt arbeid. Merk at både deltids- og heltidsstudier inngår.

Kilde: STAR Tableau/Studiebarometeret

Det totale timetallet studentene bruker på studierelaterte aktiviteter i uken, ligger på 30, en nedgang på to uketimer fra i fjor. Samtidig går timer brukt til betalt arbeid opp med 2,4 timer. Dette skyldes trolig at økte priser har presset flere studenter inn i deltidsarbeid eller til å arbeide mer. Mer tid brukt på arbeid og mindre på studier kan gi lavere tilfredshet hos studentene, og det er dermed grunn til å følge med på disse tallene og påvirke der vi kan, ved å fortsette å sørge for god studiekvalitet og et godt læringsmiljø.

Diagrammet nedenfor gir oversikt over hvordan HF skårer på ulike indekser¹⁴ i Studiebarometeret.

¹⁴ Indekser er satt sammen av enkeltpørsmål om samme tema. Oversikt over hvilke spørsmål som inngår i en indeks, får man ved å gå inn på et studieprogram på www.studiebarometeret.no.

Kilde: Studiebarometeret

Skalaen går fra 1 til 5, der 5 er best. Den indeksen hvor HF skårer lavest, er – som tidligere år – «tilknytning til arbeidslivet», med gjennomsnitt 2,7. Dette er lavere skår enn både de nasjonale tallene (3) og for NTNU samlet (3). Denne indeksen rommer også flere av enkeltpørsmålene hvor HF har lavest skår, som for eksempel påstanden «Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere». 56 prosent av HF studentene opplever dette i liten grad (1 og 2 på skalaen).

En annen påstand med lav skår innenfor denne indeksen er «Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet». Her oppgir 57 prosent av HF-studentene at de opplever dette i liten grad. Bare 26 prosent er enige i påstanden «Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere eller kursholdere)». 37 prosent er enig i påstanden «Jeg får god informasjon om hvordan kompetansen min kan brukes i arbeidslivet», og dette er som tidligere år lavere enn NTNU totalt og nasjonalt.

Styrking av arbeidsrelevansen i studieprogrammene våre har vært og vil fortsette å være et prioritert område for HF (se kvalitetsmelding for 2021/2022 og periodeplan 2023–2026 med tiltak for 2023.) Det er imidlertid verdt å ta med i betraktning at selv om skåren på arbeidsrelevans er lav, vurderes likevel kvaliteten på programmene generelt sett som god. Og ser man på Kandidatundersøkelsen for 2022, hvor respondentene er studenter som ble uteksaminert fra NTNU mellom 2019 – 2021, vurderer totalt sett over 80 prosent av kandidatene fra HF utdanningen sin som «relevant» eller «svært relevant» for arbeidslivet, noe som er omtrent på samme nivå som flere andre fakulteter ved NTNU. Av kandidatene fra toårig master, er omtrent 80 prosent av kandidatene i relevant jobb seks måneder etter fullført grad, mens 88 prosent av kandidatene fra femårig master har funnet relevant jobb innenfor samme periode.

Det høyeste snittet i Studiebarometeret får vi i indeksen «vurderingsformer» (4) og «undervisning» (4), hvor vi også skårer høyere enn NTNU totalt og landsgjennomsnittet. De enkeltpørsmålene der HF har høyest snitt, er «I hvilken grad mener du at eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studieprogrammet ditt: Har krevd forståelse og resonnement» (4,3), «Har handlet om sentrale deler av læringsstoffet (4,1) og «Undervisningen dekker sentrale deler av læringsstoffet/pensum godt (4,1).

Også på indeksen «medvirkning», som består av ett spørsmål om hvorvidt studentene opplever at de har mulighet for å gi innspill på innhold og opplegg i studieprogrammet, skårer HF høyere enn NTNU totalt og nasjonalt. Kun 22 prosent svarer at de ikke opplever dette.

Når det gjelder indeksen «faglig og sosialt miljø», ser vi en liten økning i tilfredshet. På spørsmålet om hvor tilfreds de er med det sosiale miljøet blant studentene på studieprogrammet, svarer 65 prosent at de er tilfredse eller svært tilfredse, en positiv økning fra 57 i 2021. 64 prosent er tilfreds eller svært tilfreds med miljøet mellom studentene og de vitenskapelig ansatte på studieprogrammet. Dette er faktorer som åpenbart kan ha stor innvirkning på studentenes tilværelse – og dermed også forutsetninger for å gjennomføre studieprogrammet – og det er derfor all grunn til å fortsette og følge studentene tett.

Studentenes psykososiale læringsmiljø

Våren 2022 tildelte Kunnskapsdepartementet supplerende midler til utdanningsinstitusjoner og studentsamskipnader som et ledd i å ivareta studentenes psykososiale læringsmiljø og opprettholde studieprogresjonen, slik som i 2020 og 2021. HF mottok i underkant av 1,3 millioner og tildelte disse midlene uavkortet til instituttene basert på studenttall. Midlene ble brukt opp innen årsslutt, og gikk i all hovedsak til å avlønnere læringsassistenter.

Læringsassistenter på instituttnivå jobbet stort sett med faglig og faglig-sosial støtte. Det første omfatter de tradisjonelle fagnære arbeidsoppgavene for læringsassistenter – undervisere på gruppetimer og vurdering av obligatoriske oppgaver. I tillegg tilsatte noen institutt «trivselsverter» som

jobber mer sosialt og opp mot studentfrivilligheten. Disse studentassistentene følger opp arrangementer på både institutt- og studieprogramnivå. Noen institutt har også ansatt studenter som jobber med studentrekruttering og tar seg av tiltak som skolebesøk og innspilling av promoteringsvideoer.

På fakultetsnivå jobbet studentassistenter med tiltak for å bidra til en mer levende campus og med å gi internasjonale studenter litt ekstra oppfølging. Vi hadde også læringsassistenter sammen med SU-fakultetet i [BLINK læringshub](#) som jobbet med teknisk læringsstøtte til undervisere.

Det er imidlertid for tidlig å si noe om hvilke langvarige effekter pandemien kommer til å ha på for eksempel gjennomstrømming og om de iverksatte tiltakene har hatt god nok effekt.

Temaet psykososialt læringsmiljø vil fortsatt tas opp jevnlig i våre felles møteplasser med instituttene, fortrinnsvis i HF's utdanningsutvalg, men de viktigste diskusjonene skjer i fagmiljøene.

Den kollektive forskningskulturen

Som det går fram av fakultetets årsplan for 2022, var det strategiske arbeidet på forskningsområdet konsentrert rundt den kollektive forskningskulturen. Det ble iverksatt tiltak for å gi mer sammenhengende tid til forskning, styrke ulike typer forskningsgrupper og -nettverk, samt bidra til nettverksbygging og gode veiledningsrelasjoner for fakultetets ph.d.-kandidater. Som ledd i dette arbeidet, har arbeidsdelingen mellom institutt og fakultet når det gjelder strategiske midler blitt gjennomgått, slik at det ikke finnes overlappende ordninger, og at midlene i større grad kan kobles til strategiske tiltak.

Alle de nevnte tiltakene ble gjennomført som planlagt, men det gjenstår noe oppdatering av informasjonen på intranettet før alt er godt nok kommunisert til alle ansatte.

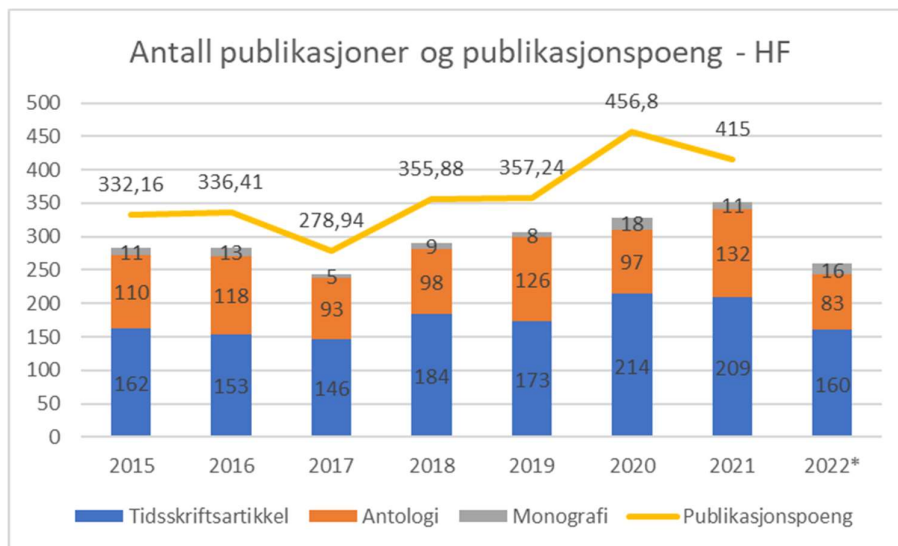
Utlysningen av strategiske midler til forskergrupper og -nettverk førte til stor søknad, noe som viser at forskning i stadig økende grad er et kollektivt anliggende ved HF. Det ble gitt støtte til 6 grupper, hvorav 2 av den typen som jobber med tanke på å søke om å bli senter for fremragende forskning (SFF) ved neste utlysning av dette virkemiddelet fra Forskningsrådet. De øvrige 4 ble innvilget etableringsstøtte, med tanke på å etablere seg som eksternfinansierte grupper og nettverk. Flere av søkermiljøene var vurdert som gode, men med behov for noe mer tid før oppstart. Det er derfor planlagt en ny utlysning i 2023, som det er grunn til å tro at vil resultere i støtte til flere grupper av begge typer.

Det ble også jobbet med å øke andelen handlingsrettet humaniora og samspillet mellom akademia og det øvrige samfunnet, for eksempel gjennom tilrettelegging av møteplasser og målgruppetilpasset informasjon. Arbeidet ser ut til å ha medvirket til økt omfang av humaniora innenfor universitetskommunesamarbeidet, der flere av fakultetets fagmiljø i løpet av 2022 har etablert samarbeidsrelasjoner og søkt om såkornmidler med tanke på felles søknader av større omfang.

Publisering

Publiseringsaktiviteten i 2022 registreres ikke før i løpet av de første månedene av 2023. Hvor mange publikasjonspoeng aktiviteten vil gi, er først klart 14. april 2023. Det er likevel mulig å gi noen anslag, basert på antallet registrerte publikasjoner så langt. Som vist i figuren nedenfor, produserte vi færre publikasjonspoeng i 2021 enn i 2020, selv om antallet publikasjoner var høyest i 2021. Dette skyldes trolig et høyt antall sampublikasjoner og lavere forfatterandeler i 2021. Det kan derfor ses på som et utslag av den ønskede kollektive forskningskulturen, og fungerer godt som eksempel på at bruk av indikatorer ikke alltid er like heldig. Figuren nedenfor viser også at antallet publiseringspoeng trolig vil fortsette å synke i 2022. Dette er et forventet resultat, basert på at mange av de ansatte som normalt forventes å publisere, i løpet av pandemien brukte mye tid på omlegging til digital undervisning, og

derfor måtte nedprioritere faglig aktivitet som resulterer i publisering. Publiseringssprossene er så tidkrevende at dette først slår ut i tallene for 2023, og muligens også for 2024.

Kilde: DBH, HK-dir og Cristin

*Tallene for 2022 er ikke endelige, men basert på registrerte publikasjoner per 9.mars 2023.

Som figuren over viser, er både det totale antallet publikasjoner og antallet tidsskriftsartikler relativt sett lave i 2022. Med tanke på at tidsskriftsartikler siteres i større grad enn antologiartikler innenfor de fleste fagområder, og dermed også påvirker fagenes utvikling i større grad, er det likevel positivt at andelen tidsskriftsartikler også i 2022 ser ut til å utgjøre over 60% av alle publikasjonene.

Som tidligere, er det viktig å se utviklingen i publiseringsaktiviteten i sammenheng med utviklingen i antall stillinger det forventes publikasjoner av. Som vist i kapittelet om HR, er det en svak økning i den relevante gruppen tilsatte, men denne er ikke omfattende nok til at det kan forventes å utgjøre et vesentlig utslag i publiseringsstatistikken.

Publikasjonsaktivitet – målt i publikasjonspoeng – er også et moment som i varierende grad kan påvirke instituttens økonomi, siden publikasjonspoeng i mange år har vært en indikator i resultatbevilgningen til institusjonene, som også har vært videreført i resultatbevilgningen til instituttene ved HF. I Kunnskapsdepartementets tilråding, godkjent i statsråd 24. mars 2023 *Meld. St. 14 (2022–2023) Utsyn over kompetansebehovet i Norge* (kalt *utsynsmeldinga*), legges det opp til at publiseringspoeng skal fjernes som indikator for resultatfinansiering. På HF utgjør denne delen av resultatfinansieringa i overkant av 2 % av den totale bevilgninga til fakultetet. En eventuell endring vil altså ha liten betydning på institusjons- og fakultetsnivå. Det kan likevel danne grunnlaget for en merkbar forskjell i det økonomiske handlingsrommet til små institutt med høy publikasjonsaktivitet. Dette vil vi måtte se nærmere på når finansieringssystemet og tilhørende økonomimodeller skal drøftes i det kommende året.

Det har i noe tid vært økt interesse for å publisere med åpen tilgang i alle fakultetets fagmiljø. Det finnes ikke statistikk på dette området, men en manuell gjennomgang av de registrerte publiseringene i Cristin skaper et inntrykk av at denne typen publisering gradvis stiger. Omtrent 1/4 av de vitenskapelige monografiene redigerte av fakultetets tilsatte var åpne publikasjoner i 2022. I tillegg var 31% av antologiartiklene og 71% av de vitenskapelige tidsskriftsartiklene åpne. Det ser ut til at både UoH-sektorens avtaler med forlag som Wiley, Springer, Sage, Elsevier og Taylor & Francis, samt støtte fra NTNUs publiseringfond blir benyttet til åpen publisering. Dette er en positiv utvikling med tanke på å nå ut med forskningsresultatene våre, og også i lys av satsingen på kollektiv forskningskultur.

Den kollektive kulturen for utøvende kunst

For å styrke den kollektive kulturen for utøvende kunst, har det vært avgjørende å systematisere samarbeidet mellom de enhetene ved NTNU som har relevante fagmiljø. Dette arbeidet gjøres primært i NTNUs kunstforum, der HFs prodekan for kunst og nyskaping deltar, sammen med de relevante prodekanene fra Fakultet for arkitektur og design og Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap. Forumet ledes av prorektor Tor Grande. Som eksempel kan ett av arrangementene ved NTNU nevnes. I mars 2022 ble det arrangert en workshop om utvikling av det kunstneriske arbeidet ved NTNU. Der ble det diskutert hvordan man kan få en felles forståelse på tvers av fagfelt for kunstnerisk virksomhet, utviklingsarbeid, forskning og praksisbasert forskning ved NTNU. Det ble også drøftet hvordan NTNUs mangfold, og forståelse av egen rolle i økosystemet, kan styrke kunstens rolle i samfunnet.

Ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid

Siden oppstarten i 2019 har 23 kandidater blitt formelt tatt opp på ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid (PHKUNST), og ved utgangen av 2022 var det gjennomført 5 disputaser, hvorav 3 ved HF. De fleste ph.d.-kandidatene på dette programmet er finansiert over SO-midlene til HF og AD, men seks av kandidatene har annen finansiering. Programmet oppfyller dermed godt kravene i Kvalitetssikringsforskriftens §3-3 (6) om minst 15 stipendiater innen fem år etter oppstart, hvorav minst åtte skal ha hovedarbeidsplass ved institusjonen. Per i dag er ph.d.-kandidatene i programmet primært knyttet til Kunstakademiet og Institutt for musikk, men det er også tre kandidater knyttet til filmproduksjon på Institutt for kunst- og medievitenskap og én kandidat innen drama/teater. I tillegg er det en nylig tilsatt kunstnerisk stipendiat på Institutt for arkitektur og planlegging.

Det har i 2022 blitt jobbet med å styrke veiledningskapasitet og -kompetanse tilknyttet dette ph.d.-programmet, et arbeid som også vil videreføres i årene som kommer. I tillegg til den nasjonale forskerskolens halvårlege seminar for veiledere, arrangerer programrådet egne veilederseminar, normalt ett i semesteret. HF har også innført egne reisemidler for veiledere på programmet tilknyttet presentasjoner av kandidatens kunstneriske prosjekt eller kompetanseheving dersom dette finner sted utenfor Trondheim.

Det vil bli gjennomført periodisk evaluering av PHKUNST i 2023.

Synliggjøring av kunstnerisk virksomhet

Som tidligere nevnt, er det mulig å registrere kunstneriske resultat i Cristin, uten at dette er en indikator i budsjettmodellene. Det blir heller ikke oppfattet som et egnet system for registrering og synliggjøring av kunstnerisk virksomhet. I 2021 meldte de aktuelle fagmiljøene inn til prorektor for forskning at de ønsker å bruke den internasjonale databasen for kunstnerisk utviklingsarbeid *Research Catalogue* som alternativt system for registrering av disse kategoriene. Dette har stått på agendaen i NTNUs kunstforum i 2022, og vil bli fulgt opp i 2023, blant annet gjennom etableringen av en arbeidsgruppe.

Gjennom arbeidet i kunstforum har det også blitt tatt initiativ til felles synliggjøring av den kunstneriske virksomheten ved NTNU. Rammene ble lagt i 2022, mens det konkrete arbeidet vil bli gjennomført i 2023.

Den kollektive administrasjonskulturen

I 2022 ble det, i tråd med årsplanen, gjort en ekstra innsats for å gjenskape et kollektivt arbeidsmiljø i administrasjonen etter lange perioder med mye hjemmekontor i pandemiperioden, for eksempel gjennom felles fagdager og felles sommeravslutning for alle teknisk-administrativt tilsatte ved HF. Administrativt tilsatte ved HF har i 2022 lagt ned en betydelig innsats i forbindelse med innføringen av nytt system for økonomi og lønn (BOTT ØL) og planleggingen av nytt system for saksbehandling og arkiv (NTNU SAK). Vi mener at dette arbeidet har bidratt til å styrke den kollektive administrasjonskulturen ved HF gjennom et tettere samarbeid mellom instituttadministrasjonene og fakultetsadministrasjonen. På studieområdet har vi et årelangt samarbeid mellom instituttene og fakultetet hvor samarbeidsformer og arbeidsdeling er i kontinuerlig utvikling.

Nyskaping

HF har i 2022 primært jobbet med innovasjon i offentlig sektor, spesielt i samarbeid med Trondheim kommune under paraplyen TRD3.0/universitetskommunen. Som et resultat av dette samarbeidet har flere nettverk blitt etablert. Disse har i oppgave å ta tak i innovasjonsproblemstillinger av interesse for kommunen. Nettverkene jobber innen oppvekst/utdanning, helse/velferd og byutvikling/kultur. Som vist i oversikten nedenfor, er HF involvert i ledelsen av 2 av 4 nettverk.

Kompetansenettverk	Leder	Nestleder
Kompetansenettverk og tjenesteutvikling på BOA (Bo- og aktivitetstilbud)	Bente Blekken, Helse og velferd, BOA, Trondheim kommune	Aud Elisabeth Witsø, Institutt for psykisk helse, MH, NTNU
Kompetansenettverk for digital praksis i barnehagen	Mila Vulchanova, Institutt for språk og litteratur, HF, NTNU	Eirik Hellan, kommunedirektørens fagstab, oppvekst og utdanning, Trondheim kommune
Nettverk - livskvalitet i byenes nabolag	Markus Karijord, Bydrift, Byplankontoret, Trondheim kommune	Thomas Berker, Institutt for tverrfaglige kulturstudier, HF, NTNU
Kompetansenettverk – Få ungdom til å delta i arbeid og utdanning i Trondheim	Astrid Ellard, Omsorgsenheten, Trondheim kommune	Kristin Viggen, Institutt for sosialt arbeid, SU, NTNU og Berit Berg, NTNU Samfunnsforskning

I tillegg er forskere fra HF involvert i et tredje.

Et nytt initiativ, kalt D-lab, ble startet høsten 2022 i samarbeid med Universitetsbiblioteket på Dragvoll. Målet var å skape en arena for nyskapende bruk av digitale verktøy som også favner de humanistiske fagene. Prosjektet er ment å være en støtte i videre innovasjonsarbeid, og aktiviteten er forventet økt i løpet av 2023.

Det ble avholdt en innovasjonsdag i 2022, som vil bli gjentatt hvert semester framover. Det ble også avholdt et kurs for ansatte i tjenesteinnovasjon. Dette er planlagt gjentatt årlig.

Nyskaping er også inkludert i de eksternfinansierte prosjektene ved HF. Roger Søråa ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier leder et stort EU-finansiert prosjekt som jobber med "bias" i forbindelse med bruk av AI i arbeidslivet. Dette prosjektet har partnere fra næringslivet, og inneholder arbeidspakker innen både produkt- og tjenesteinnovasjon.

[Humanister i praksis](#) har blitt undervist hvert vårsemester siden 2005 og er et emne i kontinuerlig utvikling. HIP handler om bruk og bevisstgjøring av humanistisk fagkompetanse i arbeidslivet, og er et alternativt masteremne til Eksperter i team for ca. 30 studenter ved HF årlig. Emnet er en treningsarena for studentene til å anvende kompetansen på aktuelle problemstillinger. I tillegg er vi opptatt av å utvikle studentenes evne til å arbeide i tverrfaglige team.

Første læringsmulighet skjer allerede i søknads- og opptaksprosessen, hvor studentene som søker går gjennom en vanlig jobbsøkerprosess. De skriver søknad og CV hvor de må reflektere rundt sin faglige kompetanse, og blir kalt inn til intervju hvis de er aktuelle kandidater til emnet. Studentene som tas opp blir inndelt i tverrfaglige grupper, som igjen fordeles på hver sine praksisplasser.

Tematikken for HIP studieåret 2021/2022 var koblet til NTNUs tverrfaglige satsningsområde havrom, mens HIP i 2022/2023 hadde et bredere nedslagsfelt hvor fellesnevneren var bruk av humanistisk kompetanse i arbeidslivet i videre forstand. De tverrfaglige studentgruppene prosjekter har stor spennvidde, fra ideer til utforming av nye bydeler og studentboliger til å utforme strategier for festivaler. Studentene presenterer også innblikk og erfaringer fra underveis i praksisarbeidet.

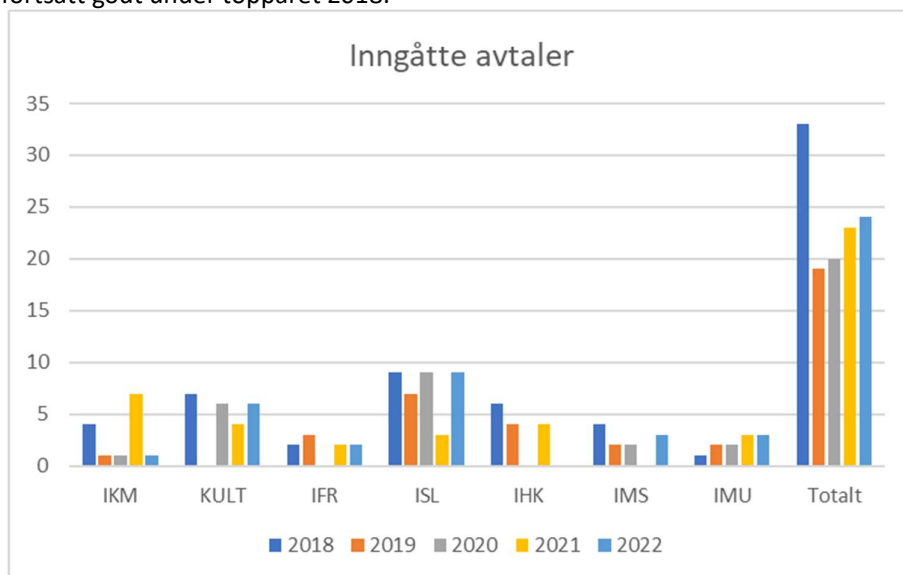
KULT er faglig ansvarlig vertsinstittutt for HIP mens den administrative koordineringen ligger ved fakultetets studieseksjon.

Doktorgradsutdanning

Doktorgradsutdanningen på fakultetet er fordelt på fire ordinære vitenskapelige ph.d.-program, i tillegg til at HF er vertsfakultet for det tverrfakultære ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid. Det står noe mer utdypende informasjon om ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid under kapittelet om kunst. Fakultetet hadde ved utgangen av 2022 145 ph.d.-kandidater fordelt på disse fem programmene.

Inngåtte avtaler

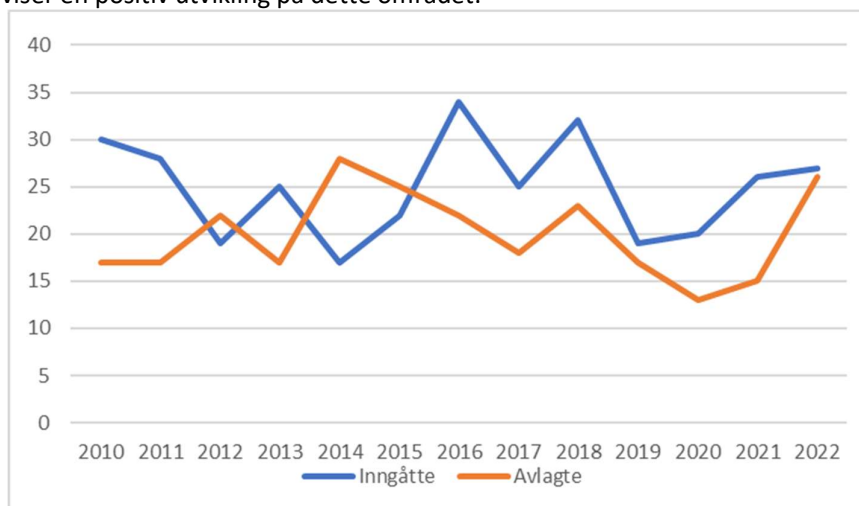
Fakultetet har hatt en jevn økning i antallet nye ph.d.-kandidater siden bunnåret 2019, men ligger fortsatt godt under toppåret 2018.

Kilde: FS og Paga (inkluderer ikke dr.philos.)

Som beskrevet i tidligere rapporter, må antallet inngåtte avtaler jevnt over være noe høyere enn måltallet, siden det alltid vil være forsinkelser og frafall. For å kunne nå målet om minst 20 avlagte

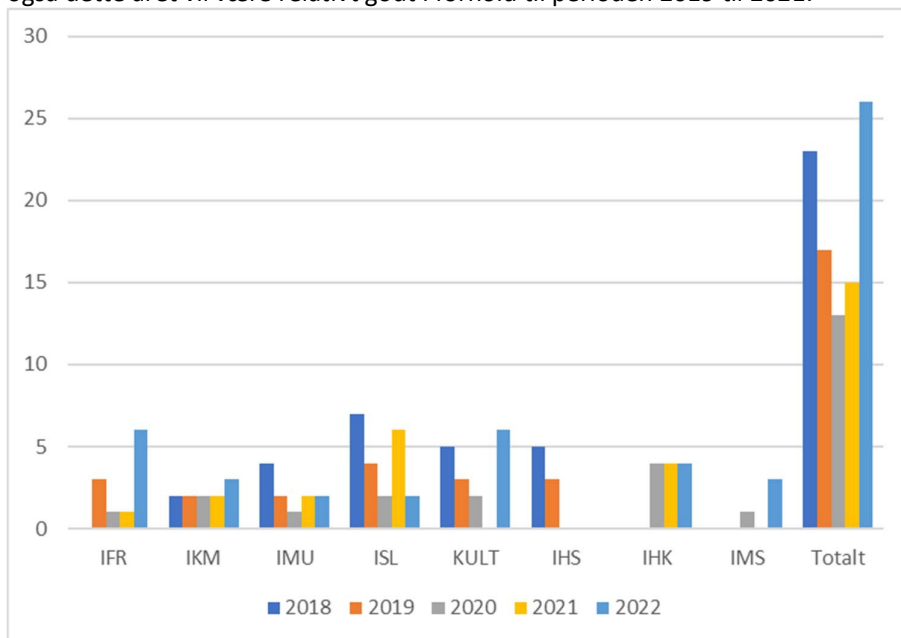
doktorgrader i året, må fakultetet altså ligge noe over dette over tid. Nedgangen i opptakstallene i 2019 og 2020 er dermed bekymringsfull med tanke på antall disputaser i framtiden, men både 2021 og 2022 viser en positiv utvikling på dette området.

Kilde: FS, inkl. dr.philos.

Disputaser

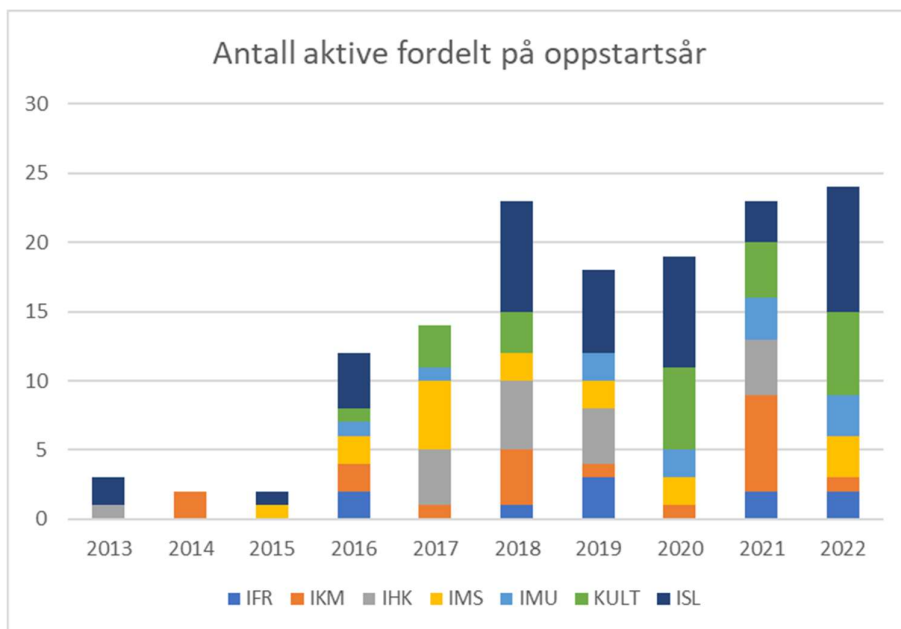
I årsrapporten for 2021 stod det at fakultetet var inne i en nedgangsperiode for disputaser, men at innleveringstallene tilsa en oppgang i antall disputaser. Som det framgår av grafen under, var 2022 et særdeles godt år for fakultetet når det gjelder disputaser, og innleverings tallene så langt i 2023 tilsier at også dette året vil være relativt godt i forhold til perioden 2019 til 2021.

Kilde: FS, inkl. dr.philos.

Når det gjelder disputastallene framover, tilsier opptakstallene i perioden 2016-18 og det faktum at en substansiell andel av disse kandidatene ikke har fullført doktorgradsarbeidet enda, at disputastallene bør holde seg relativt høye også i noen år til, før man bør forvente en nedgang når disse kandidatene fullfører eller faller fra og de mindre kullene i 2019-20 trer inn. Dersom fakultetets tiltak for å redusere frafall og øke gjennomstrømning har effekt, samt at man ikke får en ny nedgang i opptakstallene, bør

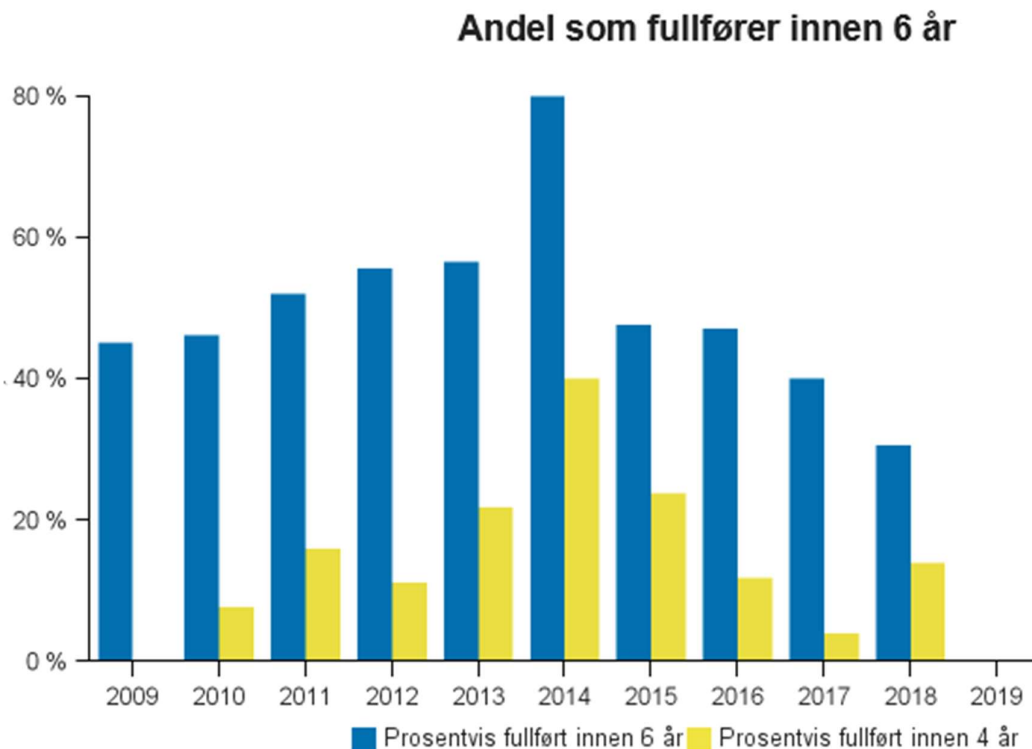
man forvente at denne nedgangen ikke blir like stor som den vi så i 2019-21. Med tanke på opptakstallene og fordelingen av fakultetets aktive kandidater, er det realistisk at disputastallene holder seg på 20-25 i året også i tiden framover.

Kilde: FS

Gjennomføring

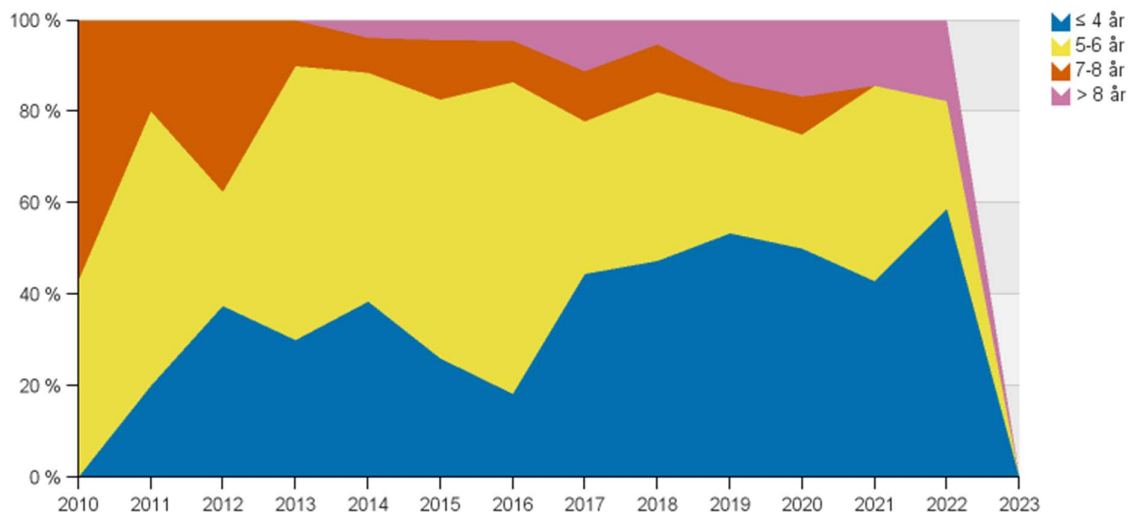
Når man ser på andelen som fullfører innen seks år etter oppstart, ser vi at det har vært en endring de siste årene. Etter en jevn stigning i andelen på begynnelsen av 2010-tallet ser vi at andelen for kullene fra 2015 og 2016 ligger ganske mye lavere enn kullene før dem. En hypotese er at dette er relatert til koronapandemien. Mange kandidater oppgir forsinkelse som et resultat av denne pandemien og dette vil også synliggjøres i tallene. Det er likevel viktig at man følger med på dette over tid. Selv om indikatoren brutto gjennomføringstid har en del svakheter er det likevel ønskelig at så mange som mulig kan gjennomføre doktorgraden sin innenfor rimelig tid. Andelen som fullfører innen seks år for 2017- og 2018-kullet vil naturlig nok øke i løpet av 2022 og 2023.

Kilde: Bevisst

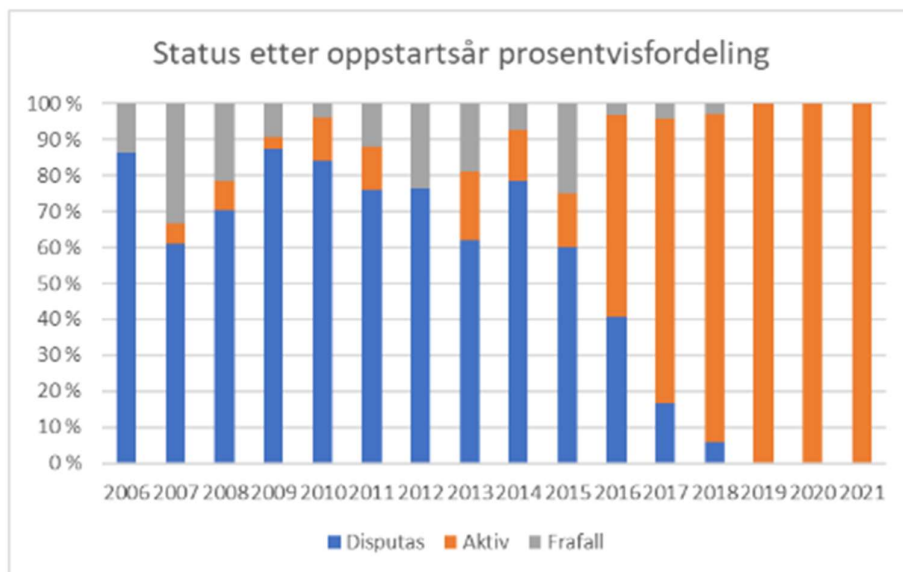
Dersom man ser på oversikten over brutto gjennomstrømningstid etter disputasår og andelen som har fullført innen et gitt antall år etter oppstart, ser man en klar utvikling de senere år der en større andel av de som fullfører, fullfører innen fire år etter oppstart til tross for en liten nedgang her i 2021. Samtidig ser vi en økning i andelen som fullfører etter mer enn 8 år. Dette skyldes i all hovedsak en kombinasjon av lave disputastall som gjør at enkeltkandidater gir store prosentvise utslag, samt en aktiv satsing fra fakultetets side for å få såkalte «cold case»-kandidater (kandidater som har vært tatt opp på programmet svært lenge) til å fullføre doktorgradsarbeidet. Dette har gitt synlige resultater de siste årene. Vi ser bl.a. en tydelig oppgang i brutto gjennomføringstid for 2022 i forhold til tidligere år. Dette er relatert til at flere av kandidatene som disputerte i 2022 var kandidater som hadde vært på programmet i lang tid. Fakultetets arbeid med å få disse kandidatene gjennom har hatt en tydelig effekt.

Oversikt brutto gjennomføringstid

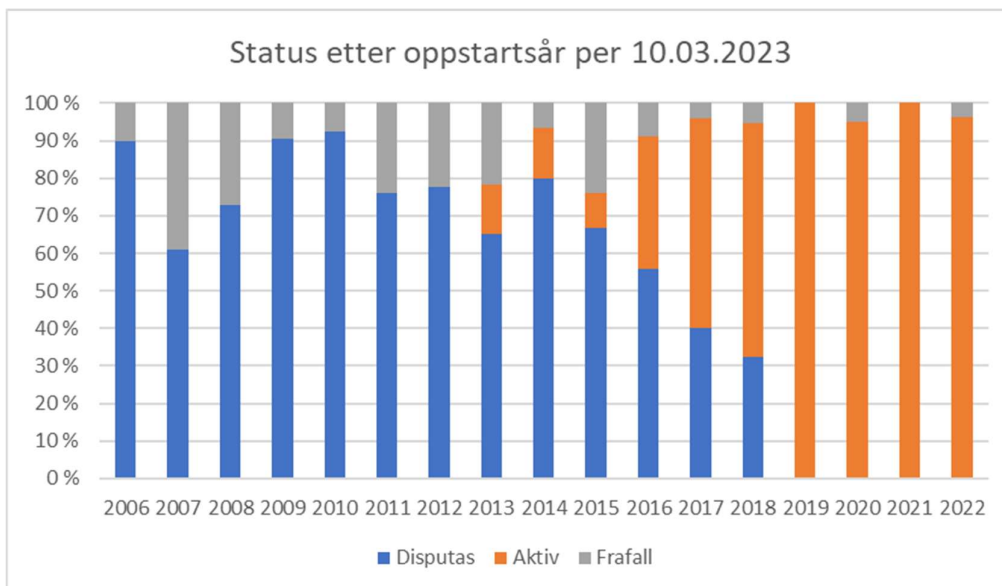
Kilde: Bevisst (Det understrekes at rapporten kun viser kandidater som har disputert)

I løpet av 2022 har fakultetet fått avklart status for mange av de ph.d.-kandidatene med lengst tilknytning til programmet. Som det framgår av grafen under hadde fakultetet fortsatt aktive ph.d.-kandidater med oppstart tilbake i 2007 ved årsrapporten for 2021.

Kilde: årsrapport for 2021

Tilsvarende graf for 2022 viser at fakultetet nå har avklart status for alle kandidater med oppstart i perioden 2007-2012. Av de 11 fra denne perioden som fortsatt var aktive ved rapporteringen for 2021, har fem disputert i løpet av 2022, mens resten har avsluttet sin tilknytning til ph.d.-programmet. Dette betyr også at fakultetet nå har et klart bilde av fullføringsgraden og frafallet for perioden 2006-2012.

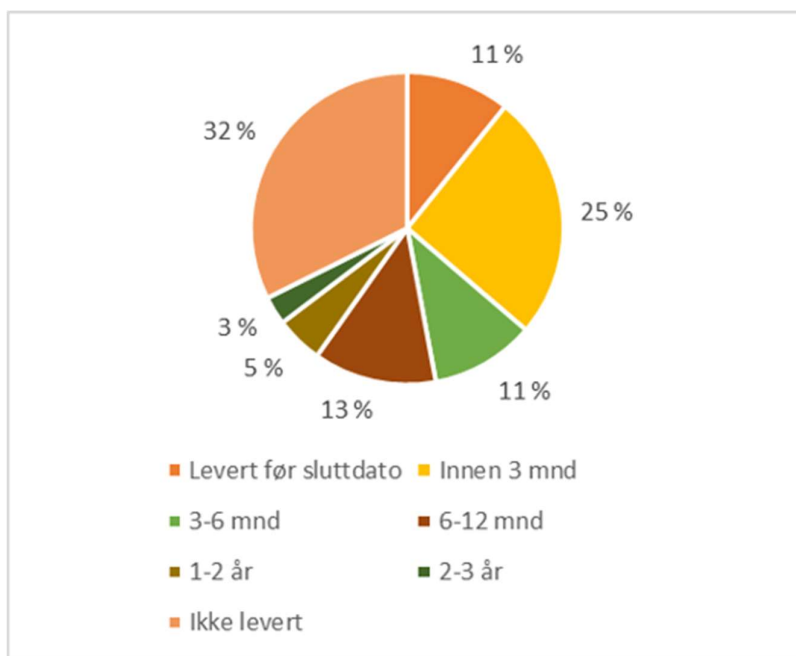

Kilde: FS

Gjennomsnittlig gjennomføringsgrad for perioden 2006-12 ligger på 80%. Det vil si at frafallet er på 20%. Med få kandidater i enkeltår vil den prosentvise fordelingen påvirkes mye av enkeltkandidater, og det er heller ikke realistisk med 100% gjennomføringsgrad, men et frafall på 20% er ikke tilfredsstillende. Antallet frafall i denne perioden varierer fra 2 til 10 personer per kull, med et snitt på 4,8. Fakultetet håper at den tettere oppfølgingen og tiltakene som er iverksatt de senere årene fører til mindre frafall for kullene framover, men vi ser at det fortsatt er stor variasjon mellom ulike kull, og at dette er en problemstilling vi må arbeide med videre framover. I tillegg til oppfølging underveis, jobbes det også med rekrutterings- og onboardingprosessen.

Fakultetet har de siste årene arbeidet aktivt for å få ned antallet kandidater som har vært på programmet i lang tid uten å fullføre. Dette er i første omgang gjort gjennom oppfølging av de årlige framdriftsrapportene, deretter med å sette klare rammer for fullføring. Målsetningen er at færrest mulig av våre doktorgradskandidater skal bli stående som aktive i lang tid etter at finansieringsperioden deres har gått ut. Hovedårsaken til dette er at selv om noen kandidater klarer å fullføre mange år etter at finansieringsperioden går ut, viser all statistikk at muligheten for å fullføre reduseres betraktelig dersom man ikke får levert avhandlingen innen et år etter at finansieringen har gått ut.

Grafen under viser en oversikt over innleveringsstatus for stipendiater ved HF som hadde sluttdato i stillingen i perioden 1.1.2017-31.12.2021. 60% leverte avhandlingen innen ett år etter at finansieringen hadde gått ut. Kun 8% har levert etter den tid, og hele 32% har ikke levert avhandlingen mer enn ett år etter at finansieringen har gått ut. Når vi vet hvor krevende det kan være å fullføre et doktorgradsarbeid ettersom tiden går og man er avhengig av annet arbeid, er det viktig å bidra til å bedre denne statistikken og øke andelen som leverer i løpet av finansieringsperioden eller kort tid etter at denne utløper. Det er grunn til å tro at innføringen av statusamtaler som instituttene skal gjennomføre ca. seks måneder før finansieringen går ut er et viktig tiltak i så måte.

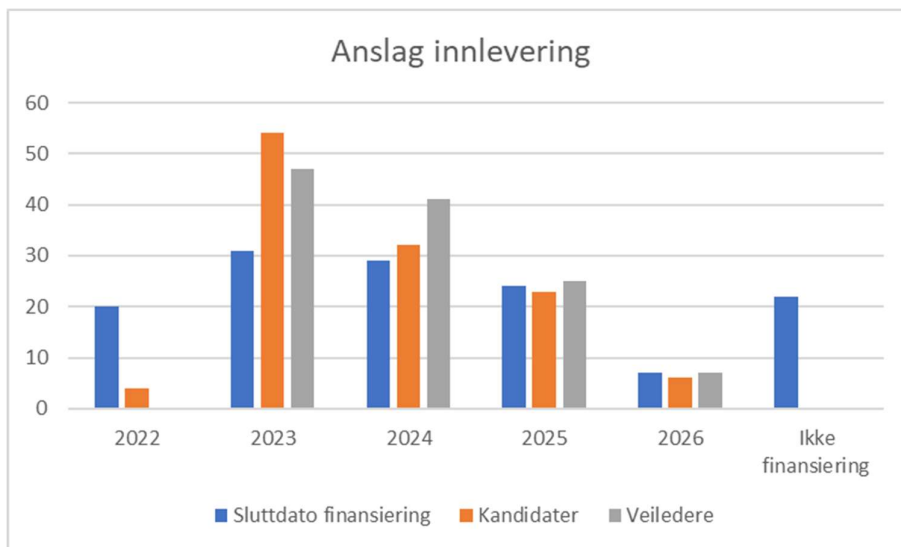

Kilde: FS

Framdriftsrapporter

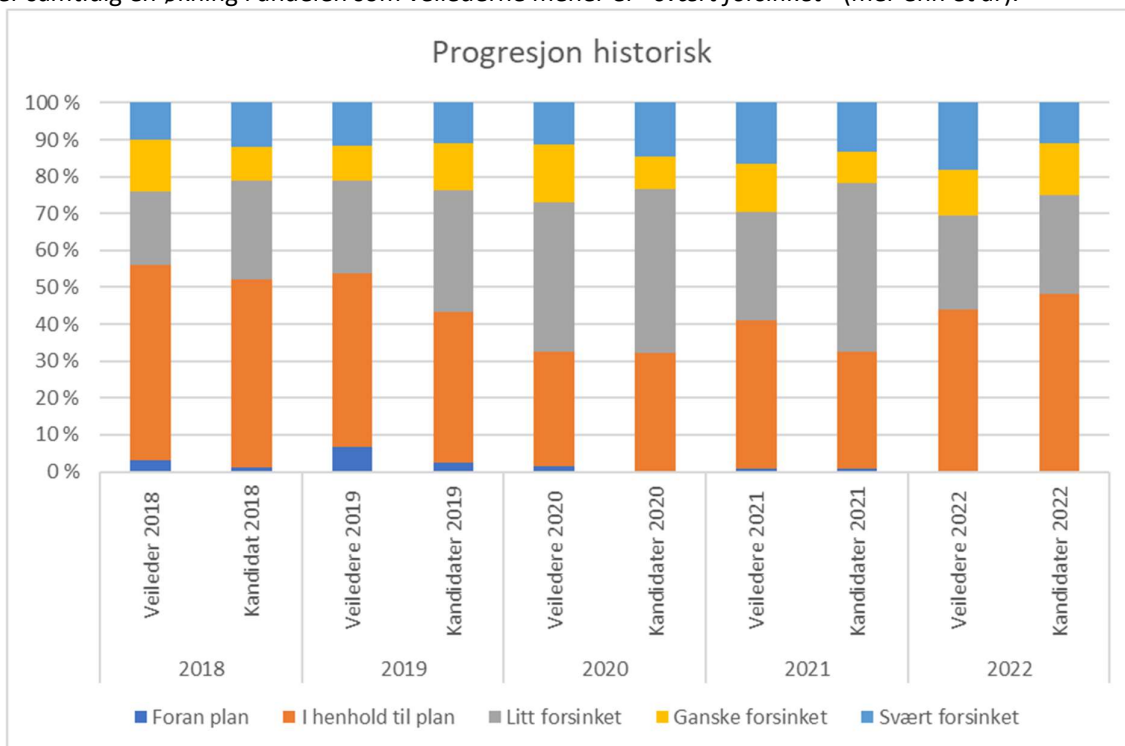
Ved framdriftsrapporteringen for 2022 leverte henholdsvis 90% av kandidatene og 93% av veilederne framdriftsrapporter. Det ble ikke etterspurt framdriftsrapporter for kandidater med oppstart etter 15.9.22. I grafen under har vi sammenstilt når kandidatene anslår innlevering med faktisk sluttdato for finansiering. Her ser vi at det er forholdsvis stor diskrepans mellom antallet kandidater med sluttdato i 2023 og antallet som angir at de vil levere arbeidet i løpet av året. Det er sannsynligvis kandidater uten finansiering som utgjør hovedvekten av denne diskrepansen.

Erfaring fra de to tidligere rapporteringsperiodene der kandidatene har anslått innleveringstidspunkt tilsier at kun rundt 30-35% av de som mener de skal levere i løpet av året faktisk gjør det. Av de som i rapporten for 2022 anslo at de skulle levere i løpet av året og faktisk gjorde det, var det store flertallet kandidater med finansieringsslutt i 2022. Rundt halvparten av de som hadde finansieringsslutt i 2022 og estimerte innlevering i 2022, leverte i løpet av året. Tilsvarende tall for de som ikke lenger hadde finansiering var 23%. Anslag for innlevering er dermed i liten grad en god indikator for faktisk innlevering. Det kan være interessant å se nærmere på mulige årsaker til dette, samt å se om innføringen av statusamtaler i slutfasen kan bidra til bedre estimat på dette området fra kandidater og veileders side. Det kan være behov for bedre forventningsavklaring knyttet til fullføring av et doktorgradsarbeid. Samtidig er det naturlig at et stort ønske om å fullføre gir utslag i overdreven optimisme når det gjelder forventet innlevering.

Kilde: FS og framdriftsrapporter

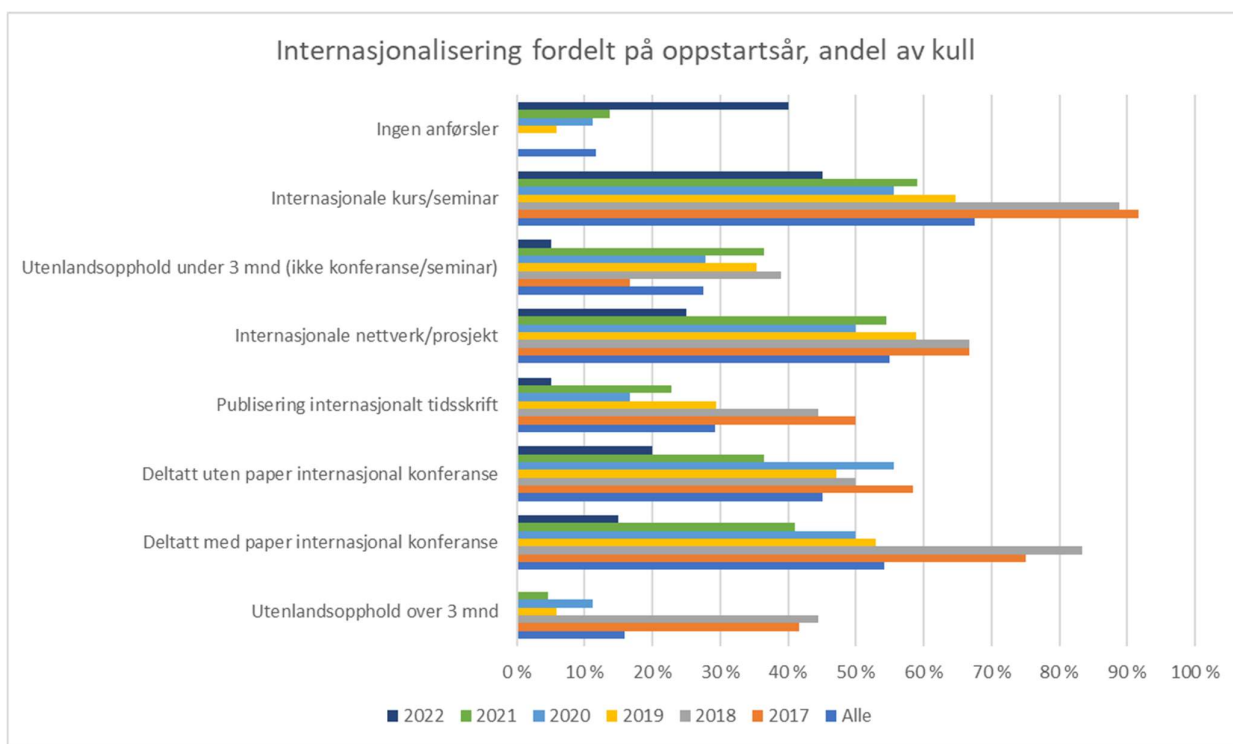
Når det gjelder hvordan kandidater og veiledere vurderer kandidatens progresjon, har vi de siste årene sett en justering der færre har oppgitt å være «*i henhold til plan*», mens flere har oppgitt å være «*litt forsinket*». Det understrekes her at *litt forsinket* i denne sammenhengen er definert som under seks måneders forsinkelse. Dette bildet har endret seg noe i rapportene for 2022 og nærmere 50% oppgir selv å være i henhold til plan. På den andre siden ser vi en økning i andelen som selv oppgir å være «*ganske forsinket*» (6-12 mnd). Veilederne er generelt mindre optimistiske enn kandidatene når det gjelder progresjon. Her ser vi også en økning i andelen som vurderes til å være i henhold til plan, men vi ser samtidig en økning i andelen som veilederne mener er «*svært forsinket*» (mer enn et år).

Kilde: framdriftsrapporter 2018-22

Det er viktig at man er kjent med at *i henhold til plan* her er definert som justert plan og ikke opprinnelig plan. Kandidater som regnes som forsinket er altså de som i all hovedsak er forsinket selv når forlengelser knyttet til permisjoner, sykdom o.l. er regnet med.

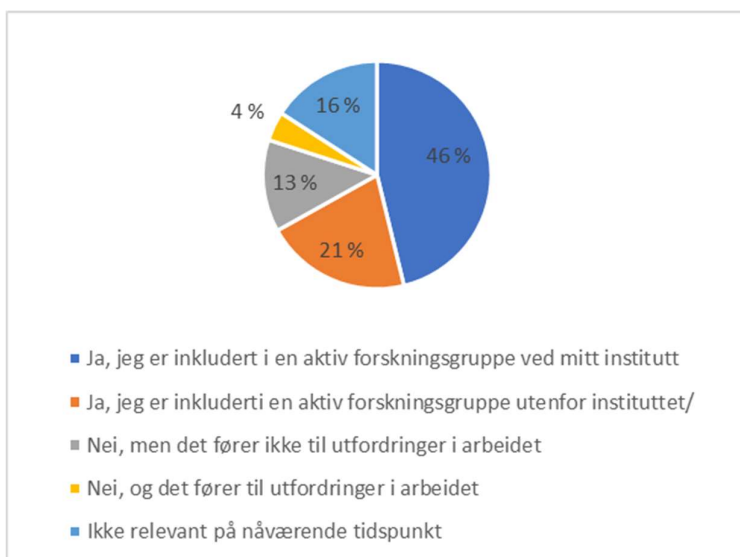
Et av de områdene hvor vi tydeligst har sett en endring gjennom koronapandemien er internasjonalisering. Oversikten under viser kandidatenes rapportering av ulike internasjonaliseringsparametere som de har deltatt på gjennom doktorgradsløpet fordelt på oppstartsår. Det understrekes at dette er andelen av de som rapporterer, ikke andelen av kullet totalt. Den nederste søylen viser gjennomsnittet for alle kandidater i rapporteringen. Når det gjelder sentrale tiltak som *utenlandsopphold over 3 måneder, deltakelse med paper på internasjonal konferanse, publisering i internasjonale tidsskrift og deltakelse på internasjonale kurs/seminar* ser vi at det er en markant forskjell mellom kandidatene med oppstart i 2017 og 2018 i forhold til kandidatene med oppstart fra 2019 og senere. Et annet punkt som er verdt å merke seg er at det er en langt større andel av 2022-kullet som har ingen anførsler på dette området enn tidligere.

Kilde: framdriftsrapporter 2022

Det er uklart hvilke konsekvenser den reduserte internasjonaliseringen vil kunne ha for denne kandidatgruppen og hvilke eventuelle kompenserende tiltak som kan gjennomføres. Fakultetet vil spesielt holde øye med at en svært lav andel av kandidatene fra kullene 2019 og senere oppgir å ha publisert i internasjonale tidsskrift. Dette er en utvikling som det er grunn til å holde et øye med spesielt med tanke på at stadig flere av fakultetets doktoravhandlinger er i artikkelformat.

I framdriftsrapportene for 2022 ble det for første gang spurt om tilknytning til forskergrupper. De fleste kandidatene og veilederne oppgir at kandidatene er tilknyttet forskergrupper, men for en liten andel oppleves det som problematisk at de ikke har en slik tilknytning. Dette er noe fakultetet vil følge opp videre. Fakultetet har fra 2022 lagt økt vekt på tilknytning til aktive forskergrupper i vurderingen av stipendiatsøknader. Dette vil videreføres samtidig som de kandidatene som opplever manglende faggruppe som en utfordring følges opp på individuell basis.

Kilde: framdriftsrapporter 2022

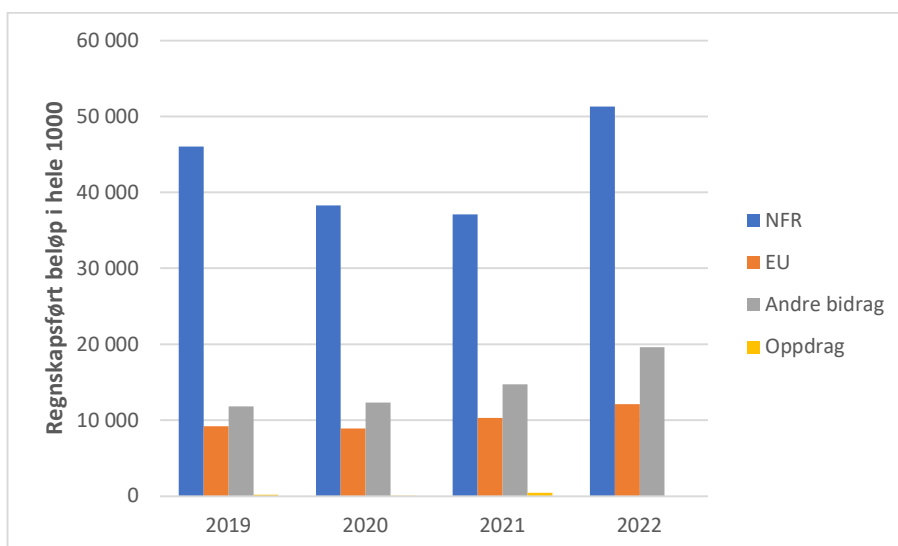
Et svært positivt funn fra framdriftsrapporteringen er at kandidater og veiledere i stor grad er fornøyd med samarbeidet dem imellom. Kandidatene har også hyppigere veiledning enn tidligere. Hyppigheten i veiledningen, den høye rapporteringsandelen, samt svar på spørsmål om hvor mye forsinkede kandidater arbeider per uke, vitner om at fakultetet i svært liten grad har såkalte «inaktive aktive kandidater». Dette er kandidater som er tatt opp på programmet, men ikke arbeider med doktorgraden.

Som det framgår av analysene over, er det innen områdene opptak og avlagte grader en forsiktig optimisme når det gjelder utviklingen i fakultetets ph.d.-utdanning. Prognosene for 2023 tyder på en fortsatt framgang på disse områdene, men det er fortsatt noen uklarheter knyttet til faktorer som koronapandemiens konsekvenser og hvor lenge den positive utviklingen vil kunne fortsette. Det er også utfordringer knyttet til frafallstall som fakultetet vil fokusere på framover.

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Nedenfor er en oversikt over fakultetets regnskapsførte BOA-utvikling per finansieringskategori i perioden 2019–2022.

Regnskapsført beløp i 1000	2019	2020	2021	2022
NFR	46 052	38 301	37 109	51 324
EU	9 233	8 884	10 288	12 126
Andre bidrag	11 846	12 299	14 727	19 654
Oppdrag	179	59	436	22
BOA	67 310	59 543	62 560	83 126

HF hadde i 2022 en samlet BOA-omsetning på 83,2 mill. kr. Dette er en oppgang på 20,6 millioner kroner sammenliknet med 2020. I hovedsak skyldes oppgangen en generell aktivitetsøkning. Noe av oppgangen kan også tilskrives lettelser i koronarelaterte tiltak og opprydding i porteføljen i forbindelse med forberedelse til systemovergang. Nedenfor følger kommentarer til utviklingen for de tre finansieringskategoriene av betydning.

Norges forskningsråd (NFR)

Hovedandelen i økningen av BOA-aktivitet skyldes generell aktivitetsøkning på eksisterende NFR-finansierte prosjekter, i tillegg til nye prosjekter med oppstart i 2022. Vi ser en økning på alle kostnadskategorier jevnt over i hele NFR-porteføljen. Noe skyldes opphør av koronarestriksjoner i tillegg til opprydding i porteføljen.

EU

Fakultetets EU-finansiering har vært stabil de siste årene. Økt tilslagsprosent på EU i 2020-2022 har gitt en økning i EU-aktiviteten i 2022, hvor flere nye EU-prosjekter hadde oppstart i løpet av året. Vi forventer en videre økning i årene framover. Tilslagsprosenten har vært stigende fra Horisont 2020 til Horisont Europa.

Andre bidrag

Vi ser den samme generelle aktivitetsøkningen på andre bidrag som med de andre finansieringskategoriene. Aktivitet finansiert av andre bidrag er tilbake på 2018-nivå, etter en nedgang i 2019 og 2020. Denne kategorien omfatter primært små prosjekt, med unntak av etter- og videreutdanningsprosjektet Kompetanse i skolen (KOMPiS) og FME NTRANS.

Tabellen nedenfor viser den eksternfinansierte virksomheten i perioden 2018—2022, fordelt på institutt og finansieringskategorier.

Regnskapsførte tall i hele 1000		2019	2020	2021	2022
		NOK	NOK	NOK	NOK
Fakultetsadministrasjonen	NFR	1 206	154	646	1 470
	EU	89	25	5	
	Andre bidrag	-2 868	-737	1 338	-748
	Oppdrag	95	0	280	
	Sum	-1 478	-558	2 269	722
Institutt for kunst- og medievitenskap	NFR	1 468	701	1 060	2 007
	EU	218	641	478	747
	Andre bidrag	414	246	1 047	1 613
	Oppdrag	0	0		
	Sum	2 100	1 588	2 585	4 367
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	NFR	12 486	10 618	12 011	18 667
	EU	4 371	1 992	4 096	3 425
	Andre bidrag	5 576	1 619	1 474	5 690
	Oppdrag	0	0		
	Sum	22 433	14 229	17 581	27 782
Institutt for musikk	NFR	34	4	54	682
	EU	1 097	739	1 258	862
	Andre bidrag	547	1 397	776	3 279
	Oppdrag	0	0		
	Sum	1 678	2 140	2 088	4 823
Institutt for språk og litteratur	NFR	12 782	12 994	10 500	12 865
	EU	767	2 723	3 382	4 414
	Andre bidrag	6 671	8 875	8 482	6 083
	Oppdrag	4	0		
	Sum	20 224	24 592	22 364	23 362
Institutt for historiske studier	NFR	16 116			
	EU	1 873			
	Andre bidrag	1 099			
	Oppdrag	0			
	Sum	19 088	0	0	0
Institutt for historiske og klassiske fag	NFR		3 721	1 952	1 719
	EU		586	295	190
	Andre bidrag		709	1 364	2 726
	Oppdrag		0	100	
	Sum		5 016	3 711	4 635
Institutt for moderne samfunnshistorie	NFR		5 682	5 877	7 135
	EU		17	-93	538
	Andre bidrag		11	319	523
	Oppdrag		0		
	Sum		5 710	6 103	8 196
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	NFR	1 958	4 426	5 009	6 778
	EU	817	2 162	867	1 949
	Andre bidrag	407	180	-72	488
	Oppdrag	81	59	56	80
	Sum	3 263	6 827	5 860	9 295
Det humanistiske fakultet	Sum BOA	67 308	59 544	62 561	83 182

Kilde: Bevisst

Negative tall skyldes ulike omposterings og korrigeringer, f.eks. av feilføringer på prosjekt. Disse korrigeringene vil igjen medføre korrekte tall når vi ser på det totale bildet.

Søknadsaktivitet og tilslagsandel

NFR

Søknadsaktiviteten til Forskningsrådet for perioden 2020 til 2022 er vist i tabellen nedenfor.

År	Sendte	Innvilget	Suksessrate
2020	23	3	13 %
2021	25	4	16 %
2022	26	4	15 %

På grunn av endringer i Forskningsrådet utlysninger, er antallet sendte søknader ikke direkte sammenlignbart med årene før 2020. Det har siden 2020 vært én felles frist for forskerprosjekt, i tillegg til at det tidligere var mulig å sende varianter av samme søknad til ulike utlysninger, mens det siden 2020 bare har vært mulig å sende én prosjektsøknad per prosjektleder.

Søknadsaktiviteten er stabil, og suksessraten for 2022 er godt over den samlede suksessraten i NFR, slik vi kjenner den gjennom de senere årene. Tabellen viser forskerprosjekt-søknader hvor NTNU er koordinator. Disse søknadene fordelte seg på følgende måte:

	Forskerprosjekt for fornyelse	Treårig forskerprosjekt med internasjonal mobilitet	Banebrytende forskning (FRIPRO)	Ikke FRIPRO*
KULT	4 (1)	2	3	3 (1)
ISL	1	1	2	
IHK	1	1	2	
IKM	2 (1)		1	1
IMU	2	1	1	2 (1)
IMS	6		5	1
IFR	4 (2)	1	4 (1)	1 (1)
HF totalt	20 (4)	6	19 (1)	7 (3)

*Ikke FRIPRO

Velferd, kultur og samfunn	4 (2)
Utdanning og kompetanse	1

Helse	1 (1)
Samisk	1

Tallene i parentes er de innvilgede søknadene. Som tabellene viser, er 3 av innvilgede søknadene finansiert fra tematiske utlysninger, mens 1 er fra satsingen *banebrytende forskning (FRIPRO)*. Betegnelsen FRIPRO er fortsatt i bruk i Forskningsrådets utlysningstekster i forbindelse med *banebrytende forskning*. Vi har derfor valgt å fortsatt bruke denne betegnelsen for søknader som ble sendt inn under dette temaområdet.

I tillegg hadde vi i 2022 også søknader til utlysninger av kompetanse- og samarbeidsprosjekt, koordinerings- og støtteaktivitet, og en partnersøknad til innovasjonsprosjekt i offentlig sektor, noe som viser den samlede aktiviteten, dekker et stadig større område av det samlede forsknings- og innovasjonsfeltet.

HF fikk innvilget to koordinerte søknader fra disse utlysningene, et INTPART-prosjekt ledet ved KULT, og et samarbeidsprosjekt ledet ved IKM. Utover dette har flere fagmiljø også vært med på suksessfulle partnersøknader til tematiske utlysninger.

Ett av delmålene for 2022 var å øke søknadsandelen til tematiske utlysninger. Det er stor variasjon mellom fakultetets institutt på dette området. I 2022 fikk vi seks koordinerte prosjekt, og fem av disse er finansiert fra tematiske områder, mens ett er finansiert fra FRIPRO.

Selv om antallet søknader til tematiske områder ikke er veldig høyt, er det likevel en tendens til at stadig flere fagmiljø orienterer seg i retning av disse utlysninger, og ser man de siste tre årene under ett, har det blitt sendt søknader til et bredt utvalg tematiske utlysninger. Det administrative støtteapparatet har i 2022 lagt stor vekt på å bidra til at informasjonen om denne typen utlysninger når de aktuelle fagmiljøene. Dette arbeidet vil videreføres i 2023.

Frem til og med 2018 hadde fakultetet stor suksess i kategorien *Unge forskertalent*. I 2019 endret dette seg slik at suksessraten var størst i kategorien *Forskerprosjekt*. Det gjelder fremdeles i 2022. I 2022 var det ingen søknader til *Unge forskertalenter*, men 6 søknader til *Internasjonal mobilitet*. Det er grunn til å tro at dette handler om aldersgrensen for virkemiddelet. De som har søkt har jevnt over fått gode og konstruktive vurderinger, noe som gjør det realistisk å tro at de kan lykkes med framtidige prosjektsøknader, både til utlysningstypen for forskere tidlig i karrieren som Forskningsrådet har signalisert at skal komme, og for utlysningstypen *Internasjonal mobilitet*.

I tråd med årsplanen for 2022, har det vært gjennomført strategiske tiltak for å løfte de sterke fagmiljøene ved fakultetet. Som nevnt i rapporten for 2021, var ett av fakultetets fagmiljø invitert til andre runde etter Forskningsrådets utlysning av midler til 11 sentre for fremragende forskning (SFF). *C-LaBL – Center for Language, Brain and Learning*, var på listen over de 11 beste søknadene, men mottok ikke finansiering på grunn av den økonomiske situasjon i Forskningsrådet som gjorde at bare 9 sentre fikk tildeling. Det er likevel grunn til å være fornøyd med anerkjennelsen av fagmiljøet.

Som tidligere nevnt, lyste HF ut strategiske midler til forskergrupper og -nettverk i 2022. Det ble innvilget konsolideringsstøtte for 2023-2025 til to av forskergruppene som søkte. Begge forskergruppene har altså fått støtte til å posisjonere seg frem mot den neste SFF-utlysningen fra Forskningsrådet.

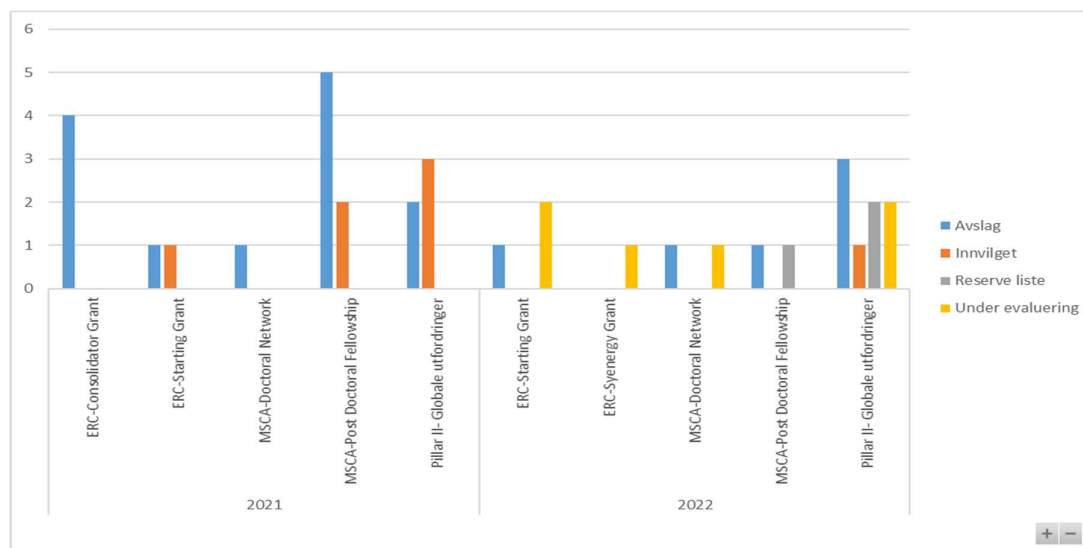
EU

Søknadsaktiviteten til EU for perioden 2017 til 2022 er vist i tabellen nedenfor.

År	Sendte	Innvilget	Suksessrate
2017	13	2	15 %
2018	22	5	22 %
2019	24	6	25 %
2020	19	5	26 %
2021	19	6	33%
2022	16	1	6,25%

Fakultetet har noe nedgang i antall innsendte søknader på dette området i 2022. Dette er hovedsakelig på grunn av nedgang i antallet postdoktorsøknader til EU-programmet Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) og søknader til European Research Council (ERC).

Horisont Europa søknadsstatus 2021-2022

Som vist i illustrasjonen over, er det jevn fordeling mellom søknader til pilaren for fremragende forskning (ERC og MSCA) og pilaren for globale utfordringer. Også i 2022 var det stor variasjon i hvilke arbeidsprogram i pilaren for globale utfordringer søknadene ble sendt til.

Det at fagmiljø fra HF har koordinert søknader til ERC Synergy Grant og MSCA Doctoral Network i 2022, er en indikator på at stadig flere tar ansvar for å benytte de mulighetene som finnes for å utvide den faglige aktiviteten.

I tillegg til HF-koordinerte søknader, ble fire av våre forskere invitert inn i søknader koordinert av andre fakultet ved NTNU. Dette er en indikator på at fakultetets fagmiljø er involvert i tverrfaglige nettverk.

Ved utgangen av mars 2023, har vi fått tilbakemelding på 10 av 16 søknader. Av disse 10 er 1 innvilget, 3 på venteliste, 1 er invitert til intervju (ERC Starting Grant), og 1 har gått til den andre av 3

evalueringsrunder (ERC Synergy Grant). Uavhengig av hvordan det endelige resultatet blir, er tilbakemeldingene et tydelig tegn på prosjektideene er av høy kvalitet, og at de involverte nettverkene er relevante og gode.

HK-dir og Erasmus Plus

Tallene i tabellen nedenfor viser søknadsaktiviteten og tilslagsandelen for søknader på utdanningsområdet. Tallene i parentes er de innvilgede søknadene.

2022	HK-dir: Ordning for fleksibel og desentralisert utdanning	HK-dir: Senter for fremragende utdanning (SFU)	Erasmus Plus	Innvilget
HF totalt	3 (0)	1 (0)	3 (3)	3

Institutt for musikk (IMU) søkte i 2022 HK-dir om SFU-status med et prosjekt knyttet til vår utøvende musikkportefølje sitt studietilbud i jazz. Med senteret *Listen!* ville IMU utvikle og formidle lærings- og undervisningsmetoder i fagstudiet sammen med sterke partnere i Midt-Norge. Søknaden var en av seks nasjonalt som kom til finalerunde med institusjonsbesøk, men nådde dessverre ikke helt opp.

Institutt for språk og litteratur (ISL) og Institutt for moderne samfunnshistorie (IMS) søkte i 2022 HK-dir om midler under ordningen for fleksibel og desentralisert utdanning. ISL søkte midler til prosjektet *Smart digital helsekommunikasjon – videreutvikling av en MOOC om kommunikasjon og teknologi i helse* og til det erfaringsbaserte masterprogrammet i logopedi. IMS søkte til det nye digitale/samlingsbaserte masterprogrammet i krig og samfunn, som fra studieåret 2023/24 tilbys på deltid. Ingen av søknadene fikk tilslag.

Flere av våre fagmiljøer søkte prosjektmidler under Erasmus Plus i 2022 og fikk innvilget dette. Her kan vi nevne at Institutt for historiske studier (fagmiljøet i Europastudier) v/ Michael Geary har fått innvilget Jean Monnet Chair med støtte til undervisning innen EU-tematikk, og Institutt for musikk v/ Thomas Hilder har fått innvilget prosjektsamarbeid som partner i et Samarbeidspartnerskap, med prosjektittel *Music 4 Change*. Institutt for moderne samfunnshistorie v/ Espen Storli søkte på tampen av året om og fikk innvilget prosjektetableringsmidler til å utarbeide en Erasmus Mundus Design Measures-søknad som skal bygge på deres nåværende strategiske partnerskap med internasjonale partnere.

Økonomi

Bevilgningsøkonomi

NTNUs bevilgningsøkonomi omfatter de bevilgningene som tildeles fra Kunnskapsdepartementet for å finansiere universitetets ordinære drift og primære virksomhet (undervisning, forskning og formidling). Den samlede bevilgningsøkonomien (Ramme Total) består av Ramme Drift (RD)¹⁵ og Ramme Strategi og

¹⁵ RD: Ramme Drift. Omfatter bevilgninger som skal dekke enhetens ordinære drift og primære virksomhet innen undervisning, forskning og formidling.

Omstilling (RSO)¹⁶. Nedenfor vises en oversikt over fakultetets utvikling over den samlede bevilgningsøkonomien (Ramme Total) fordelt på de ulike rammene i perioden 2020—2022.

Regnskapsførte tall i hele 1000		2020			2021			2022		
		Budsjett	Regnskap	Avvik	Budsjett	Regnskap	Avvik	Budsjett	Regnskap	Avvik
RD	Inntekter	-388 960	-399 173	10 213	-402 006	-410 071	8 065	-409 615	-421 736	12 122
	Kostnader	392 783	397 028	-4 245	408 236	412 246	-4 010	413 531	424 367	-10 836
	Resultat	3 823	-2 145	5 968	6 230	2 175	4 056	3 917	2 631	1 286
RSO	Inntekter	-61 524	-62 024	500	-61 905	-62 118	213	-51 555	-54 659	3 104
	Kostnader	61 142	58 413	2 729	61 826	60 554	1 272	53 133	54 073	-940
	Resultat	-382	-3 611	3 229	-79	-1 564	1 485	1 578	-586	2 164
RT	Inntekter	-450 484	-461 197	10 713	-463 911	-472 190	8 278	-461 169	-476 395	15 226
	Kostnader	453 925	455 441	-1 516	470 062	472 800	-2 738	466 664	478 440	-11 776
	Resultat	3 441	-5 756	9 197	6 151	611	5 540	5 495	2 045	3 450

Tallene i tabellen over gjelder som nevnt fakultetet samlet. Bak disse tallene ligger svært ulike instituttøkonomier. Det er iverksatt tiltak for å se på økonomien, spesielt ved instituttene som har praktisk-estetiske fagmiljø der den faglige aktiviteten ikke utløser resultatbaserte midler og utdanningen er relativt ressurskrevende.

Budsjettet for 2022 ble satt opp med et resultat på 5,5 millioner (kostnadene høyere enn inntektene), men årsresultatet ble imidlertid på 2 millioner (kostnadene høyere enn inntektene). Dette har sammenheng med at fakultetets inntektsside har økt mer enn kostnadene, som i hovedsak skyldes økt aktivitet på BOA.

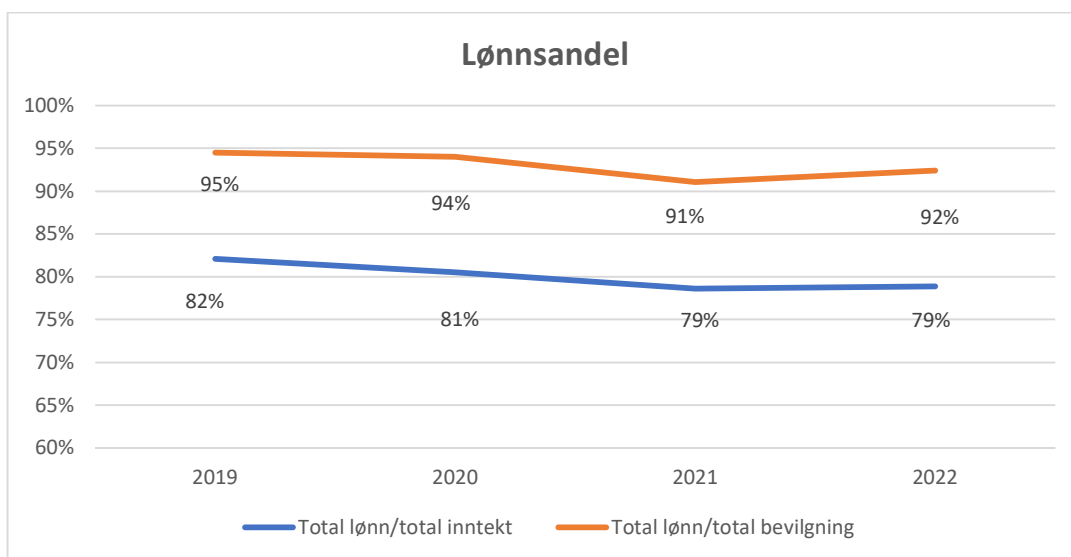
Vi har styrt mot budsjett gjennom hele 2022, og erfarer at prognosene underveis har gitt oss en riktig indikasjon på økonomien totalt sett.

Lønnsandel

Fakultetet registrerer de senere årene at bevilgningen går til å dekke lønnsforpliktelser. I grafen under ser vi utviklingen på lønnsandelen. Vi har valgt å regne lønnsandelen på to måter.

1. Total lønn (både fast og midlertidig lønn) dividert på total inntekt (bevilgning, overføringer fra BOA og annen inntekt)
2. Total lønn (både fast og midlertidig lønn) dividert på total bevilgning (holder overføring fra BOA og annen inntekt utenfor)

¹⁶ RSO: Ramme Strategi og Omstilling. Omfatter i vesentlig grad øremerkede midler til stipendiat- og post.doc-stillinger, avansert vitenskapelig utstyr, utdanning og likestillingsmidler.

Som vist i illustrasjonen over, gikk lønnsandelen av fakultetets budsjett noe opp fra 2021 til 2022. Det betyr at handlingsrommet for strategiske tiltak av bevilgningsinntekt ble reduserte tilsvarende.

Avsetningsnivå

Vi hadde en avsetning på ca. 26 millioner ved starten av 2022. Som beskrevet i avsnittet overfor, havnet vi på et resultat tilnærmet 2 millioner og bidro til å redusere avsetningsnivået.

Langtidsbudsjettet 2023–2026 viser en nedgang i basisbevilgning. Ved utgangen av perioden styrer vi mot en avsetning på mellom 10-18 millioner som vil være en buffer mot uventede kostnader/nedskjæringer.

HR og HMS

Bemanning

Oversikten nedenfor viser det totale antallet ansatte i alle stillingskategorier for perioden 2018-2022 ved HF, fordelt på institutt. Tallene er hentet fra DBH og er tatt ut 1. oktober hvert år. Både faste og midlertidige ansatte er inkludert.

Avdelingsnavn	2018	2019	2020	2021	2022
	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk
Fakultetssekretariat/felles avdeling - HF	33,1	33,3	34,45	34,8	36,3
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	41,95	52,55	55,96	53,68	56,25
Institutt for historiske og klassiske studier			54,3	49,35	45,7
Institutt for historiske studier	79,25	81,35			
Institutt for kunst- og medievitenskap	49,5	48,5	43,78	46,11	44,81
Institutt for moderne samfunnshistorie			29,8	30	23,95
Institutt for musikk	64,84	61,1	66,08	64,14	64,06
Institutt for språk og litteratur	139,28	143,16	140,76	141,47	154,75
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	53,6	54,5	54	54,9	55,11
Sum	461,52	474,46	479,13	474,44	480,92

Kilde: DBH

Den betydelige økningen i antall ansatte fra 2018 til 2019 ved Institutt for filosofi og religionsvitenskap skyldes nyansettelser i forbindelse innføringen av en ny ordning for ex.phil. fra høsten 2019. Dette førte til en stor økning i antall studenter, og derfor også økt behov for undervisningskapasitet.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i antall forsknings- og undervisningsårsverk per administrative årsverk i perioden 2018–2022. Alle stillingskategorier og både faste og midlertidige ansatte er inkludert. Fakultetsadministrasjonen (fakultetssekretariat i tabellen) gir administrativ støtte til både fakultetsledelsen og til instituttene. Støttestillinger for forsknings- og undervisningsstillinger, som for eksempel ingeniører og produsenter, er inkludert i de administrative årsverkene.

Avdelingsnavn	2018			2019			2020			2021			2022		
	VIT Årsverk	T/A Årsverk	Ant VIT for hver T/A årsverk	VIT Årsverk	T/A Årsverk	Ant VIT for hver T/A årsverk	VIT Årsverk	T/A Årsverk	Ant VIT for hver T/A årsverk	VIT Årsverk	T/A Årsverk	Ant VIT for hver T/A årsverk	VIT Årsverk	T/A Årsverk	Ant VIT for hver T/A årsverk
Fakultetssekretariat/felles avdeling - HF	2,5	30,6	0,08	3	30,3	0,09	2	32,45	0,06	2	32,05	0,06	2	33,8	0,06
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	36,5	5,45	6,7	46,8	5,75	8,13	47,96	8	6,00	44,8	8,88	5,05	47,25	9	5,25
Institutt for historiske og klassiske studier							48,5	5,8	8,36	44,55	4,8	9,28	40,7	5	8,14
Institutt for historiske studier	72,25	7	10,35	74,45	6,9	10,78									
Institutt for kunst- og medievitenskap	41,5	6	6,91	41,5	5	8,3	36,78	5	7,36	38,51	6	6,42	36,31	5	7,26
Institutt for moderne samfunns historie							26,8	3	8,93	25	5	5,00	21,95	2	10,98
Institutt for musikk	52,34	10,3	5,08	49,2	9,7	5,07	53,68	10,2	5,26	50,94	11	4,63	51,56	10,5	4,91
Institutt for språk og litteratur	124,18	14,1	8,8	126,01	16,15	7,80	126,46	13,3	9,51	125,87	14,6	8,62	137,95	16,8	8,21
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	50,3	3,3	15,24	50,2	4,3	11,67	50,5	3,5	14,43	51,4	3,5	14,69	50,61	4,3	11,77
Sum	379,57	76,75	4,94	391,16	78,1	5,01	392,68	81,25	4,83	383,06	85,83	4,46	388,32	86,4	4,49

Kilde: DBH

Det er mange faktorer som ikke nødvendigvis kommer så godt fram i illustrasjonen over. Dimensjoneringen av administrasjonen ved en enhet vil for eksempel være tett knyttet til omfanget på studentmassen, men også til særskilte prosesser som krever ekstra administrativ oppfølging, som for eksempel opptaksprosessen til utøvende musikk, som ikke er inkludert i samordna opptak. Andre deler av studieporteføljen krever også ekstra administrative ressurser i oppfølging av studenter og aktiviteter som gjennomføres i tett samarbeid med arbeidslivet, som for eksempel *Humanister i praksis*. Institutt for tverrfaglige kulturstudier er et lite institutt med få administrativt ansatte. Det høye tallet forsknings- og utdanningsårsverk per administrative årsverk kommer av instituttets mange eksterntfinansierte forskere, stipendiater og postdoktorer.

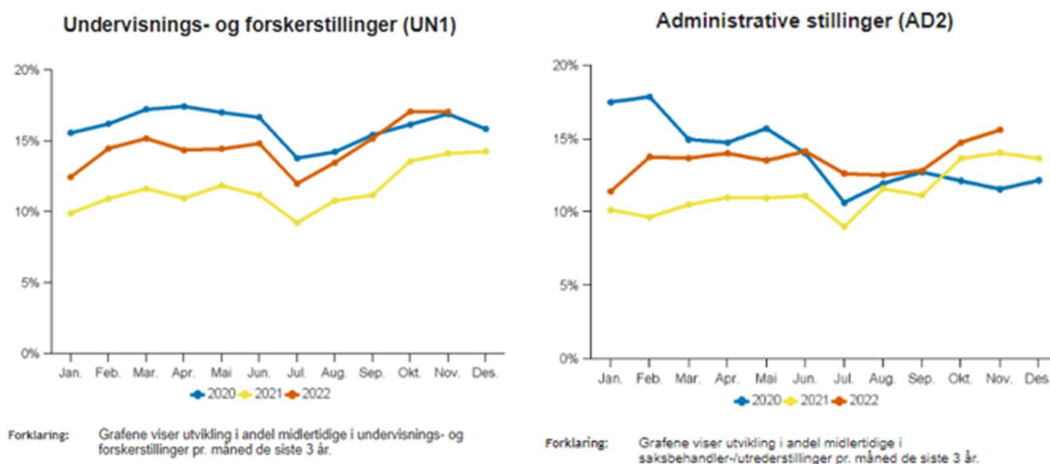
Midlertidig ansatte

Som vist i tabellen nedenfor, har andelen midlertidig ansatte ved HF vært jevn i perioden 2018-2021, mens den i 2022 har en oppsving på 3,5%.

Avdelingsnavn	2018		2019		2020		2021		2022	
	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)
Fakultetssekretariat/felles avdeling - HF	26,6	7,52	26,3	17,11	28,45	7,03	28,05	10,7	29,8	6,71
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	24,05	6,24	34,95	7,15	40,17	10,37	41,83	8,55	45,95	14,58
Institutt for historiske og klassiske studier					37,4	14,57	36,1	8,17	36,2	7,73
Institutt for historiske studier	44,65	9,85	45,75	11,15						
Institutt for kunst- og medievitenskap	38,3	15,93	35,8	13,69	34,08	14,32	35,61	16,88	36,21	21,57
Institutt for moderne samfunns historie					12	8,33	16	25	12,75	15,69
Institutt for musikk	53,84	13,28	51,25	10,53	54,38	14	55,49	15,44	54,7	14,19
Institutt for språk og litteratur	114,18	12,6	109,86	14,56	111,01	15	103,42	10,94	116,9	21,47
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	27,3	33,7	30,3	26,4	30,4	20,07	28,65	15,18	29,3	15,02
Sum	328,92	13,6	334,21	13,88	347,89	13,76	345,14	12,68	361,82	16,19

Kilde: DBH

Tabellen inkluderer ikke ansatte i utdannings- og rekrutteringsstillinger eller åremålsstillinger. Tallene leses inn fra universitetene til DBH 1. oktober årlig. Dette er også en utfordring da midlertidige ansettelser er knyttet til midlertidig kompetansebehov, noe som betyr at bildet er mye mer dynamisk. Grafen under er hentet fra NTNU sitt virksomhetsstyringsystem (BEVISST) og fremstiller midlertidighet månedlig.

Høsten 2022 har det vært en markant økning i bruk av midlertidighet i begge kategoriene (vitenskapelige stillinger og teknisk/administrative stillinger). Nedbygging av mertid for vitenskapelige ansatte og ulike former for permisjoner og frikjøp har bidratt til et behov for midlertidige undervisningsressurser. For kategorien teknisk/administrative er det sykemeldinger og lengre permisjoner som fører til at det ansettes vikarer.

Stillingskategorien med klart høyest andel midlertidige er forskere, etterfulgt av lektorstillingene. Forsker er en stillingskategori som nesten utelukkende har blitt brukt i eksternfinansiert prosjekt, noe som både forklarer det relativt lave antallet årsverk og den høye andelen midlertidighet. Ser man tallene for disse kategoriene i sammenheng med oversikten over bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA), er det en klar sammenheng mellom BOA-omfang og ansettelser i denne stillingskategorien.

HF har også relativt høy midlertidighet blant universitets- og førstelektorer. En vesentlig faktor i dette bildet er at det ofte ansettes midlertidige lektorer når fast vitenskapelig ansatte i førsteamanuensis eller professor-stillinger er frikjøpte fra undervisningsoppgaver i forbindelse med for eksempel forskningstermin, eksternfinansierte prosjekt eller lederoppgaver.

Rekrutteringsstillinger

Kategorien rekrutteringsstillinger inkluderer stipendiat- og postdoktorstillinger. Dette er også midlertidige stillinger, men hører ikke til den typen midlertidighet som det er ønskelig å begrense. Rekrutteringsstillingene ved HF er i stor grad eksternfinansierte, primært gjennom forskningsrådsfinansierte prosjekt.

Utviklingen i antall stipendiatårsverk i perioden 2018-2022, fordelt på institutt, er vist nedenfor.

Avdelingsnavn	2018	2019	2020	2021	2022
	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	10,9	10,6	10,5	8,5	7,5
Institutt for historiske og klassiske studier			11,3	11,05	5
Institutt for historiske studier	26,5	25,8			
Institutt for kunst- og medievitenskap	8,8	9	6	8	5,6
Institutt for moderne samfunnshistorie			12,8	9	7,2
Institutt for musikk	6,05	6,55	7,9	6,05	6,95
Institutt for språk og litteratur	15	21,4	21,4	26,4	27,7
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	14,8	12,8	16,55	16,85	18,75
Sum	82,05	86,15	86,45	85,85	78,7

Kilde: DBH

Den tilsvarende utviklingen for postdoktorer er som følger:

Avdelingsnavn	2018	2019	2020	2021	2022
	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk	Årsverk
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	5	5	3	1,25	0,25
Institutt for historiske og klassiske studier			2		1,8
Institutt for historiske studier	2	5			
Institutt for kunst- og medievitenskap	0,4	1,3	1,3		
Institutt for moderne samfunnshistorie			2		1
Institutt for musikk	1,75	0,5	1		
Institutt for språk og litteratur	4	4,5	4	4,8	4
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	8,6	8	4,5	4,2	4,66
Sum	21,75	24,3	17,8	10,25	11,71

Kilde: DBH

Omfanget på stipendiatårsverk har vært stabilt de siste årene, mens det for postdoktorer har gått ned. Dette kan trolig forklares med at disse årsverkene nesten utelukkende er BOA-finansiert, og at det særlig i prosjekt der NTNU er partnere heller ansettes forskere enn postdoktorer, siden finansieringen ikke er omfattende nok til å finansiere minimumsperioden på 2 år for en postdoktor. Det er i tillegg relativt vanlig å prioritere stipendiatstillinger foran postdoktorstillinger der det er mulig, blant annet for å gi unge prosjektledere veiledningserfaring.

Rekruttering

HF har de tre siste årene hatt en økning i antall rekrutteringsoppdrag. Rekrutteringsoppdragene består av både faste og midlertidig stillinger. Oppdragene er knyttet til alle typer stilling, herunder: Rekrutteringsstillinger, administrative og tekniske stillinger og vitenskapelige stillinger. Tilsettingsprosessene av faste vitenskapelige stillinger er helt klart de mest tidkrevende. Sammenlignet med andre fakultet bruker HF mer tid på disse prosessene. På flere punkter i i rekrutteringsprosessen kan det gjøres forbedringer som kan bidra til at tidsbruken kortes ned. Spesielt oppstarts planlegging og oppfølging av sakkyndig komite skiller seg ut.

Det er også en trend der det systematisk vurderes om digitale møteverktøy skal nyttes i forbindelse med intervju og pedagogisk prøve. Det er en økning av bruk av digitalt verktøy i forbindelse med rekrutteringsprosesser.

HF har vært en stor pådriver for at NTNU sentralt planlegger og gjennomfører grunnleggende kurs innen rekruttering av vitenskapelige ansatte. I 2022 ble det gjennomført en pilot, der HF hadde med en ansatt. Det å sette slik kompetanseheving i system vil bidra til at de som driver med rekruttering ved hele NTNU har den samme basiskunnskapen. I tillegg har HF i 2022 samarbeidet mye med SU i den hensikt å utveksle erfaring og bygge kompetansenettverk for de som jobber med rekruttering.

Likestilling og mangfold

Ved HF ligger koordineringsansvaret for likestilling og mangfold til HR/HMS seksjonen. Det er en HR-medarbeider har dette som ansvarsområde som del av sin stilling. 2022 har vært preget av at NTNU sentralt har opprettet en ny stilling, likestilling- og mangfoldsrådgiver, som skal sørge for helhetlig ivaretagelse av fagområdet ved NTNU. HF har bistått med innspill til ny handlingsplan innen likestilling og mangfold, en handlingsplan som ble vedtatt i desember 2022. I tillegg har HF basert på handlingsplanen og pålegg fra politisk nivå startet på et arbeid med å etablere et eget likestilling- og mangfoldsråd med tilhørende mandat og arbeidsmetodikk. Dette arbeidet ble påbegynt i desember 2022 og har stort fokus i 2023.

Ved HF er det et kompetansemiljø innen likestilling og mangfold ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier. Dette miljøet har bidratt til å utvikle en verktøykasse for arbeid med likestilling, i tillegg er det påbegynt et tilsvarende arbeid med mangfold. Disse verktøykassene vil bli brukt godt i HF sitt likestilling- og mangfoldsråd.

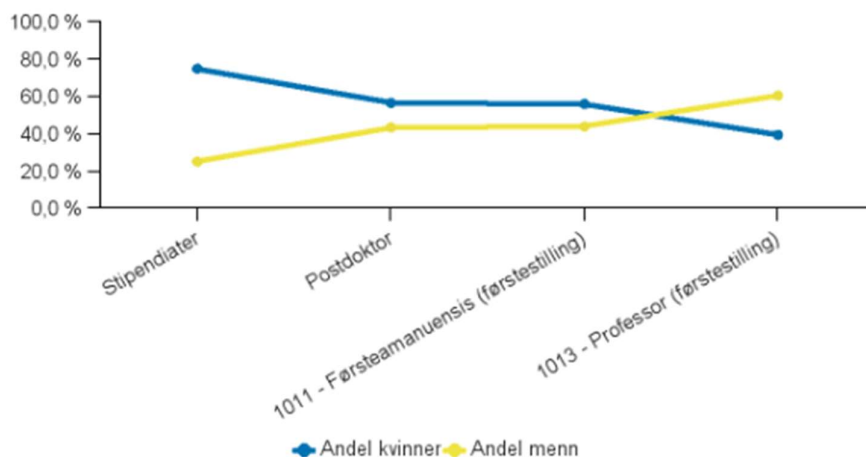
Kjønnsbalanse

All statistikk som viser kjønnsfordeling, er basert på kjønnskategoriene *kvinne* og *mann*. Tabellen under viser en oversikt over den samlede kvinneandelen ved fakultetets enheter. Tallene baserer seg på alle ansatte, faste og midlertidige, og baserer seg på tall rapportert fra universitetene 1. oktober hvert år. De siste fem årene har HF hatt en kvinneandel på mellom 56-57%. Det er også markant flere menn enn kvinner som er midlertidig tilsatt.

Avdelingsnavn	2018			2019			2020			2021			2022		
	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)
Fakultetssekretariat/felles avdeling - HF	33,1	75,08	9,05	33,3	74,47	24,19	34,45	73,88	7,86	34,8	82,04	12,26	36,3	80,99	6,8
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	41,95	46,84	42,75	52,55	35,11	38,48	55,96	38,53	40,87	53,68	36,57	28,67	56,25	41,6	35,9
Institutt for historiske og klassiske studier							54,3	50,18	50,46	49,35	47,62	41,7	45,7	49,45	35,84
Institutt for historiske studier	79,25	43,15	64,91	81,35	47,08	63,45									
Institutt for kunst- og medievitenskap	49,5	58,18	31,94	48,5	63,09	34,31	43,78	59,52	28,63	46,11	69,42	39,08	44,81	62,73	31,7
Institutt for moderne samfunnshistorie							29,8	36,24	81,48	30	43,33	76,92	23,95	34,24	75,61
Institutt for musikk	64,84	30,69	22,87	61,1	34,74	19,56	66,08	35,65	31,73	64,14	38,24	24,89	64,06	39,97	32,54
Institutt for språk og litteratur	139,28	68,42	29,95	143,16	71,74	37,87	140,76	69,42	35,1	141,47	66,66	37,27	154,75	66,27	39,88
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	53,6	67,91	64,01	54,5	66,61	57,85	54	68,61	58,7	54,9	62,93	57,16	55,11	63,89	59,1
Sum	461,52	56,14	38	474,46	57,41	41,1	479,13	56,23	38,73	474,44	56,92	37,93	480,92	57,2	37,68

Kilde: DBH

Hvis vi ser nærmere på kvinneandelen blant stipendiater, postdoktorer, førsteamanuensiser og professorer ser grafen for 2022 slik ut:

Forklaring: Viser andel kvinner og menn i stipendiat-, postdoktor-, førsteamanuensis- og professor-stilling

Kilde: BEVISST

I de siste tre årene har kvinneandelen av professorårsverkene ved HF vært stabil på tilnærmet 40%. Kvinneandelen av førsteamanuensisårsverkene var 51,2% i 2021, i 2022 var kvinneandelen 56%. IMS, IFR og IMU er alle tre institutt der kvinneandelen er lav blant de vitenskapelige ansatte. Dette er godt kjent for både dekan og respektive instituttledere. Det har vært et særlig søkelys på kjønnsbalanse i rekrutteringsprosesser.

Start » Universiteter » Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet » Det humanistiske fakultet » Institutt for filosofi og religionsvitenskap

Stillingsbenevnelse	2018			2019			2020			2021			2022		
	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)
Forsker	0,7	0	0	0,3	0	0	2,67	79,38	100	2,45	71,43	57,14	5,2	56,73	74,58
Førsteamanuensis	5,5	40	0	9,2	32,61	33,33	11,5	26,09	0	13,5	29,63	0	13,5	29,63	0
Førstelektor												0,25	0	0	0
Professor	12,4	29,03	0	12,2	29,51	0	14,1	28,37	0	14,1	28,37	0	14,1	28,37	0
Universitetslektor	1	0	0	8,5	0	0	5	20	0	4	0	0	5	20	0
Sum	19,6	29,59	0	30,2	21,85	15,15	33,27	30,41	20,92	34,05	28,63	10,26	38,05	31,41	18,41

Start » Universiteter » Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet » Det humanistiske fakultet » Institutt for moderne samfunnshistorie

Stillingsbenevnelse	2020			2021			2022		
	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)
Forsker	1	0	0	2	50	100	2	100	100
Førsteamanuensis	1	0	0	1	0	0	2	0	0
Professor	9	11,11	0	9	11,11	0	8,75	11,43	0
Sum	11	9,09	0	12	16,67	50	12,75	23,53	66,67

Start » Universiteter » Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet » Det humanistiske fakultet » Institutt for musikk

Stillingsbenevnelse	2018			2019			2020			2021			2022		
	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)
Førsteamanuensis	14,04	24,66	20,61	13,55	31,37	11,76	11,2	24,55	0	10,55	23,7	0	11,3	29,2	0
Førstelektor	1	100	0	1	100	0	1,04	96,25	0	1,1	90,92	0	1,16	86,21	0
Professor	13,2	28,41	0	14,05	28,47	0	15,05	26,58	0	15,1	28,15	0	16,3	27,3	4,49
Universitetslektor	14,1	30,41	21,88	12,33	33,96	20,67	16,49	30,65	34,13	16,71	31,85	21,68	14,64	28,7	23,33
Sum	42,34	29,52	13,21	40,93	32,83	10,16	43,78	29,25	13,47	43,46	30,08	8,83	43,4	29,84	9,11

I administrative stillinger er det en utfordring med for lav andel menn. Det er svært få kvalifiserte menn som søker på disse stillingene. Dette har ført til en kvinneandel på over 66 % totalt ved fakultetet. Fakultetsadministrasjonen, ISL og KULT har over 75% kvinneandel i teknisk/administrative stillinger. Dette er også administrativ leder samt respektive instituttledere bevisst og har et fokus på dette i nyrekrutteringer.

Start » Universiteter » Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet » Det humanistiske fakultet

Avdelingsnavn	2018			2019			2020			2021			2022		
	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)
Fakultetssekretariat/felles avdeling - HF	31,6	77,85	8,13	31,3	77,64	22,63	33,45	76,08	7,86	33,8	84,47	12,26	35,3	83,29	6,8
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	6,45	84,5	0	6,75	85,19	0	9	69,44	24	9,88	62,04	14,32	10	62,5	16
Institutt for historiske og klassiske studier							6,8	44,12	33,33	5,8	34,48	0	6	33,33	0
Institutt for historiske studier	8	50	0	7,9	49,37	23,08									
Institutt for kunst- og medievitenskap	9	33,33	0	8	37,5	0	8	37,5	0	8,6	46,51	25	9,5	21,05	0
Institutt for moderne samfunnshistorie							4	50	50	6	66,67	50	3	33,33	0
Institutt for musikk	13,5	40	16,67	12,9	51,94	25,37	13,4	53,73	30,56	14,2	56,34	18,75	13,5	57,04	28,57
Institutt for språk og litteratur	16,1	81,37	13,74	18,15	83,47	25,41	15,3	80,39	20,33	16,6	75,9	11,9	17,8	77,53	27,54
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	4,3	65,12	35,71	5,3	71,7	26,32	4,5	84,44	26,32	4,5	84,44	26,32	5,5	87,27	41,67
Sum	88,95	65,6	9,77	90,3	69,32	20,69	94,45	66,7	17,78	99,38	69,51	16,47	100,6	66,55	16,43

En av de øvrige stillingskategoriene med skjev kjønnsfordeling er stipendiatstillingene. Tabellen nedenfor viser kvinneandelen av rekrutteringsstillingene ved HF i perioden 2018-2022.

Start > Universiteter > Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet > Det humanistiske fakultet

Avdelingsnavn	2018			2019			2020			2021			2022		
	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)	Årsverk	Årsverk kvinner (%)	% midl. kvinner (alle)
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	15,9	52,83	100	15,6	39,1	100	13,5	37,04	100	9,75	38,46	100	7,75	61,29	100
Institutt for historiske og klassiske studier							13,3	77,44	100	11,05	75,11	100	6,8	85,29	100
Institutt for historiske studier	28,5	57,89	100	30,8	61,04	100									
Institutt for kunst- og medievitenskap	9,2	67,39	100	10,3	70,87	100	7,3	58,9	100	8	87,5	100	5,6	82,14	100
Institutt for moderne samfunns historie							14,8	52,7	100	9	55,56	100	8,2	51,22	100
Institutt for musikk	7,8	25,64	100	7,05	14,18	100	8,9	39,89	100	6,05	57,02	100	6,95	71,22	100
Institutt for språk og litteratur	19	71,05	100	25,9	80,69	100	25,4	80,31	100	31,2	77,56	100	31,7	78,23	100
Institutt for tværfaglige kulturstudier	23,4	78,63	100	20,8	71,15	100	21,05	81	100	21,05	69,12	100	23,41	74,37	100
Sum	103,8	62,62	100	110,45	62,38	100	104,25	65,61	100	96,1	68,94	100	90,41	73,56	100

Kilde: DBH

Det er viktig å se denne fordelingen i lys av kjønnsbalansen i søkermassen. I de aller fleste av fakultetets fagmiljø er denne også svært skjev. Det er derfor økt bevissthet om eventuelle tiltak for å rekruttere flere mannlige stipendiater ved flere institutt.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Sykefravær

HF har gjennom året 2022 hatt et legemeldt sykefravær på mellom 3-6 % samlet for alle grupper ansatte. Lavest sykefravær var i 3 kvartal med 3,3 % og høyest i 1 kvartal med 5,9 %. Det er ikke vesentlige forskjeller mellom kvinner og menn. Men det er relativt store forskjeller mellom de ulike ansattgruppene. Det er fortsatt stipendiatgruppen som har et høyere sykefravær enn øvrige grupper. Sykefraværsprosenten blant stipendiater ligger fra 5 til over 10 %, men noen variasjoner gjennom året. Antall personer som er sykemeldt er ikke høyt, men mange har langtidssykefravær. I vårsemesteret var det et relativt høyt sykefravær i gruppen teknisk-administrativt ansatte. Fraværet i denne gruppen ansatte var lavere i høstsemesteret.

LOSAM er orientert om sykefraværsutviklingen i to møter i 2022, april og november. Tilbakemelding fra LOSAM er at lederne må ta nødvendige grep på et tidligere tidspunkt. HF har fulgt opp dette ved å arrangere lederopplæring i temaet sykefraværsoppfølging for administrative ledere og instituttledere høsten 2022.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøarbeid er et kontinuerlig arbeid gjennom året, og har i stor grad handlet om arbeidsmiljøundersøkelsen (ARK 2021-22). HF hadde en svarprosent på 72,7 %. Laveste svarprosent ved ett av våre institutt var 50,0 %, og høyeste 86,5%. Prosessen startet januar 2022 med lederopplæring i prosessarbeid, tiltaksutvikling og oppfølging av tiltak i enhetenes tiltaksplaner. Gjennom hele året har det vært fokus på oppfølging av ARK og gjennomføring av tiltak. HMS koordinator har hatt tett dialog med lederne i prosessene. De fleste av HFs enheter har gjennomført tiltakene i henhold til planen, og noen har justert eller flyttet tiltak til 2023. To av instituttene fikk resultatrapporter fra administrasjonen sin som

viste at de måtte ha særlig oppmerksomhet og tiltak knyttet til utfordringer i arbeidsmiljøet. Ett av instituttene fikk en resultatrapport som viste at instituttet må jobbe mer systematisk, med bistand fra både fakultetet og ekstern konsulent, for å løse utfordringene både i administrasjonen og ved instituttet som helhet. Dette arbeidet har pågått store deler av 2022 og fortsetter i 2023. LOSAM orienteres fast om ARK-prosessene og tiltaksoppfølging to ganger i året.

Systematisk HMS

Det systematiske HMS-arbeidet kan kort beskrives som det å planlegge, utføre, følge opp og forbedre. I det ligger blant annet regelmessige risikovurderinger med risikoreduserende tiltak, HMS-runder, og oppfølging av innmeldte avvik. De fleste enhetene har årlige HMS runder der det fysiske og ergonomiske arbeidsmiljøet kartlegges og følges opp med tiltak.

Det ble arrangert to HMS-forum (april og oktober) med faglige tema. Tema i april var *systematisk HMS-arbeid, hvem har ansvar og hvordan følges dette opp*. I oktober var *erfaringer med bruk av hjemmekontor under og etter pandemien* tema. Deltakere er HMS-koordinatorer, HR/HMS sjef, verneombud ved HF, administrativ leder og aktuelle innleggsholdere.

Det holdes faste månedlige møter med lokalt hovedverneombud (LHVO), HMS koordinator, ledelsen og arealkontakt. Møtene har agenda og referatføres. Hensikten med de faste møtene er å bidra til jevnlig oppmerksomhet på HMS-arbeidet ved fakultetet, samt å ha dialog mellom ledelse og verneombud. Fast punkt på agendaen er gjennomgang av innmeldte HMS-avvik ved HF, samt å gjøre vurderinger for behandling av avvikene. Noen avvik er behandlet av nivå 2 og 3 i fellesskap. Ett avvik er i tillegg meldt til NTNU AMU som sak. NTNU byttet avvikssystem i oktober 2022. Dette medførte opplæring for alle behandlere ved HF. Det har vært få avvik dette året, og de fleste handler om bygningsmessige forhold som må utbedres i samarbeid med eiendomsavdelingen ved NTNU.

HF har inngått en samarbeidsavtale med NTNUs bedriftshelsetjeneste (BHT) som omhandler hva fakultetet som helhet skal samarbeide om innenfor HMS- og IA-området. Flere av enhetene har brukt BHT som rådgivere knyttet til sykefraværsoppfølging og i HMS-runder. I tillegg er BHT brukt av enheter som har arbeidsmiljøutfordringer, og de er brukt inn i lederopplæringen ved HF. Samarbeidsavtalen beskriver hvilken faglig bistand vi kan forvente å få fra BHT. Det er en årlig gjennomgang og revisjon. Lokalt hovedverneombud er også involvert i revisjon av avtalen. Avtalen er formidlet til instituttene.

Inkluderende arbeidsliv (IA)

Partene i arbeidslivet underskrev en intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv for perioden 1. januar 2019–31. desember 2022. Intensjonen er at vi skal ha et arbeidsliv med plass for alle. På nasjonalt plan er IA avtalen forlenget ut 2024.

Mål på nasjonalt nivå (IA):

IA-avtalen skal skape et arbeidsliv med plass til alle gjennom å forebygge sykefravær og frafall, og på den måten bidra til å øke sysselsettingen. Nasjonale innsatsområder er knyttet til forebygging av sykefravær og frafall samt målrettet innsats mot lange og/eller hyppig gjentakende fravær. Det er enighet om å forsterke innsatsen for å redusere sykefravær og frafall i arbeidslivet. HF har tiltaksplaner innenfor IA som understøtter dette, og oppfølging av sykefravær har dette som utgangspunkt.

Lederopplæring innenfor HR/HMS

I 2022 har det blitt gjennomført lederopplæring av instituttledere, seksjonssjefer og kontorsjefer både i regi av HF og i samarbeid med NTNU sentralt og BHT. Det har blitt gjennomført lederopplæring i følgende områder:

- Prosessarbeid knyttet til ARK og tiltaksutvikling
- Personalledelse
- Sykefraværsoppfølging

- Medarbeidersamtaler
- Håndtering av konflikter og varsling
- Ligestilling og mangfold
- NTNUs ruspolitikk – hvordan skal ledere avdekke rus og avhengighet hos medarbeidere.

Beredskap og sikkerhet

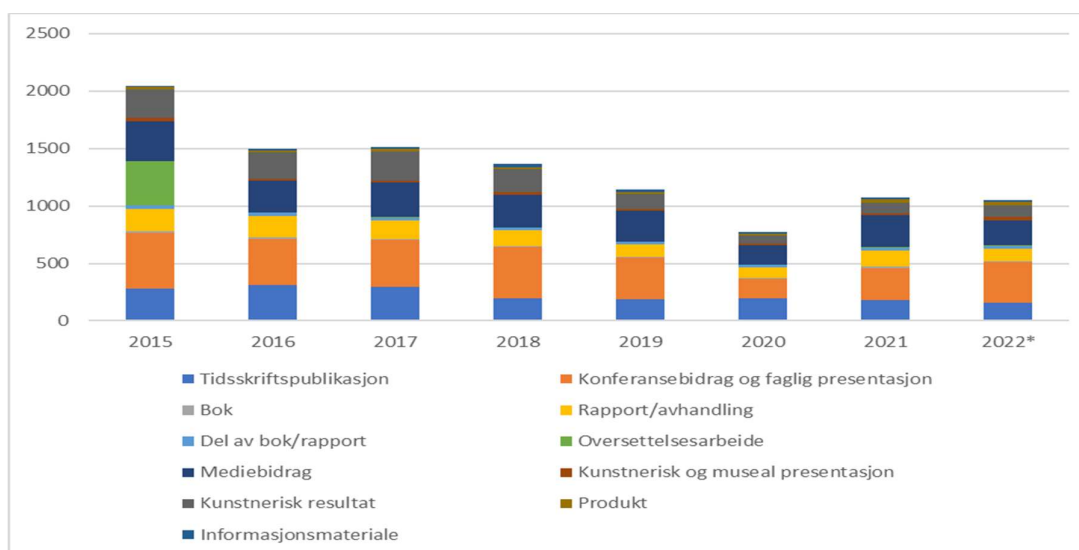
Beredskapsorganisasjonen ved HF har blitt oppdatert høsten 2022. De som har roller i beredskapsorganisasjonen har fått informasjon om prosedyrer og retningslinjer. HF har ingen ansatt som kun arbeider med beredskap og sikkerhet, dette er et bevisst valg da HF har en egenart som ikke har stor risiko innen fysiske områder (eksempelvis kjemiske stoffer og store maskiner) eller innhold i undervisning/forskning som kan knyttes til rikets sikkerhet. Det betyr ikke at HF ikke har fokus på sikkerhet og beredskap, der det er mennesker kan det også potensielt skje uønskede hendelser (som for eksempel voldelig oppførsel, terror eller ulykker).

Allmennrettet formidling og kommunikasjonsarbeid

Registrert formidlingsaktivitet og kunstnerisk utviklingsarbeid

Oversikten over forskningsformidling er laget med utgangspunkt i aktivitet registrert i Cristin, eksklusive de poenggivende postene. I denne oversikten vil for eksempel kategorien tidsskriftspublikasjoner bare inkludere ikke-tellende registreringer av typen populærvitenskapelig artikkel, kronikk og fagartikler uten fagfellevurdering etc.

Det er viktig å understreke at oversikten kun viser hva som er registrert i Cristin og ikke all formidlingsvirksomhet ved fakultetet. Ikke-poenggivende registreringer blir ikke kvalitetssikret på samme måte som poenggivende registreringer. Det kan dermed foreligge både feil og mangler. Det er likevel den beste oversikten vi har. Det finnes heller ingen frist for registrering av ikke-poenggivende aktivitet. Ansatte kan dermed registrere og endre posteringer for tidligere år. Dette forklarer eventuelle avvik med tidligere års rapporteringer. Tabellen under viser dermed et øyeblikksbilde av situasjonen ved HF, men det viser ikke nødvendigvis hele bildet.

Kilde: Cristin

*Tall per mars 2023

Som vist over, er aktivitetsnivået fremdeles lavere enn i 2019, men i kategoriene konferansebidrag og faglig presentasjon har resultatet for 2022 økt betydelig, og er nå omtrent på samme nivå som før pandemien. Også i kategorien kunstnerisk resultat ser vi en økning etter pandemien, noe som er helt naturlig, sett i lys av at rammevilkårene for den typen aktivitet var tilbake til normalen i store deler av 2022. Selv om vi regner disse forklaringene som svært sannsynlige, er det likevel viktig å bruke disse tallene med forsiktighet, siden det er snakk om registrert formidling og aktivitet, ikke en fullstendig oversikt over faktisk formidling og aktivitet.

Se for øvrig avsnittet om synliggjøring av kunstnerisk virksomhet.

Satsningsområder og hovedprioriteringer for kommunikasjonsarbeidet

I tråd med årsplanen for 2022, har det vært prioritert å arbeide med følgende områder:

- Kommunikasjonsplan
- Nettsider - studieprogram og universell utforming
- Forbedring av interne nettsider

I 2022 utarbeidet kommunikasjonsstaben en kommunikasjonsplan for HF, som blant annet beskrev satsningsområder og hovedprioriteringer for kommunikasjonsarbeidet. Hovedmoment fra denne planen ble innlemmet i fakultetets periodeplan.

Nettsider er fakultetets primære flate mot omverdenen, og en kontinuerlig prioritering i kommunikasjonsstaben. I 2022 har det blitt gjennomført et omfattende arbeid med studieprogramsidene for å bedre kommunikasjonen mot mulige studenter. Oppfølging og endring på nettsidene som følge av nye regler for universell utforming har vært et annet prioritert arbeidsområde.

Intern kommunikasjon

Nettsider for internt bruk (Innsida) har gjennomgått større endringer og oppgraderinger, og utbedres stadig. Ved HF er det laget en inngangsside¹⁷ som samler og beskriver ressurser, veiledninger og prosesser innen forskjellige områder. Målet er nettsider for ansatte som tydeliggjør og tilgjengeliggjør saksganger og saksdokumenter, i tillegg til at det synliggjør medvirkningsmuligheter, -organ og -prosesser. Dette er et arbeid som fortsetter i 2023.

På kanalen Det humanistiske fakultet på Innsida formidles informasjon om arrangement, populærvitenskapelige oppslag samt organisatoriske nyheter av intern interesse.

Dekanatets fredagsbrev publiserer annenhver fredag, og inneholder oppdateringer om ledelsens arbeid og utvalgte saker fra fakultetet. Målet med fredagsbrevet er jevnlig intern kommunikasjon fra ledelsen, framheving av godt arbeid ved fakultetet, og tydeliggjøring av strategisk arbeid og valg. Formmessig er målet å holde fredagsbrevet kort og lettlest, for at så mange ansatte som mulig skal finne det lett vint å få det med seg. Fredagsbrevet leses jevnlig av mellom 150-200 ansatte, og mottar positive tilbakemeldinger.

Utadrettet kommunikasjon

Mediestatistikk

Vi mottar rapport fra A-tekst Retriever to ganger daglig, og gjennomgår og registrerer saker i media som omhandler fakultetet og instituttene. I 2022 har vi registrert totalt 104 mediesaker fra/om fakultetet og fakultetets institutt.

Utdrag fra statistikk:

¹⁷ <https://i.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Administrative+ressurser+for+ansatte+ved+HF>

- 23 saker i nasjonale media (NRK, Aftenposten, Klassekampen, Nettavisen, Morgenbladet og TV2). De fleste av disse er kronikker eller ekspert-uttalelser.
- 21 saker i Universitetsavisa/Khrono, omhandler som regel organisasjonen/hendelser i akademia
- 19 saker i regionale media (Adresseavisa/Nidaros) hvorav av 15 er kronikker/ekspert-uttalelser
- 10 saker er publisert i Gemini/forskning.no og omhandler forskning og forskningsfunn

Pitche-dagen

NRK samarbeider hver høst med NTNU og andre norske universitet om arrangementet «Pitche-dagen», hvor utvalgte forskere får «pitche» sin forskning og prosjekt til et knippe journalister i NRK. Hver forsker får noen få minutter til presentasjon av forskning, med en kort diskusjon etterpå. Arrangementet skal bidra til kjennskap mellom forskere og journalister og gjøre forskernes arbeid mer kjent og tilgjengelig for journalistene.

Høsten 2022 deltok Marius Korsnes fra Institutt for tverrfaglige kulturstudier på Pitche-dagen. Han presenterte blant annet sitt ERC Starting Grant¹⁸-prosjekt [A Middle Way? Probing Sufficiency through Meat and Milk in China \(MidWay\)](#), der de utforsker begrepet «tilstrekkelighet» med forbruk og produksjon av kjøtt og melk i Kina som case. Presentasjonen fra Korsnes resulterte i en artikkel på NRK Trøndelag: https://www.nrk.no/trondelag/ma-man-drikke-melk_-melkedrikkingen-gar-ned-her-er-noen-av-grunnene-1.16250121 Dette er et godt eksempel på at strategisk samarbeid mellom forsker, kommunikasjonsstab og kommunikasjonsavdelingen opp mot NRK ga et godt resultat. Metadata fra nrk.no viser at saken er delt 8815 ganger (13.3.23 A-tekst Retriever), og innhold fra artikkelen ble gjentatt i en rekke media i ukene etter publisering.

Sosiale medier

Et av hovedpunktene i kommunikasjonsplanen som ble utarbeidet, var opprettelse av en kanal på sosiale medier rettet mot rekruttering av nye studenter. Dette vil bli realisert i 2023. Bakgrunnen for dette er behov for økt rekruttering, og at unge potensielle studenter befinner seg på sosiale medier HF til nå ikke har tatt i bruk.

Generelt er bruken av sosiale medier er mer fragmentert enn før, forskjellige målgrupper for HFs aktiviteter befinner seg på forskjellige sosiale medier. Det er ressurskrevende å skaffe til veie, produsere og distribuere innhold med den kvaliteten og i den frekvensen som kreves for å nå målgruppene. Vi har ikke prioritert innholdsproduksjon til våre sosiale medie-kanaler i 2022, men delt saker sporadisk. I 2023 skal kommunikasjonsstaben gjennomgå HFs tilstedeværelse på sosiale medier og gjøre en strategisk vurdering av ressursbruk, gevinst, risiko og behov for prioriteringer på dette området.

¹⁸ ERC står for European Research Council. Dette er en EU-finansiert ordning der det lyses ut tematisk åpen prosjektstøtte i ulike kategorier, avhengig av hvor i karrierløpet søkerne befinner seg.

VEDLEGG:

1. Fakultetets årsplan for 2022
2. Oversikt over publikasjonspoeng for 2022 (ettersendes når vi mottar tallene)
3. HFs kvalitetsmelding for utdanning 2021 – 2022 og langsiktige planer for studieporteføljeutvikling (fra desember 2022)
4. Oppsummering av instituttenes rapportering til fakultetet om hvordan de har fulgt opp anbefalingene fra HUMSAM-sluttrapporten
5. Periodiske evalueringer av studieprogram ved HF i 2022: En oversikt over frafallsrelaterte funn, anbefalinger og tiltak
6. a. Fremtidens studieportefølge ved HF – forankring av målbilde (fra desember 2022) og milepælsplan
7. Strategirapportering til Rektor – dekanens rapportering på årsplan 2022